

T.C.
TOKAT GAZIOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**TR83 BÖLGESİNDEKİ ÜNİVERSİTELERİN İKTİSADİ VE İDARİ
BİLİMLER FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN FİNANSAL
OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRMASI**

Hazırlayan
Ömer Tayyip TAŞ

İşletme Anabilim Dalı
Yüksek Lisans

Danışman
Doç. Dr. Süleyman Serdar KARACA

TOKAT-2019

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**TR83 BÖLGESİNDEKİ ÜNİVERSİTELERİN İKTİSADİ VE İDARİ
BİLİMLER FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN FİNANSAL
OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRMASI**

Hazırlayan
Ömer Tayyip TAŞ

İşletme Anabilim Dalı
Yüksek Lisans

Danışman
Doç. Dr. Süleyman Serdar KARACA

TOKAT-2019

**TR83 BÖLGESİNDEKİ ÜNİVERSİTELERİN İKTİSADİ VE İDARİ
BİLİMLER FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN FİNANSAL
OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRMASI**

Tezin Kabul Ediliş Tarihi: 22 / 07 / 2019

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

İmzası

Başkan : Prof. Dr. Mutlu Başaran ÖZTÜRK

Üye : Doç. Dr. Süleyman Serdar KARACA

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Atıl a KARKACIER

Üye :

Üye :

Bu tez, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun
03.../07.../2019 tarih ve 27-28 sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul
edilmiştir.

Enstitü Müdürü:

Prof.Dr.İlhan EROĞLU
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Doç. Dr. Süleyman Serdar KARACA danışmanlığında hazırlamış olduğum "TR83 Bölgesindeki Üniversitelerin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırması" adlı Yüksek Lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

22 / 07 / 2019

Ömer Tayyip TAŞ

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın her aşamasında tüm yoğunluğuna rağmen yardımlarını eksik etmeyen ve bu çalışmada bana yol gösteren Doç. Dr. Süleyman Serdar KARACA hocama sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Çalışmanın her aşamasında yardım alabildiğim tüm hocalarıma da teşekkürü borç bilirim.

Son olarak tüm varlığıyla bana destek olan, başta annem ve babam olmak üzere tüm aileme teşekkür ederim.

ÖZET

Finansal okuryazarlığın öneminin hızla arttığı günümüzde, bir kişinin finansal okuryazar olabilmesi için finansal bilgiye sahip olup, bu bilgi ile finansal işlemleri anlayıp finansal işlemler üzerine karar verebilecek düzeyde olması gerekir. Finansal okuryazar bir kişinin üst düzey finans bilgisine sahip olması gerekmektedir. Günlük yaşamında karşısına çıkabilecek finansal işlemleri ayırt edebilecek, finansal karar verebilecek düzeyde olması finansal okuryazar olması için yeterlidir.

Finansal okuryazarlığın ölçüldüğü çalışmada bölgesel bir finansal okuryazarlık anketi yapılmıştır. Çalışma TR83 bölgesindeki üniversitelerin iktisadi ve idari bilimler fakültelerini kapsamaktadır. Çalışmanın amacı, TR83 bölgesinde eğitim veren üniversitelerin iktisadi ve idari bilimler fakültesinde eğitim gören öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerini karşılaştırmak ve bazı demografik değişkenler ile finansal okuryazarlığın ilişkisini incelemektir.

Çalışma, üniversite öğrencilerinin temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyini ortaya koymaktadır. Demografik özellikler ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki ilişki irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Finansal Okuryazarlık, Finans, T-Testi, One-Way Anova Testi, Crosstabs

ABSTRACT

In today's world where the importance of financial literacy is rapidly increasing, in order for a person to be financial literate, he / she must have financial knowledge and be able to understand financial transactions and make decisions on financial transactions. A financial literate person does not need to have a high level of financial knowledge. Being able to distinguish financial transactions that may come across in daily life and make financial decisions is sufficient for financial literacy.

In this study, which measures financial literacy, a regional financial literacy survey was conducted. The study covers the faculties of economic and administrative sciences of universities in TR83 region. The aim of this study is to compare the financial literacy levels of the students studying in the faculties of economics and administrative sciences of universities in TR83 region and to investigate the relationship between some demographic variables and financial literacy.

The study reveals the level of knowledge of university students in basic finance concepts. The relationship between demographic characteristics and the level of knowledge in basic finance concepts is examined.

Key Words: Financial Literacy, Finance, T-Test, One-Way ANOVA Test, Crosstabs

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
Bilimsel Etik Sayfası.....	ii
Teşekkür.....	iii
Özet.....	iv
Abstract.....	v
İçindekiler.....	vi
Tablolar Listesi.....	viii
Kısaltmalar Listesi.....	xi
Giriş.....	1
BÖLÜM 1:FİNANSAL OKURYAZARLIKTA TEMEL FİNANS VE FİNANSAL OKURYAZARLIK	
1.1.Finans ve Finansal Yönetim.....	3
1.2.Finansın Tarihçesi.....	3
1.3.Finansal Yönetimin Fonksiyonları.....	5
1.3.1. Finansal Analiz.....	5
1.3.2. Finansal Planlama ve Denetim.....	5
1.3.3. Fonların Sağlanması.....	5
1.3.4. Fonların Yatırımı.....	6
1.3.5. Özel Finansal Sorunların Çözümü.....	6
1.4.Finansman Kaynakları.....	6
1.4.1. Kısa Vadeli Finansman Kaynakları.....	7
1.4.1.1.Kısa Vadeli Ticari Krediler.....	7
1.4.1.2.Kısa Vadeli Banka Kredileri.....	8
1.4.1.3.Finansman Bonosu.....	9
1.4.1.4.Factoring.....	10
1.4.1.5.Diğer Kısa Vadeli Finansman Kaynakları.....	12
1.4.1.5.1. İthalatın Finansmanı.....	12
1.4.1.5.2. İhracatın Finansmanı.....	12
1.4.1.5.3. Diğer Finansman Yöntemleri.....	12
1.4.2. Orta ve Uzun Vadeli Finansman Kaynakları.....	13
1.4.2.1.Orta Vadeli Banka Kredileri.....	13
1.4.2.2.Uzun Vadeli Banka Kredileri.....	13
1.4.2.3.Forfaiting.....	14
1.4.2.4.Leasing.....	15
1.4.2.5.Tahvil.....	15
1.4.2.6.Hisse Senedi.....	16
1.4.2.7.Oto Finansman.....	17
1.4.2.7.1. Açık Oto Finansman.....	17

1.4.2.7.2. Gizli Otofinsanman.....	17
------------------------------------	----

BÖLÜM 2: FİNANSAL OKURYAZARLIK

2.1.Okuryazarlık.....	18
2.2.Finansal Okuryazarlık.....	19
2.2.1. Finansal Okuryazarlık Kavramı.....	19
2.2.2. Finansal Okuryazarlığın Tarihsel Gelişimi.....	20
2.2.3. Finansal Okuryazarlığın Özellikleri.....	21
2.2.4. Finansal Okuryazarlığın Amacı ve Geliştirilmesi.....	22
2.2.4.1.Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD).....	23
2.2.4.2.Dünya Bankası (WBG).....	25
2.2.4.3.Avrupa Birliği (EU).....	27
2.2.4.4.Jumpstart Koalisyonu.....	28
2.2.4.5.Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneği (FODER).....	28
2.2.4.6.TEDMEM.....	30
2.2.4.7.Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB).....	30
2.2.4.8.Borsa İstanbul (BİST).....	31
2.2.5. Finansal Eğitim.....	31
2.2.5.1.Finansal Eğitim ve Finansal Bilgi Düzeyi.....	32
2.2.5.2.Finansal Eğitim ve Finansal Beceri.....	32
2.2.5.3.Finansal Eğitim ve Finansal Davranış.....	33
2.2.5.4.Finansal Eğitim ve Finansal Tutum.....	33
2.2.5.5.Finansal Eğitim ve Para Yönetimi.....	33
2.2.5.6.Finansal Eğitim ve Harcama Bütçesi.....	33
2.2.5.7.Finansal Eğitim ve Tasarruf.....	34
2.2.5.8.Finansal Eğitim ve Yatırım.....	34
2.2.5.9.Finansal Eğitim ve Finansal Okuryazarlık.....	34

BÖLÜM 3: UYGULAMA

3.1.Çalışmanın Amacı ve Önemi.....	35
3.2.Yazın Taraması.....	35
3.3.Tasarım ve Yöntem.....	39
3.4.Çalışma Bulguları.....	44
3.4.1. Frekans Analizi.....	44
3.4.2. Crosstabs Analizi.....	55
3.4.3. Independent T-Testi.....	65
3.4.4. One-Way Anova Testi.....	74
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	95
KAYNAKÇA.....	98
EKLER.....	103
ÖZGEÇMİŞ.....	107

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo1. Faktoring-Forfaiting Arasındaki Benzerlikler ve Farklar.....	14
Tablo2. OECD Ülkeleri.....	23
Tablo3. OECD'nin Finansal Eğitim Projeleri.....	24
Tablo4. Dünya Bankasının Finansal Okuryazarlık ve Tüketici Koruma Projeleri..	26
Tablo5. Cronbach's Alpha Değeri.....	40
Tablo6. Hipotezler.....	40
Tablo7. Öğrencilerin Üniversite Dağılımı.....	44
Tablo8. Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı.....	45
Tablo9. Öğrencilerin Yaş Dağılımı.....	45
Tablo10. Öğrencilerin Sınıf Dağılımı.....	45
Tablo11. Öğrencilerin Öğretim Türü Dağılımı.....	46
Tablo12. Öğrencilerin Bölüm Dağılımı.....	46
Tablo13. Öğrencilerin Not Ortalaması Dağılımı.....	46
Tablo14. Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumu Dağılımı.....	47
Tablo15. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumu Dağılımı.....	47
Tablo16. Öğrencilerin Aylık Aile Gelir Dağılımı.....	48
Tablo17. Öğrencilerin Aylık Harcama Tutarı Dağılımı.....	48
Tablo18. Öğrencilerin En Çok Kullandığı Ödeme Yöntemi Dağılımı.....	49
Tablo19. Öğrencilerin Aylık Harcama Bütçesi Dağılımı.....	49
Tablo20. Öğrencilerin Tasarruf Dağılımı.....	49
Tablo21. Okuryazarlık Seviyeleri Dağılımı.....	50
Tablo22. Ekonomik Gelişmeleri Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiğinin Dağılımı	50
Tablo23. Temel Finans Konularının Bilgi Düzeyi Dağılımı.....	52
Tablo24. 1. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı.....	56
Tablo25. 2. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı.....	57
Tablo26. 3. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı.....	58
Tablo27. 4. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı.....	59
Tablo28. 5. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı.....	60
Tablo29. 6. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı.....	61
Tablo30. 7. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı.....	62
Tablo31. 8. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı.....	63
Tablo32. 9. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı.....	64
Tablo33. Cinsiyet ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki.....	65
Tablo34. Cinsiyet ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki.....	65
Tablo35. Cinsiyet ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki	66
Tablo36. Öğrenim Türü ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki.....	66
Tablo37. Öğrenim Türü ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki.....	67
Tablo38. Öğrenim Türü ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki.....	67
Tablo 39. Bölüm ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki.....	68

Tablo40. Bölüm ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki.....	68
Tablo41. Bölüm ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki	68
Tablo42. Ödeme Yöntemi ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki	69
Tablo43. Ödeme Yöntemi ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki.....	70
Tablo44. Ödeme Yöntemi ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki.....	70
Tablo45. Harcama Bütçesi ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki	71
Tablo46. Harcama Bütçesi ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki.....	71
Tablo47. Harcama Bütçesi ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki.....	71
Tablo48. Tasarruf ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki.....	73
Tablo49. Tasarruf ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki.....	73
Tablo50. Tasarruf ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki.....	73
Tablo51. Üniversite ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki.....	74
Tablo52. Üniversite ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki.....	74
Tablo53. Üniversite ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki.....	75
Tablo54. Üniversite ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi.....	76
Tablo55. Yaş ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki.....	76
Tablo56. Yaş ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki.....	77
Tablo57. Yaş ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi.....	77
Tablo58. Yaş ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki	77
Tablo59. Yaş ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi.....	79
Tablo60. Sınıf ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki.....	80
Tablo61. Sınıf ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi.....	80
Tablo62. Sınıf ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki.....	80
Tablo63. Sınıf ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi.....	81
Tablo64. Sınıf ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki	81
Tablo65. Sınıf ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi.....	82
Tablo66. GANO ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki.....	84

Tablo67. GANO ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki.....	84
Tablo68. GANO ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi.....	85
Tablo69. GANO ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki	85
Tablo70. GANO ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi.....	87
Tablo71. Aylık Gelir ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki....	88
Tablo72. Aylık Gelir ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki.....	88
Tablo73. Aylık Gelir ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi.....	89
Tablo74. Aylık Gelir ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki.....	90
Tablo75. Aylık Gelir ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi.....	91
Tablo76. Harcama Tutarı ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki	91
Tablo77. Harcama Tutarı ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki.....	91
Tablo78. Harcama Tutarı ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi.....	92
Tablo79. Harcama Tutarı ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki.....	93
Tablo80. Harcama Tutarı ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi.....	94

KISALTMALAR LİSTESİ

OECD	Ekonomik Kalınma ve İşbirliği Örgütü
WBG	Dünya Bankası
FODER	Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneği
EU	Avrupa Komisyonu
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
BİST	Borsa İstanbul
OMÜ	Ondokuzmayıs Üniversitesi
GOP	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
HİTİT	Hitit Üniversitesi
GANÖ	Genel Akademik Not Ortalaması

GİRİŞ

Günümüzde teknolojinin, bilimin gelişmesi ve ülkeler üzerindeki etkisinin artması kadar finans piyasasının ve ekonominin de hızla ilerlemesi ve gelişmesi ülkeler için önemli hale gelmiştir. Hem kişileri hem de ülkeleri etkileyen finans piyasasında bilgi sahibi olmak ve finans piyasasında karar alabilmek önemli bir etken haline gelmiştir. Günümüzde yapılan çalışmalar incelendiğinde kişilerin finansal okuryazarlık düzeyi ile ülkelerin ekonomik kalkınmaları doğru orantılı olarak ilişkili olduğu görülmektedir.

Günümüzde finansal okuryazarlığın önemini artıran etkenlerden biriside serbest piyasa ekonomisine geçişin hız kazanıp artmasıdır. Serbest piyasa ekonomisinin ve küresel krizlerin sonucu ile yatırım enstrümanlarında çeşitliliğin artması, sermaye piyasasının karmaşık hale gelerek anlaşılmasının güç olması finansal okuryazarlığı önemli hale getiren etmenlerdendir.

Günümüzde finansal okuryazarlığın geliştirilmesi, kişilerin finansal okuryazarlık düzeyinin tespit edilmesi ve kişilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin artırılabilmesi için çalışmalar yapan kuruluşlar ve bu çalışmalara destek veren devlet kurumları vardır. Son zamanlarda ise bu kuruluşlar ve faaliyetleri önemli ölçüde artış göstermiştir.

Ülkelerin ekonomik gelişmelerinde etkisi olan finansal okuryazarlık ülkelerin gelecekteki ekonomik planlamalarının içinde olması gereken önemli bir kavramdır. Finansal okuryazar kişilerin ekonomik kalkınmada ki etkisi göz ardı edilmemelidir. Finansal bilgi, ekonomik gelişmeyi etkileyen önemli unsurdur. Finansal okuryazarlık üzerine yapılan çalışmalar ile finansal eğitim okullarda ders müfredatına eklenmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Uzun vadeli planlama içerisinde ise finansal okuryazar olarak yetiştirilecek bir nesil ekonomik kalkınmayı etkileyecek önemli bir faktör olarak görülmelidir.

Finansal okuryazarlık kişilerin ve ailelerinde, aile ekonomileri için önemli bir kavramdır. Ailelerin harcama bütçesi oluşturabilmesi, gelirlerinden tasarruf edebilmesi, tasarruflarını yatırıma dönüştürebilmesi gerekmektedir. Ailelerin gelecekte ekonomik rahatlık yaşayabilmesi ve farklı gelir kaynağı oluşturabilmesi için önem gösterilmelidir. Aile fertlerinin finansal okuryazar yetiştirilebilmesi ve çocuklara küçük yaşta aile içinde finansal eğitim verilebilmesi gerekmektedir.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütünün, Dünya Bankasının, Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneğinin ve benzeri kuruluşların çalışmaları incelendiğinde

finansal okuryazarlığın hem kişiler için hem aile için hem de ülke ekonomisi için önemi görülmektedir. Bununla birlikte kuruluşlar finansal okuryazarlığın gelişmesi, yaygınlaşması ve finansal okuryazarlık düzeyinin artırılması için çalışmalar yürüterek finansal okuryazarlığa önemli katkılar sağlamaktadırlar.

Türkiye’de de son zamanlarda önemli hale gelen finansal okuryazarlık kavramı için hem kuruluşlar hem de devlet kurumları çalışmalar düzenlemektedir. Ülkedeki ekonomik gelişim için önemli olan finansal okuryazarlığa daha çok önem verilip kişilere ve özellikle çocuklara finansal eğitim programları artırılmalıdır.

TR83 bölgesindeki üniversiteleri kapsayan ve bu bölgede öğrenim gören öğrencilerin finansal okuryazarlıklarını ölçen çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın ilk bölümünde finans ve finansal yönetim teorik olarak anlatılmıştır. Çalışmanın ikinci bölümünde finansal okuryazarlık teorik olarak anlatılmıştır. Çalışmanın üçüncü ve son bölümünde ise yapılan anket çalışmasının bulguları analiz edilerek değerlendirilmiş ve son olarak sonuç ve önerilere değinilmiştir.

BÖLÜM 1

FİNANSAL OKURYAZARLIKTA TEMEL FİNANS VE FİNANSAL YÖNETİM

1.1. FİNANS VE FİNANSAL YÖNETİM

İşletme faaliyetleri ve bireysel tasarruflar vasıtasıyla ortaya çıkan nakit akımının, risk faktörüne dikkat edilerek uzun vadede artırılması için ihtiyaç duyulan uygulamalara yönelik çabalar bütünüdür (Karaca, Kanışlı, 2015). Finans kişilerin, kurumların ya da işletmelerin kullanabilecekleri para, sermaye, fon gibi türevleri kapsamaktadır. Finans, eski zamanlarda işletmelerin fon ihtiyacının fazla olmasından dolayı, bir fon bulma sistemi olarak anlaşılmıştır. Finansal yönetimin görevi işletmeye düşük maliyetli, uygun kredi sağlamak olduğu düşünülmektedir. Oysaki finansal yönetim hem işletme borçlarına uygun ve zamanında kredi sağlamak, hem işletme yatırımları için ihtiyaç duyduğu fonu oluşturmak, hem de işletmenin ihtiyaç fazlası fonlarını yatırıma dönüştürmektir.

İşletmenin hedefine ulaşmasında finansın önemi son zamanlarda önemli seviyelere ulaşmıştır. Finans yönetimi günümüzde, işletme kararlarının başarılı sonuçlanmasında önemli rol oynamaktadır. Finansal yönetimin temel amacı; işletmelerin fon ihtiyaçlarını ve fon kullanımlarını en uygun şekilde ayarlayıp işletmenin değerini artırmak ve işletmenin sürdürülebilir olmasını sağlamaktır. Finansal yönetimde kar maksimizasyonu amaçlar arasında yoktur. Finansal yönetim için işletmenin değerini artırmak daha önemli görülmektedir. İşletmelerin zamanla büyümesi ve etkinlik alanlarının genişlemesi, yapısal ortaklıklarının çeşitlenerek ortak sayılarının artması, ortaklık ve yönetim yapısının ayrılması, teknolojik iletişimin ve bilgi düzeylerinin hızla gelişim göstermesi işletmelerde finansal yönetim ihtiyacı doğurarak önemini artırmıştır (Aydın vd. 2015).

1.2. FİNANSIN TARİHÇESİ

1900'lü yıllarda gelişim gösteren teknolojik gelişmeler ve sanayileşmenin başlaması ile işletmeler bu gelişimlere ayak uydurarak sanayileşmenin temellerini oluşturmuşlardır. Sanayileşme sürecine katılan işletmelerin fonlarının kısıtlı olması yatırımlarını aksatmış ve işletmelerin fon bulma çabasına düşmesine sebep olmuştur. 1929 yılında başlayan ekonomik kriz ile finans da etkilenmiştir. Ekonomik krizden

etkilenen işletmeler iflası önleme çabaları, işletmeleri tasfiye etme ve likiditeyi elde tutma gayretleri ile finansal yönetim ve finans yöneticisi yeni fonksiyonlar kazanmıştır. 1930 yılında ekonominin daralması ile finansal yönetim işletmelerin sürdürülebilirliğini sağlamak, iflas riskini düşürmek, şirketlerin likiditelerini korumak gibi görevleri temel almıştır.

İşletmeler ekonomik krizin etkilerini üzerlerinden atmaları ile 1950'li yıllarda fon ihtiyacı duyan değil, fon fazlası veren işletmeler haline dönüşmüştür. Bu durumla birlikte işletmelerin fon fazlalarını yatırıma dönüştürerek etkin bir yatırım politikası sürdürmek finansal yönetime gerekliliği artırmıştır. 1970'li yıllarda çıkan ve önem kazanan işletme değeri kavramı ile finansal yönetim, fon ihtiyacını en uygun maliyetle karşılayıp, fon kullanımı ile firma değerine katkı sağlayan bir yapı haline gelmiştir. 1972 yılında ise Şikago Emtia Borsası ilk vadeli işlem piyasası olarak kurulmuştur.

1980'li yıllarda işletme değerini en üst düzeye çıkarmak için gerekli olan aktif-pasif yönetimi etkisini sürdürmüştür. Gelişmiş ülkelerin sabit kur sisteminden, dalgalı kur sistemine geçiş yapması ile uluslararası fon akımları artış göstermiştir. Uluslararası fon akımlarının artması ile uluslararası finans bilimi ortaya çıkmıştır.

1990'lı yıllarda teknolojinin gelişmesi bilgisayar ve internet kullanımının artması işletmelerde de etkili olmuştur. İşletmelerin teknolojik gelişmeleri kendi bünyelerine katmaları, bilgisayar ve interneti işletmelerde kullanmaları ile işletmeler arasında iletişimi hızlandırmış ve finansal kararlar açısından karar vermeyi hızlandırmıştır. Bu dönemlerde gelişmekte olan ülkeler liberal kambiyo sistemine geçerek, ülkelerin sermaye hareketlerini engelleyen kısıtları kaldırmıştır. Böylelikle uluslararası finans kavramı bu dönemde de kendini göstermiş ve hızla gelişim kaydetmiştir.

2000'li yıllarda ise e-Ticaret hızla artmıştır. Bununla birlikte finans yöneticilerinin görev ve sorumlulukları döneme uyarlanmıştır. Teknolojinin hızla gelişmesi ve küreselleşmenin üst seviyelere gelmesi şirketlere büyük kazançlar sağlamanın yanında finansal riskler de artmıştır. Finans yöneticisinin sorumluluklarına risk yönetiminin üstesinden gelebilmesi de eklenmiştir. Günümüzde finans yöneticisi, sermaye yapısı yönetimi, sermaye bütçelemesi, finansal tahmin ve planlama, finansal denetim, işletme sermayesi yönetimi ve tüm bu kavramları bünyesinde bulunduran firma değerinin artırılması konuları üzerinde durmaktadır.

1.3. FİNANSAL YÖNETİMİN FONKSİYONLARI

Zamanla değişen dünya düzeninde her konu üzerinde de değişiklikler yaşanmaktadır. Finansal yönetimde zamanla değişime uğramış ve zamanla finansal yönetim fonksiyonlar kazanmıştır.

1.3.1. Finansal Analiz

Bir işletme açısından önemi büyük olan finansal analiz, finansal yönetimin fonksiyonlarının da temelini oluşturmaktadır. Bir işletmenin finansal açıdan mevcut durumunu görmek ve geleceğe dair planlamasını yapmak açısından finansal analiz önemlidir. Finansal analiz işletmenin mali tabloları üzerinden yapılmaktadır. Finansal analiz birkaç farklı yöntem ile tablolara uygun şekilde yapılmaktadır.

1.3.2. Finansal Planlama ve Denetim

İşletmeler için önemli hususlarından biride fon giriş ve çıkışlarının tutar ve zaman açısından uyumlu olmasıdır. Fon ihtiyacının önceden tespit edilip fon ihtiyacını en uygun şekilde karşılamak ve fon fazlalığını önceden tespit edip en uygun yatırıma dönüştürmek finansal planlama ve denetim ile mümkündür. İşletmeler kısa ve uzun vadeli finansal planlamalarının her aşamasını denetlemek durumundadır. Finansal planlamada ki aksaklıkları tespit edip planlamalarda düzenlemeler yapmaları gerekir.

Fon giriş ve çıkışlarının finansal planlama ile yapılması işletmenin itibarı içinde önemlidir. İhtiyaç duyulan fonu önceden tespit edip temin ederek ödemelerdeki gecikmeleri önleyebilir ve diğer işletmeler ile bankalara karşı itibarını ve güvenilirliğini korumuş olur. Finansla planlamanın işletmeye bir diğer katkısı da, işletmenin sürdürülebilirliğini sağlamasıdır. Finans yöneticisi tüm bu durumlar için nakit bütçesi, proforma gelir tablosu, proforma bilanço ve fizibilite raporları hazırlamak durumundadır.

1.3.3. Fonların Sağlanması

İşletmeler hem kendi ihtiyaçlarını karşılamak hem de yeni yatırımlar yaparak büyümek için fon ihtiyacı duyabilirler. İhtiyaç duyulan fonlar işletmelerin dağıtılmayan karları ile karşılanabileceği gibi dağıtılmayan karların yetersiz kaldığı yerlerde finans kuruluşlarından veya diğer işletme dışı kaynaklardan sağlamaları gerekir. İşletmeye fonların sağlanması, finans yöneticisinin bir görevidir.

1.3.4. Fonların Yatırımı

İşletmeler sağladıkları karların bir kısmını dağıtmayarak işletmeye fon sağlarlar. Sağlanan fonlar işletme ihtiyacından fazla ise işletme fon fazlası vermiştir. Fon fazlalıkları işletmeye fırsat maliyeti oluşturmaktadır. Finans yöneticileri fon fazlalıklarını yatırımlara dönüştürerek fırsat maliyetinden kurtarmış ve işletmeye yeni kazanç sağlamış olur. Yapılan yatırımlar her zaman kar sağlamasa da finans yöneticileri beklenen getiriye göre riski göze almaktadır.

1.3.5. Özel Finansal Sorunların Çözümü

Özel finansal sorunlar, işletmeler için sürekli gündem konusu olmasa da, işletmelerin karşısına çıkabilecek konulardır. Bu durumlar, işletmelerin iflase doğru gitmesi, konkordato ilan etmesi, halka açılması, kısmen satılması, başka bir işletme ile birleşmesi ve işletmelerin tasfiyesi gibi konuları içermektedir.

Bir finans yöneticisinin hem bu durumları önceden tespit edip önlemler alması hem de durumun gerçekleştiği esnada uyulması gereken adımları atması gerekmektedir.

1.4. FİNANSMAN KAYNAKLARI

Finans yöneticisinin en önemli görevi, işletmenin ihtiyaç duyduğu fonları en uygun maliyetle ve en uygun zamanda sağlamak ve elde ettiği bu fonları işletmenin piyasa değerine olumlu etki edecek alanlarda kullanmaktır. Özellikle fon kaynaklarının çeşitliliği göz önüne alındığında, finans yöneticisinin tüm fon kaynaklarını, risk ve getiri açısından analiz etmesi gerekir (Ceylan ve Korkmaz, 2017:165).

İşletmelerin kullandığı kaynaklar vade yapısına göre kısa, orta ve uzun vadeli olmak üzere 3'e ayrılır. Bu durum genel olarak gelişmekte olan ülkeler için geçerlidir. Çünkü gelişmekte olan ülkelerdeki orta vadeli kaynaklar gelişmiş ülkelerdeki uzun vadeli kaynakların işlevlerini yerine getirmektedir. Bu bakımdan finansman kaynaklarının kısa ve uzun vadeli olarak iki başlık altında incelenmesinde bir sakınca yoktur.

İşletmelerde kullanılan kısa vadeli kaynaklar süresi bir yıldan az olan borçlar ve menkul kıymetleri kapsamaktadır. Genellikle stokların ve alacakların finansmanında kullanılan kısa vadeli kaynaklar bir yıl içinde geri ödenmektedir. Kısa vadeli kaynaklarda ticari krediler ile kısa vadeli banka kredilerinin işletmeler açısından önemi yüksektir. Kullanılan kaynakların yoğunluğunu, işletmenin sermaye yapısını, sektörün özelliğini, faaliyet yapısını ve borçlanma olanaklarını belirlemektedir. Orta vadeli kaynaklarda

genellikle 1-5 yıl arasında ki kaynakları kapsarken işletmeler daha çok sabit varlık alımlarında kullanır. Uzun vadeli kaynaklar 5 yıl üzerinde ki kaynaklardan oluşmaktadır. Yatırımlar için cazip bir kaynak türüdür.

Kaynaklar yapısı bakımından öz kaynak, yabancı kaynak ve oto finansman olarak incelenmektedir. Öz kaynak işletmenin ortaklarının ve hisse senedi sahiplerinin sağladığı fonlardan oluşmaktadır. İşletmeye maliyeti ise kar payı dağıtımıdır. Yabancı kaynak dışarıdan sağlanan her türlü fondan oluşmaktadır. İşletmeye maliyeti ise faiz ödemeleridir. Oto finansman işletmenin dağıtılmayan karlarının işletmede kalması işlemidir.

1.4.1. Kısa Vadeli Finansman Kaynakları

Kısa vadeli finansman kaynakları; işletmelerin 1 yıl içerisinde geri ödemesi gereken borçlarının tümünden oluşmaktadır. Kısa vadeli fonların kullanım amacı genelde dönen varlıkların finansmanını sağlamaktır. Dönen varlıkların finansmanı işletmelerin faaliyetlerini gerçekleştirebilmesi açısından önemi yüksektir. Mevsimlik işletmeler için önemi daha yüksektir. Mevsimlik işletmelerin nakit girişleri düzensiz olduğu için nakit girişinin olmadığı dönemlerde nakit ihtiyacını fon bularak sağlar ve sağladığı fonun ödemesini nakit girişinin yüksek olduğu dönem gerçekleştirir. Dönen varlıkların kısa vadeli borçlardan fazla olan kısmına net çalışma sermayesi denmektedir. İşletmeler günlük ödemelerini yapmak ve acil durumlardan korunmak için elinde çalışma sermayesi bulundurma isteği duyar. Bu sayede işletme kredibilitesini de artırmış olur. İşletmenin fon ihtiyacı oluşması durumunda yabancı kaynak sağlayıcılarına daha fazla güven verdiğinden kredi bulması da bir hayli kolaylaşır.

Başlıca kısa vadeli finansman kaynakları şunlardır:

- Kısa vadeli ticari krediler
- Kısa vadeli banka kredileri
- Finansman bonusu
- Faktoring
- Diğer kısa vadeli finansman kaynakları

1.4.1.1. Kısa Vadeli Ticari Krediler

Satıcı kredileri olarak da adlandırılan ticari krediler bir işletmenin en önemli kısa vadeli finansman kaynaklarından birisidir. Satıcılar bu krediyi açarken işletmenin

güvenilirliğini ve ticari geçmişini göz önünde bulundurmak durumundadır. Aksi takdirde satıcılar kredinin ödenmeme riskini üstlenmiş olur. Satıcılar bazen bu krediyi bir satış politikası olarakta açabilirler. Bu şekilde satışlarını artırmayı hedefler. İşletme varlıklarının peşin değil, vadeli alınması durumunda, işletmenin satıcılara olan borçları (Aydın vd., 2010:214).

Ticari kredi bir işletmenin satıcı işletmeden hammadde, ticari mal veya hizmet alımında herhangi bir ödeme yapılmaksızın işletmenin ödeme işlemini kısa vadeli ileri bir tarihte yapması ile oluşmaktadır. İşletmeler stokların finansmanında genel olarak bu yöntemi kullanmaktadır.

Ticari kredilerin, açık hesap ve borç senetleri olmak üzere iki türü bulunmaktadır. Açık hesap alıcı işletmenin herhangi bir ödeme yapmaksızın satıcı işletmeden mal alması ve malların tutarının sadece satıcı işletmenin defter kayıtlarında bulunması ile oluşur. Alıcı işletme herhangi bir resmi sorumluluğu bulunmamaktadır. Satıcı işletme, alıcı işleminin güvenilirliğine ve geçmişteki ödeme gücüne bakarak kredi açar.

Borç senetleri ise malların bir belge, çek veya senet karşılığında satılması ile oluşur. Bu durumda satıcı işletme alacağını yasal belgelere yansıttığından alacağın tahsilini güvence altına almış olur. İşletmeler ani nakit gereksinimi durumunda ise borç senetlerini iskonto ettirebilir ve nakit gereksinimini giderebilir. İşletmeler arasında borç tutarı konusunda olası anlaşmazlıklar da önlenmiş olur.

1.4.1.2. Kısa Vadeli Banka Kredileri

Kısa vadeli banka kredileri işletmeler için önemliliği yüksek finansman kaynaklarındandır. İşletmeler nakit ihtiyaçlarını karşılamak, nakit akışını düzenlemek veya dönen varlıklarını finanse etmek için bankalara kredi talebinde bulunabilirler. Bankalar işletmelere kredi vermek için genellikle karşılığında güvence isterler. Güvenilirliği yüksek müşterilerine ise güvencesiz veya imza karşılığı da kredi verebilirler.

Türkiye’de bankalar kredi karşılığında genellikle bir güvence isterler. Bunlar: menkul kıymet karşılığı, ipotek karşılığı veya maddi varlıklar karşılığı olabilir. Türkiye’de ki bankaların kredi verirken bu kadar dikkat ederek hareket etmesi sayesinde ülkemizde bankacılık çok gelişmiş ve önemli bir sektör haline gelmiştir. Gelişmiş ülkelerde ise bankalar teminat olarak projeyi göz önüne almaktadır. Bankalardan alınan

kredilerin çeşitliliği bulunmaktadır. Günümüzde kullanılan banka kredileri şunlardan oluşmaktadır:

Avans kredisi işletmelerin krediyi avans şeklinde almasıdır. Avans şeklinde kredi, kredinin müşteriye bir defada verilmesini ve müşterinin geri ödemesini bir defada yapmasını ifade eder (Gönenli, 1978:484).

Cari hesap kredisi işletmenin bankadan aldığı krediyi belli bir dönem borç olarak kaydında tutup dönem sonunda bankaya faiz ve anapara ödemesi işlemidir. Bu tür kredilerde banka faiz oranını işletmenin kullandığı kredi tutarına göre hesaplar.

Alacak senetleri iskontosu işletmenin alacak senetlerini bankaya kredi karşılığında vermesi ile gerçekleşir. Banka senetlerin net bugünkü değerini hesaplayıp üzerine komisyonunu ekleyip senet değerinden düşükten sonra ödeme yapar.

Açık kredi bankaların sadece saygınlığı yüksek müşterilerine imza karşılığı açtığı şahıs kredileridir. Bu kredilerde kredi kullanan kişi kullandığı kredi kadar sorumludur ve faiz ödemesini kullandığı kredi üzerinden gerçekleştirir.

Kefalet karşılığı kredi bankaların kefil karşılığında verdikleri kredi türüdür. Borcun ödenmemesi durumunda tüm sorumluluk kefile yüklenmektedir.

Akreditif kredisi ithalatçı ve ihracatçı arasında ki güvenceyi sağlamak için bankaların aracılık yapması ile açılan kredi türüdür. İthalatçı ödemeyi bankaya yapıp malların teslim alınmasına kadar bankada tutulan mallar teslim alındığında ihracatçıya verilmesi ile oluşan kredi türüdür. Banka bu kredi türünde sadece güvence sağlamak için aracılıkta yapabilmektedir. Bu sayede ithalat ve ihracat işletmeleri kendini daha güvende hissederek ticari faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

Teminat ve kefalet mektupları bankaların dolaylı yolla sağladığı kredi türüdür. Burada bankalar borçlunun borcunu ödeyeceğine kefil olur ve ödeme zamanında yapılmazsa ödemeyi bankanın yapıp borçlu işletmeden sonradan faiziyle tahsil etmesi işlemidir.

1.4.1.3. Finansman Bonosu

İşletmelerin kısa vadeli işletme sermayesi ihtiyaçlarını karşılamak için çıkardıkları teminatsız senetlerdir. Şirketlere aracısız doğrudan finansman sağlar (Apak ve Demirel, 2010:369).

Çıkarılan bonolar işletmelere bankalardan alacağı kredi maliyetlerinden daha makul bir maliyet sunabilmektedir. Bono ihraç eden işletme para piyasasında bono

aracılığıyla ismini duyurarak prestijini artırabilir. İşletmenin prestijini artırmak işletmeye olan güveni de artırmaktadır. İşletmeye olan güvenin artması güvencesiz çıkarılan bonoların satılmasında da yardımcı olmaktadır. Bu sayede işletmeler ihtiyaç duyması durumunda bono ihraç ederek daha kolay fon sağlamış olurlar. İşletme sağladığı fonun maliyetini de düşürmüş olur.

Hamiline yazılı menkul kıymetler sahibi tarafından devredilebilir. Finansman bonosuna yatırım yapmak isteyen işletmeler veya şahıslar bu yatırım aracının alternatif yatırım araçlarından daha karlı olmasını beklerler. Finansman bonosu genel olarak güvencesi olmayan yatırım araçlarıdır. Bu husus garantili finansman bonoları için geçerli değildir.

1.4.1.4. Faktoring

İşletmelerin alacaklarının tamamını veya bir kısmını faktörlere satarak tahsilatı faktörlerin yapacağını borçlu işletmeye bildirmesi ile gerçekleşir. Factor'ün malların pazarlamasını ve tahsilatını yaparak bedelini üreticisine ödediği bir ticari faaliyeti içeriyordu (Toroslu, 2000:2). Alacakların faktörlere satılması ile işletme kendine kısa vadeli fon sağlamış olur. Nakit akışlarını düzenlemede daha doğru tahminler sunar. İşletmeler alacaklarının kayıtları ile uğraşmamış ve alacakların tahsilatı için personel almak durumunda kalmamış olur.

Factoring'in üstünlükleri aşağıdaki gibidir (Ceylan, 2003:20-21):

- Yurt dışı factoring'de, ticari, politik, transfer ve kur riskleri, faktor tarafından yüklenildiğinden, satıcı veya üretici işletmeye büyük bir kolaylık sağlamaktadır. Böylece, factoring şirketleri ihracat artışına önemli katkılar sağlamaktadır.
- Rücu edilemez factoring sözleşmesiyle, işletmenin alacaklarını tahsil edememe riski ve likidite sorunu çözülmektedir.
- Alacak yönetimi factor'e bırakıldığında, satıcı bu işler için personel istihdam etmez. Bu nedenle, zaman ve gider tasarrufu sağlanır.
- Factor tarafından toplanan bilgilerle işletmelerin ihracat potansiyeli artmaktadır.
- Factoring işlemi, satıcıların müşterilerine vade tanımalarına neden olduğundan, satışlarında da artış söz konusu olmaktadır.
- Factor'e devredilen alacaklar, işletmelerin likiditesini olumsuz yönde etkilemez.

- Satışların muhasebesinin factor tarafından tutulması, satıcı işletmeye önemli bir kolaylık ve tasarruf sağlamaktadır.
- Factoring yoluyla sağlanan finansman kaynağı, diğer finansman kaynaklarına göre daha esnektir.
- İşletme factor'ün vereceği ön ödeme ile hammadde alımından iskonto sağlayarak üretim maliyetlerini düşürebilir.
- Nakit bütçelerinin doğru ve güvenilir bir şekilde hazırlanmasıyla, işletmelerin planlı büyümelerine yardımcı olunur.
- Alıcı ile ortaya çıkabilecek farklı lisan sorunları, factor tarafından çözülür.
- Factoring ile sağlanan finansman maliyeti, ticari kredilere göre daha ucuz olduğundan, işletmenin karlılığı artar.
- Factor kuruluşlar, bankalara göre daha az formalite isterler.
- Yurt dışı factoring'de, ithalatçılar, akreditif açmadan ithalat yapabilirler. Böylece, zamandan ve maliyetten tasarruf sağlarlar.
- KOBİ'lerin tahsilat sorunları çözülerek, sağlıklı bir şekilde büyümelerine yardımcı olunur.
- Satıcılara peşin satış, alıcılar vadeli alış olanağı sağlanarak ekonomiye canlılık kazandırılarak, daha çok üretim ve istihdam sağlanmaktadır.
- Açık hesap şeklinde yapılan satışlar artar ve bu şekilde ortaya çıkan alacaklar güvenli hale gelir.

Factoring'in sakıncaları aşağıdaki gibidir (Ceylan, 2003:21-22)

- Yapılan satışların değeri küçük ve fatura sayısı çoksa, factoring işleminin maliyeti yüksek olabilir.
- Alacakların satışının bazı iş kollarında uygulama olanağı olmayabilir.
- Alacak haklarının satışı piyasada bazı işletmelerin güven kaybetmesine neden olabilir. Çünkü alacak haklarının satışı, söz konusu işletmelerin finansman açısından zor durumda oldukları şeklinde yorumlanabilir. Bunun için, bazı işletmeler, alacak hakkının satışı ile finansman sağlayan işletmelerin kendi değerliğinden şüphe etmekte ve kredili mal satmaktan kaçınmaktadırlar.

1.4.1.5. Diğer Kısa Vadeli Finansman Kaynakları

Günümüzde ticaret hacminin artması ve yurt dışı ticaretin de kolaylaşması işletmelerin ticaret hacimlerini artırmakta ve işletmelerin daha fazla fon ihtiyacı duymasına sebep olmaktadır. Bu fon ihtiyacını karşılamak üzere günümüzde bir çok finansman kaynağı ortaya çıkmıştır.

1.4.1.5.1. İthalatın Finansmanı

İthalatın arttığı bu dönemde ithalatçıların fon ihtiyacını karşılamak için çeşitli finansman kaynakları bulunmaktadır. İthalat finansman türleri aşağıdaki şunlardır:

- Vesaik Mukabili İthalat
- Akreditif Kredisi
- Banka kabulü

1.4.1.5.2. İhracatın Finansmanı

İhracatta ihtiyaç duyulan fonların sağlanması için geliştirilen finansman kaynaklarından oluşmaktadır. Ülkeler de kendi ihracatçılarına finans sağlayıp ihracat hacmini artırmaya teşvik edebilir. İhracat finansman türleri şunlardır:

- İhracat Kredi Sigortası
- Merkez Bankası ve Ticari Banka Kredileri
- Türkiye İhracat Kredi Bankası (Eximbank)
- İhracatçı Lehine Red Clause Akreditif Açılması
- Prefinansman
- Peşin Ödeme
- Banka Kabulü
- Vergi, Resim ve Harç İstisnaları

1.4.1.5.3. Diğer Finansman Yöntemleri

- Kliring
- Takas
- Aktarma Ticareti
- Karşı Satın Alma
- Geri Satın Alma

1.4.2. Orta ve Uzun Vadeli Finansman Kaynakları

Orta ve uzun vadeli finansman kaynakları geri ödemesi 1 yılın üzerinde ki fon kaynaklarından oluşmaktadır. İşletmeler için kısa vadeli finansman kaynaklarına göre daha cazip fon kaynaklarıdır. İşletmeler bu finansman kaynaklarını daha çok duran varlıkların finansmanında kullanmaktadır.

İşletmelerin kullanacakları kaynak çeşitleri kadar onların vadeleri ve yatırıldıkları varlıklar da önem arz etmektedir. İşletmelerin elde ettikleri kaynakları verimsiz kullanmaları varlık karlılığı üzerinde olumsuz etki yaratmaktadır (Poyraz, 2013:367)

Orta ve uzun vadeli finansman kaynakları şunlardır:

1. Orta vadeli banka kredisi
2. Uzun vadeli banka kredisi
3. Forfaiting
4. Leasing
5. Tahvil
6. Hisse Senedi
7. Oto finansman

1.4.2.1. Orta Vadeli Banka Kredileri

İşletmeler için önemli fon kaynaklarından olan orta vadeli banka kredilerinin alınması da bir hayli zordur. Bankalar geleceğin belirsizliğinden dolayı bu tür kredilerde çeşitli önlemler almaktadır. Bankalar krediyi vermeden önce işletmenin mali tablolarında bir analiz yaparak karar verir. Bankalar tabloların analizinde işletmenin finansmanın da öz kaynak yoğunluklu olmasını tercih ederken işletmeler açısından bu durum tam tersini göstermektedir.

Bankalar verilen kredinin ödemesinde risk olması durumunu göz önüne alarak bu kredilerde kendini korumaya yönelik hükümler çıkarmaktadır. Bunlar:

1. Genel Hükümler
2. Olağan Hükümler
3. Özel Hükümler

1.4.2.2. Uzun Vadeli Banka Kredileri

Birçok durumda orta vadeli banka kredileri sermaye piyasasına girme olanağı kısıtlı, halka ihraçla fon sağlanması zor olan küçük işletmelere verilir. Büyük işletmeler

için de, bu tür krediler, fon ihtiyacının kısa sürede giderilmesi gerektiği durumlarda uygun olur. Çünkü halka arzla fon sağlanması oldukça uzun süreyi kapsar (Başar, 2005:229).

Uzun vadeli banka kredileri günümüzde en çok mortgage kredilerinde görülmektedir. Bunun dışında büyük yatırımların finansmanında da kullanılmaktadır. Bu tür kredileri sağlarken bankalar, merkez bankasının da güvencesi ile fon sağlamaktadır. Merkez bankaları ekonominin gelişmesi adına bu tür yatırımlara fon sağlanması için güvence vermekte ve bu tür kredilerin maliyetinin yüksek olmasından dolayı maliyetleri de düşürmektedir.

1.4.2.3. Forfaiting

İhracatçının vadeli satışlarından doğan, bir bono, poliçe gibi kambiyo senedi, garanti mektubu veya alacakların devir edilmesine izin veren bir kıymetli evrak ile kanıtlanmış alacakların, ihracatçıya veya belgelerin ihracatçıya rücu etmeden bir forfaiting şirketi tarafından satın alınması veya iskonto edilmesine denir (Koday, 2002:151-152). Faktoring ve forfaiting arasındaki benzerlik ve farklılıklar Tablo 1’de verilmektedir (Ceylan, 2003:55).

Tablo 1. Faktoring-Forfaiting Arasındaki Benzerlikler ve Farklar

Faktoring	Forfaiting
Devamlı bir işlemdir.	Bir defalık bir işlemdir.
Alacaklar satın alınır.	Alacaklar satın alınır.
Ön ödeme tutarı kadar finansman sağlar.	%100 finansman sağlar.
Rücu edilemez ise risk %100 üstlenir.	Risk %100 üstlenir.
Genel bir sözleşme yapılıdır.	Sözleşme vardır.
Sadece fatura yeterlidir.	Poliçe veya bono gereklidir.
Açık hesap işlemlerine de uygulanır.	Akreditif veya vesaik mukabili ihracatlara uygundur.
Banka avalı gerekmez.	Genellikle banka avalı istenir.
180 güne kadar vade tanınır.	180 günden 10 yıla kadar vade tanınır.
Çalışma alanı tüketim mallarıdır.	Çalışma alanı yatırım malıdır.
Siyasi ve ticari riskleri kapsamaz.	Siyasi ve ticari riskleri kapsar.
İkincil pazarı yoktur.	İkincil pazarı yoktur.
Alacak defteri yönetimi vardır.	Alacak defteri yönetimi yoktur.
Tahsilat yapılır.	Tahsilat yapılır.

1.4.2.4. Leasing

Türkçeye finansal kiralama olarak geçmektedir. Finansal kiralama, belirli bir süre için, kiralayan ve kiracı arasında imzalanan ve üreticiden kiracı tarafından seçilip, kiralayan tarafından satın alınan bir malın mülkiyetini kiralayanda, kullanımını ise kiracıda bırakan bir sözleşmedir (Şenay, 1986: 52)

Bir işlemin finansal kiralama olabilmesi için aşağıdaki şartlardan en az birine uymak zorundadır.

- İktisadi kıymetin mülkiyetinin kira süresi sonunda kiracıya devredilmesi
- Kiracıya, kira süresi sonunda, iktisadi kıymeti rayiç bedelinden düşük bir bedelle satın alma hakkı tanınması
- Kiralama süresinin, iktisadi kıymetin ekonomik ömrünün %80'inden daha büyük bir bölümünü kapsamaması
- Sözleşmeye göre yapılacak kira ödemelerinin bugünkü değerinin toplamının, iktisadi kıymetin rayiç bedelinin %90'ından daha büyük bir değeri oluşturması

Finansal kiralama veya leasing düşüncesine göre, işletme tesislerinden esas yarar, mülkiyetten değil, kullanımdan doğmaktadır (Tekinalp, 1989:1).

1.4.2.5. Tahvil

Tahvil kısaca devletin ve işletmelerin finansman açığını karşılamak amacıyla çıkardığı uzun vadeli borç senetleridir. Tahvil ihracı hem halka açık hem de özel olarak sınırlı sayıda kişiye yapılabilmektedir. Tahviller garantili yatırım araçları olarak görülmektedir.

Bazı tahvil çeşitlerini inceleyecek olursak. Devlet tahvilleri, hazine müsteşarlığı tarafından ihraç edilmektedir. Kamu kuruluşlarının ve belediyelerinde çıkardığı tahvilleri içermektedir. Özel sektör tahvilleri, özel şirketlerin çıkarmış olduğu ve uzun vadeli finansman ihtiyacını sağladığı senetlerdir. Başabaş tahvil, ihraç edilen tahvilin satışının nominal değeri ile gerçekleştiği tahvillerdir. Primli tahvil ise nominal değerinden daha düşük değerinde satılan tahvillerdir. İkramiyeli tahviller, tahvil satışını teşvik etmek amacıyla tahvil alıcısına faiz ve erken satış primi haricinde ikramiye sunulan tahvillerdir. Garantili / Garantisiz tahviller, bankaların veya büyük firmaların garanti verdiği veya garanti verilmeyen tahvillerden oluşur. Sabit / Değişken faizli tahviller, ihraç edilen

tahvilde sabit yada değişken faiz yükümlülüğüne göre değişmektedir. Değişken faizli tahviller, geleceğin belirsizliğinden dolayı ihraç edenin kendini güvence altına almak için çıkardığı tahvillerdir. Endeksli tahviller, ihraç edildiği tarihte altına veya dövizle endekslenerek ihraç edilir. Hem faizden arındırılmış olur hem de yerel paranın ani değişiminden işletmeyi korumuş olur.

SPK tarafından belirlenen standartlara uygun olarak hazırlanmış ve bir bağımsız denetleme kurulunca denetlenmiş mali tablolarına göre son yılda net dönem karı elde etmiş olmaları ve ortaklıkça öngörülen borçlanma tutarının SPK tarafından onaylanmış olması durumunda SPK'nın 13. maddesi uyarınca hesaplanan tahvil ve diğer borçlanma senetleri toplam tutarının altı katına kadar; son yıl mali tablolarında net dönem karı olmaması durumunda ise bu yıla ait mali tablolarının bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmiş olması şartıyla SPK'nın 13. maddesine göre üç katına kadar ihraç yapabilir (Canbaş ve Doğukanlı, 2007:51-52).

1.4.2.6. Hisse Senedi

Pay senedi sermayesi paylara bölünmüş ve karşılığında kıymetli evrak niteliğinde pay senedi çıkarabilen anonim şirket veya sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin yasal şekillere uygun olarak düzenledikleri belgeler olup, sermayesinin belli bir oranını temsil ve sahiplerine o oranda ortaklık hakkı sağlayan senetlerdir (Özdemir, 1999:370).

İşletmeler fon ihtiyacı karşılığında hisse senedi çıkarırken yönetimden vazgeçmemek isteyebilir. Bunun için imtiyazlı hisse sendi veya oydan yoksun hisse senedi ihraç edebilir. Bir başka yöntem olarak çıkarılan hisse senedini ortaklar satın almaktadır.

Hisse senedine yatırım yapmak isteyen bir kişi hisse senedi türlerini bilmesi durumunda yatırım çeşitliliğinde daha doğru karar verebilir. En çok kullanılan hisse senetleri adi ve imtiyazlı olmasına rağmen ülkemizde kullanımı yasaktır. Ülkemizde sadece nama ve hamiline yazılı hisse senetleri kullanılmaktadır. Bazı hisse senedi çeşitlerini inceleyecek olursak. İmtiyazlı hisse senedi, sahiplerinin ortaklık hakları, temettü gelirleri ve oy kullanma hakları vardır. Tahville benzerlik taşıyan bu hisse senetleri şirketler tarafından ihraç edilemez. Bu hisse senedine sahip ortaklar kar payı dağıtımında öncelikli sırayı alırlar. Adi hisse senedi, sahibi imtiyazlı hisse senedi sahibi gibi ortaklık hakkı, temettü geliri ve oy kullanma hakkı taşımaktadır fakat öncelik hakkı

yoktur herkes eşit miktarda hakka sahiptir. Nama / Hamiline yazılı hisse senetleri, anonim şirketlerde ortaklığı belirtmek için bir kişinin adına çıkarılmış hisse senetleridir. Bedelli / Bedelsiz hisse senetleri, şirketin kar potansiyelinin yüksek olduğu dönemde borsa hareketliliğini artırmak için hisse satın alan yatırımcılara bedelsiz olarak verdiği hisse senetleri bedelsiz hisse senetlerini oluşturmaktadır. Bedelli hisse senedi ise şirketlerin fon sağlamak için çıkardığı hisse senetleridir. Kurucu / İntifa hisse senetleri, yönetime katılma hakkı bulunmayan ve şirket kuruluşunda yer alan kişilerin sahip olduğu hisse senetleri kurucu hisse senedidir. İntifa hisse senetleri ise ortaklık hakkı vermeyen hisse senetleridir. Primli / Primsiz hisse senedi, nominal bedeli ile ihraç edilen hisse senetlerine primsiz, nominal bedelinin üzerinde bir bedelle ihraç edilen hisse senetlerine ise primli hisse senedi denmektedir.

1.4.2.7. Oto Finansman

Oto finansman kavramı iki başlık altında incelenecektir.

1.4.2.7.1. Açık Oto Finansman

Yıllık net karın dağıtılmayan kısmının işletmede tutulması ile yapılan bir finansman kaynağıdır. Dağıtılmayan karın sermaye hesaplarında tutulması veya yedek akçe hesaplarında tutulması ile açık oto finansman oluşmaktadır. Açık oto finansman türleri:

- Dağıtılmayan Karlar
- Yedekler
- Karşılıklar

1.4.2.7.2. Gizli Oto Finansman

Gizli oto finansman, gizli yedek akçe ayrılması yoluyla yapılır. Gizli yedekler, genellikle, aktif değerlerin olduğundan düşük, amortisman oranlarının yüksek, şüpheli alacakların kabarık veya pasifteki borçların şişirilmesiyle yaratılır (Kazgan, 1962:68-69).

BÖLÜM 2

FİNANSAL OKURYAZARLIK

2.1.OKURYAZARLIK

Okuryazarlık tarihi olarak eski zamanlara dayansa da gelişmişliği son zamanlarda artmıştır. Eski medeniyetlerde sadece devlet yönetiminde görevli kişilerin okuryazarlığına önem verilirken günümüzde tüm toplulukların okuryazar olabilmesi için çaba sarf edilmekle birlikte zorunlu eğitim programları uygulanmaktadır.

Bilginin ve teknolojinin çağı 21. yüzyılda gelişmiş ülkeler okuryazarlıkta sadece belirli grupları değil, toplumun tümünün okuryazar olmalarını, bilgiye kolay ulaşmalarını, doğru kullanmalarını ve değerlendirebilme yetilerini geliştirmelerini hedeflemektedir (Önal, 2010).

Okuryazarlık, temel çerçevede bireylerin metin, sembol okuyabilmesi ve metin, sembol yazabilme gücü olarak algılansa da aslında okuryazarlık kavramı günümüzde çok daha geniş ve çok çeşitli kapsamlara ulaşmıştır. Örneğin; dar kapsamıyla, bireyin para idaresini gerçekleştirebilmesi, ekonomik tutumluluk sergileyebilmesi ve finansal davranışları, finansal okuryazarlığını göstermektedir. Yani günümüz dünyasında okuryazarlık kavramı bireyin, metin, sembol okuyabilmesi ve metin, sembol yazabilme gücünden çıkıp, bireyin çeşitli yetilerle çeşitli konularda okuryazar olup olmadığına da bakmaktadır.

Günümüzde bireylerin günlük hayatta karşılaştığı durumları anlayabilme ve yorumlayabilme kapasitesi de bireyin okuryazarlığını gösterdiği söylenebilir. Yeni okuryazarlık; okumayı ve yazmayı öğrenebilme, bunlar üzerinde anlam kurabilme, teknoloji ile etkileşimini anlamlı bir şekilde kullanabilme olarak tanımlanabilir (Ertem, 2014:4).

Günümüzde birçok okuryazarlık türü görülmektedir. Bunlar; bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, ahlak okuryazarlığı, ekonomi okuryazarlığı, kültür okuryazarlığı, tarih okuryazarlığı vb. gibi okuryazarlık türleri görülmektedir. Son zamanlarda öne çıkan bir okuryazarlık türü ise finansal okuryazarlıktır.

2.2. FİNANSAL OKURYAZARLIK

Finansal okuryazarlık son zamanlarda ülkeler içinde önemlilik arz eden konulardan birisi haline gelmiştir. Bireyler yatırım yaparken veya finansal bir davranışta bulunurken ekonomiye etki etmektedirler. Bu yüzden ülkeler, vatandaşlarının finansal okuryazarlık düzeylerini ne kadar artırmayı başarabilirse, kişiler yatırımları ile ülke ekonomilerine olumlu etkilerde bulunabilecektir. Toplumda bireylerin finansal okuryazarlıklarına etki ederek, bireylerin tasarrufa yönlendirilmesi ve bu tasarrufların ülkenin ekonomik kalkınması için yatırıma dönüştürülmesi gerekmektedir (Atkinson ve Messy, 2013).

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD)'nün yapmış olduğu çalışmalarda genel olarak bireylerin finansal okuryazarlık düzeylerinin, yatırım kararlarını ve yatırım araçları hakkında bilgi düzeylerini etkilediği ve ülkelerin, vatandaşlarının finansal okuryazarlık düzeylerini artırmaya yönelik eğitim politikaları geliştirmeleri gerektiği sonucuna varmıştır. Gelişmekte olan ülkeler kategorisinde bulunan Türkiye içinde, finansal okuryazarlık, ekonomik kalkınmaya etkisinden dolayı önemli hale gelmiştir. Türkiye'nin eğitim politikalarında finansal okuryazarlık için daha kapsamlı yer açması gerekebilir.

2.2.1. Finansal Okuryazarlık Kavramı

Bireyin, karar verirken finansal kavramlar hakkında bilgi sahibi olabilme, bilgiye ulaşabilme, bilgiyi anlayıp değerlendirebilmesidir (Mason ve Wilson,2000:31).

Bireyin finansal güvenliği için hayatı boyunca, finansal kaynaklarını doğru bir şekilde yönetebilmesi ve bunu sağlayacak bilgiyi yönetebilme kabiliyetidir (PACFL, 2008:35).

Finansal okuryazarlık, temel finans düzeyinde ve gelişmiş finans düzeyinde olmak üzere iki başlıkta incelenmelidir. Temel finans düzeyinin kapsamında, enflasyon, risk ve faiz gibi daha basit konular bulunurken, gelişmiş finans düzeyinin kapsamında, bono, fon ve hisse senedi gibi daha karmaşık konular bulunmalıdır (Lusardi, 2008:2-7).

Finansal okuryazarlık, sadece bireysel konuları değil aynı zamanda toplumsal konuları da içeren, ulusal finansı ilgilendiren ve eğitim politikalarında ki eksikliğin giderilmesi gereken bir finans konusudur (Reyes, 2006:82).

Finansal okuryazarlık bir tutum veya davranışı değil finansal bilgi düzeyini göstermektedir. Bireylerin tutumlu olması ya da finansal davranışta bulunması olarak bakılmamalıdır. Finansal okuryazarlıkta, finansal eğitimin finansal bilgi düzeyinden çok finansal davranışları etkilemesi beklenmektedir (Kieschnick, 2006:2).

Finansal okuryazarlık, bireylerin gelirleri ile elde ettikleri birikim ve yatırımlarını aklen değerlendirip, bütçesini doğru yönetebilme yetisine ve yönetim bilgisine sahip olmasıdır. Bu konu ülke ve dünya ekonomisi ile finansal piyasalar için önemli bir konudur (Ergün vd., 2014:863).

Finansal okuryazarlık, paranın kullanım ve yönetimi hakkında doğru kararlar alma ve bilinçli yargılarda bulunma yetisidir (Noctor vd., 1992).

Finansal okuryazarlık ile ilgili birçok tanım bulunmaktadır. Genel çerçevede bakıldığında finansal okuryazarlık, bireylerin finansal işlemler hakkında bilgi sahibi olma ve bu bilgilerini etkin bir şekilde kullanarak doğru finansal kararlar verme ve finansal kararları anlayıp yorumlayabilme yetisidir. Finansal okuryazarlık kişiler için önemli olduğu kadar ülke ekonomileri içinde önemlidir. Ülkeler, kişilerin tasarruflarını doğru bir yönlendirme ile ekonomik kalkınma sağlayabilecektir. OECD'nin yapmış olduğu çalışmalarda bu sonuca varmaktadır.

2.2.2. Finansal Okuryazarlığın Tarihsel Gelişimi

Eski tarihlere dayanan finansal okuryazarlığın ilk görüldüğü yerlerden biri olan Amerika da bu tarihlerde okullarda finansal okuryazarlık eğitimi verilmiyor ve yetişkinlere finansal bilgi verilecek mesleklerde yapılmıyordu. Bu tarihlerde görülen finansal okuryazarlık kalıntıları daha çok resmi olmayan verilere dayanmaktaydı.

Bu zamanlarda para yönetimi için verilen öneriler daha çok aile ve arkadaşlardan gelmekteydi. Benjamin Franklin 1737 yılında “Zengin Olması Gerekenler İçin İpuçları” adı altında bir köşe yazısı yayınlamış ve tarihin ilk finansal eğitimlerinden birini gerçekleştirmiştir. Yazısında “Kurtarılan Bir Kuruluş Kazanılan Bir Kuruluş” atasözüne yer vermiş ve bazı kaynaklara göre bu atasözünün sahibi olduğu söylenmiştir.

19. yüzyıla gelindiğinde finansal okuryazarlık çok değer kazanmasına rağmen resmi eğitimden yoksun devam etmiştir. 1849 yılında James Gilbert “Bankacılığın Tutulması Konusunda On Dakika Tavsiye” adlı bir makale yayınlamış ve makalesinde bir banka hesabı açmanın kolaylığından, avantajlarından bahsetmiştir. Makalede, sadece zenginlerin değil, herkesin banka hesabının olması gerektiğine değinmiştir.

Finansal okuryazarlık, 20 yüzyılda resmi olarak öğretilmeye başlanmıştır. 1914 yılında üniversitelerde faydalı ve pratik bilgiler veren dersler niteliğinde öğretilmeye başlanmıştır. Bu zamanlarda verilen dersler genel olarak ev finansı, tüketici ekonomisi ve aile finansmanı olarak adlandırılmıştır. Kişisel finans alanında yapılan en eski çalışmanın 1920’de yapıldığı söylenmektedir. Chicago Üniversitesinde yapılan bir tez çalışmasının tüketici ekonomisinin ve aile ekonomisinin temellerini attığı söylenmektedir. Margaret Reid tarafından yapılan tüketici davranışı ve hane halkı davranışı çalışmaları ise bu alanın öncülerinden olduğu söylenmektedir.

Son zamanlarda finansal okuryazarlık ülkeler için önem kazanmıştır. Ülkelerde, kamu kesimi, özel kesim ve ortaklaşa olmak üzere finansal okuryazarlığı araştırmak, eksikleri tespit etmek, çözüm önerisinde bulunmak ve kişilerin finansal okuryazarlığını artırmak gibi faaliyetleri bünyesinde bulunduran dernekler ve benzeri kuruluşlar kurulmuştur. Bu kuruluşlardan bazıları Ekonomik İş Birliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Dünya Bankası (WBG), Finansal Okuryazarlık Derneği (FODER)’dir.

Günümüzde, finansal okuryazarlık üzerine yapılan araştırmalar, kişilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin ülke ekonomisinde ve ülkenin kalkınmasında önemli derecede etkili olduğunu göstermektedir. Hükümetler, resmi olarak finansal okuryazarlık üzerine ders müfredatları geliştirmiş olsa da yapılan çalışmalar genel olarak finansal okuryazarlık düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir. Finansal okuryazarlığın kalkınma üzerindeki etkisini idrak eden hükümetler, finansal okuryazarlık düzeyini artırmaya yönelik politikalar geliştirecek ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlayacaktır.

2.2.3. Finansal Okuryazarlığın Özellikleri

Günümüzde finansal okuryazarlığın önemi artmaktadır. Hem ülkeler bazında hem de küresel bazda önemli olan finansal okuryazarlık kişiler ve ekonomiler için gereklilik olarak görülmektedir. Kişilerin finansal okuryazar olması ile kişilerden beklenen finans alanında uzman olmaları değildir. Finansal okuryazar bir kişinin günlük yaşamında karşılaştığı ve aile ekonomisini etkileyecek düzeyde finans bilgisine sahip olması yeterlidir. Örneğin; birikimlerini değerlendirebileceği yatırım alanları hakkında fikir sahibi olması yeterlidir. Bu yatırımlardan sağlayacağı tahmini getiriye hesaplamak, risklerini hesaplamak, paranın zaman değerini hesaplamak gibi işlemleri bilmesine gerek yoktur. Bu işlemler bir finans uzmanının bilmesi gereken işlemlerdir. Yani, finansal okuryazar bir kişinin temel düzeyde finans bilgisi olması yeterlidir.

Finansal okuryazarlık sadece bilgi ile kalmamaktadır. Finansal okuryazar bir kişinin finansal bilgisini davranış ve kararlarına yansıtması beklenir. Finansal okuryazar bir kişi harcamalarını gelirin göre düzenleyip gelirinden yüksek harcama yapmamalı, gelirinden tasarruf yapabilmeli, yatırım alternatifleri oluşturabilmelidir. Finansal okuryazar bir kişiden üst düzey finans bilgisi beklenmeyeceğinden eksik kaldığı konularda finansal yardım alabilmelidir. Finansal okuryazar olmak isteyen bir kişi (www.fo-der.org):

- Gelirinin bir bölümünü tasarrufa ayırabilmeli
- Harcamalarını düzenleyerek ödemelerini planlı bir şekilde yapabilmeli
- Harcamalarını gelirini aşmayacak düzeyde yapabilmeli
- Finansal planlarını uzun vadeli yapmalı ve plana uygun hareket edebilmeli
- Senelik bütçe planı yapabilmeli
- Hane harcamalarını kontrol altında tutabilmeli
- Ev bütçesi konuşulurken hanedeki herkes konuya dahil edilmeli
- Maddi durum ne olursa olsun tasarruf yapılabilirmeli

Finansal okuryazar bir kişi senelik bütçe ve uzun vadeli finansal planlar hazırlar ve planlamalarına uygun hareket eder. Finansal okuryazar bir kişi her türlü ekonomik koşula karşı tedbirli davranabilmeli. Örneğin; Amerika da yaşanan mortgage krizinde kredi verilen kişiler, faiz ve kredi ödemeleri için ödeme planı hazırlamamış ve ödemeler aksatılarak bir kriz oluşmuştur. Genel çerçevede yapılan finansal okuryazarlık araştırmaları, kişilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin ülkenin ekonomisi ile ilişkili olduğu sonucuna varılmıştır.

2.2.4. Finansal Okuryazarlığın Amacı ve Geliştirilmesi

Günümüzde, hemen hemen herkes finansal davranışta bulunmakta ve finansal karar vermek durumundadır. Kişilerin vermiş oldukları kararlar, finansal güçlerini etkilemektedir. Konunun uzmanları genel olarak finansal bilgi ile finansal davranış ve tutumun, yani finansal karar alma eyleminin birbiri ile doğrudan ilişkili olduğunu söylemektedir. Bu doğrultuda kişilerin öncelikle finansal bilgi düzeyini artırmalı ve finansal karar verirken bulunduğu durumu ve sergilediği davranışı anlayabilmelidir. Finansal okuryazarlık, kişilerin finansal bilgi düzeyinin artması ve bununla birlikte kişilerin finansal davranış ve tutumlarının olumlu etkilenmesini amaçlamaktadır.

Son zamanlarda kişilerin finansal okuryazarlık düzeyini araştırmaya yönelik ve kişilerin finansal okuryazarlık düzeylerini artırmaya yönelik çalışmalar yapan birçok kuruluş bulunmaktadır ve birçok devlet bu hususu desteklemektedir. Finansal okuryazarlığın geliştirilmesinde etkisi olan bazı kuruluşlar şu şekildedir:

- Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)
- Dünya Bankası (WBG)
- Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneği (FODER)

2.2.4.1. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD)

Amacını, daha iyi yaşam standartları oluşturmak ve bu doğrultuda politikalar geliştirmek, herkesin refah düzeyini artırmak, eşitliği sağlayıp fırsatları değerlendiren politikalar uygulamak, olarak açıklayan örgüt 1961 yılında kurulmuştur. Bünyesinde 36 ülke barındıran örgütün 20 kurucu ülkesi bulunmaktadır. OECD kurucu ülkeleri ve üye ülkeleri Tablo 2’de verilmektedir.

Tablo 2. OECD Ülkeleri

Kurucu Üye Konumundaki Ülkeler		
Almanya	Amerika Birleşik Devletleri	Avusturya
Belçika	Danimarka	Fransa
Hollanda	İngiltere	İrlanda
İspanya	İsveç	İsviçre
İtalya	İzlanda	Kanada
Lüksemburg	Norveç	Portekiz
Türkiye	Yunanistan	
Diğer Üye Ülkeler		
Avustralya	Çek Cumhuriyeti	Estonya
Finlandiya	İsrail	Japonya
Kore	Letonya	Litvanya
Macaristan	Meksika	Polonya
Slovak	Slovenya	Şili
Yeni Zelanda		

Birçok konuda işbirliği içerisinde bulunan örgüt temel olarak ülkelerin ekonomik gelişmelerini, kalkınmasını, istikrarlı büyümeyi hedefleyen tavsiyelerde bulunup, teknolojik gelişmeler, yenilik gibi konularda işbirliği yaparak genel refah düzeyini artırmak ve yoksullukla mücadele etmek için çalışmalar yürütmektedir. Finansal eğitim

konusunda büyük projeler yapan kuruluş, finansal okuryazarlık üzerine gelişmeler göstermiş ve bu alanda yapılan faaliyetlere bakıldığında önde gelen kuruluşlardan birisidir. OECD'nin finansal eğitim projeleri Tablo 3'de verilmektedir (Gökmen, 2012:83-84).

Tablo 3. OECD'nin Finansal Eğitim Projeleri

Tarih	Yer	OECD ile Birlikte Düzenleyen Kurum	Faaliyet	Konu
21-22 Eylül 2006	Hindistan	Hindistan Özel Emeklilik Fonu Düzenleyici Birimi	Konferans	Finansal Eğitim
29-30 Kasım 2006	Rusya	Rusya Maliye Bakanlığı	Uluslararası Konferans	Finansal Okuryazarlığın Geliştirilmesi
13 Nisan 2007	Türkiye	Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği	Uluslararası Seminer	Risk ve Sigortaya İlişkin Farkındalık ve Eğitim
7-8 Mayıs 2008	ABD	ABD Hazinesi	Uluslararası Konferans	Finansal Eğitim
21-22 Ekim 2008	Endonezya	Endonezya Merkez Bankası	Uluslararası Konferans	Finansal Eğitim
20 Mayıs 2009	Fransa	IEPP	Sempozyum	Finansal Eğitim
15-16 Aralık 2009	Brezilya	Brezilya Sermaye Piyasası Komisyonu	Uluslararası Konferans	Finansal Eğitim
22-23 Mart 2010	Hindistan	Hindistan Merkez Bankası	Seminer	Finansal Okuryazarlık: Zorluklar, Yaklaşımlar ve Araçlar
9 Haziran 2010	İtalya	İtalya Merkez Bankası	Sempozyum	Finansal Eğitimin Etkinliğinin Geliştirilmesi
20-21 Ekim 2010	Lübnan	Lübnan Merkez Bankası	Uluslararası Konferans	Finansal Olarak Yetkin Kişiler Yetiştirmek
26-27 Mayıs 2011	Kanada	FCAC	Konferans	Finansal Okuryazarlığı Eyleme

				Dönüştürmek İçin Ortaklık
27-28 Haziran 2011	Endonezya	Endonezya Merkez Bankası	Asya Bölgesi Semineri	Finansal Okuryazarlık
27-28 Ekim 2011	Güney Afrika Cumhuriyeti	FSB	Konferans	Herkes İçin Finansal Eğitim
3-4 Şubat 2012	Hindistan	SEBI	Uluslararası Konferans	Yatırımcı Eğitimi

OECD, bireysel emeklilik, sigorta, risk yönetimi, yatırım ve finansal eğitim gibi konularda çalışmalar yapmak ve bu konuları yaygınlaştırmak için kurulmuştur (Atkinson ve Messy, 2013).

OECD, Finansal kurumlarda çalışan kişilerin ve nüfusu oluşturan kişilerin finansal okuryazarlığını artırmak için çalışan bir organizasyondur (Lusardi ve Mitchell, 2007:35-44).

2.2.4.2. Dünya Bankası (WBG)

1944 yılında Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası adı altında kurulmuştur. Kurulduğu zamanlarda savaş sonrası ekonomisi bozulan ülkelere kredi sağlayıp kalkınmalarına yardımcı olan kuruluş son zamanlarda yoksulluğu bitirmek ve refahı artırmak gibi amaçlar edinmiştir. Kuruluş hem ülkelere kredi sağlamakta hem de ülkelerin ekonomik kalkınması için danışmanlıklar yapmaktadır.

Finansal okuryazarlığın artırılması için çalışmalar yürüten kuruluş, ülkelerin finansal okuryazarlığının altyapısını incelemektedir. Azerbaycan, Bulgaristan, Hırvatistan, Çek Cumhuriyeti, Litvanya, Letonya, Romanya, Rusya ve Slovakya'da yaptığı çalışmalar sonucunda çıkardığı bazı sonuçlar şu şekildedir (Gökmen, 2012:85):

- 1) Finansal tüketicinin korunmasına ilişkin kurumsal altyapı yetersizdir.
- 2) Finansal ürünlere ilişkin bilgi ve açıklamalar yetersiz veya belirsizdir.
- 3) Hileli veya kötü niyetli iş uygulamaları bulunmaktadır.
- 4) Müşteri şikayetlerinin ve anlaşmazlıkların çözümünde eksiklikler vardır.
- 5) Finansal okuryazarlık düşük düzeydedir ve finansal hizmetlerde tüketici haklarına ilişkin farkındalık yetersizdir.

Bünyesinde 180'den fazla ülke bulunmaktadır. Kurulduğu zamandan beri 100'den fazla ülkeye kredi sağlamak, bilgi vermek ve tavsiyelerde bulunmak yollarıyla yardımda

bulunmuştur. Sadece ülkeler değil aynı zamanda farklı alanlarda kurulmuş dernek, sivil toplum kuruluşları, bankalar, düşünce kuruluşları ve diğer uluslararası kuruluşlarla ortaklığı bulunmakta ve tarım, finans, eğitim, ticaret gibi farklı konularda çalışmalar yapmaktadır. Dünya Bankasının finansal okuryazarlık üzerine çalışmaları Tablo 4’de verilmektedir (Gökmen, 2012:87).

Tablo 4. Dünya Bankasının Finansal Okuryazarlık ve Tüketici Koruma Projeleri

Tarih	Yer	Faaliyet	Konu
13 Haziran 2007	Slovakya	Uluslararası Çalıştay	Finansal Hizmetlerde Tüketicinin Korunması
16 Ekim 2008	Belçika	Çalıştay	Finansal Hizmetlerde Tüketicinin Korunmasına dair iyi uygulamalar
3 Eylül 2008	ABD	Küresel Seminer	Finansal Okuryazarlık ve Tüketici Koruma
13 Nisan 2009	Bulgaristan	Çalıştay	Tüketici Koruma ve Finansal Yeterlilik
24 Haziran 2009	Azerbaycan	Çalıştay	Tüketici Koruma ve Finansal Okuryazarlık
22 Eylül 2009	Rusya	Çalıştay	Finansal Hizmetlerde Tüketicinin Korunması
20 Ekim 2009	Romanya	Çalıştay	Tüketici Koruma ve Finansal Okuryazarlık
17 Aralık 2009	Azerbaycan	Çalıştay	Tüketici Koruma ve Finansal Okuryazarlık İçin Eylem Planları
2 Aralık 2010	ABD	Toplantı	Tüketici Koruma ve Finansal Okuryazarlık Programları
24 Şubat 2011	ABD	Küresel Diyalog	Tüketici Koruma ve Finansal Okuryazarlık

1990 yılında yoksullukla mücadeleyi konu edinen Dünya Kalkınma Raporu’nu sunmuştur. Raporda temel alınan noktalar şunlardır (Uzun, 2001):

- 1) Ekonomik Kalkınma: Ülkeler sadece ekonomik kalkınma ile yoksulluğu azaltabilir. Bu yaklaşım genel olarak doğru sonuçlar verse de büyümenin tarzı da önemlidir. Daha çok geniş tabanlı bir tarımsal kalkınmaya ve emek yoğun sanayiye dayalı bir büyüme tarzı önerilmiştir.
- 2) İnsana Yatırım: Büyümenin etkisinden yoksullar yararlandırılacaktır. Eğitim, sağlık ve aile planlaması gibi konulara önem verilecektir. Kadınların eğitimine de dikkat edilecektir.
- 3) Ekonomik Denge: Gelişmekte olan ülkelerde ekonomik dengenin bozulduğu ve yoksulların haklarının korunamadığı gözlemlenmiş ve bu konularda tedbirler alınmıştır. Ekonomik reforma ve makro ekonomik dengeye önem verilmiş ve bu konuların yoksullar üzerindeki olumsuz etkileri kaldırılmak için adımlar atılmıştır. Yoksullara yönelik sosyal harcamaların artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır.
- 4) Katılım ve Çevre: Yoksullara yönelik proje ve düzenlemeler yapan sivil toplum kuruluşları kurulmuştur. Yoksulları etkileyecek çevresel etkilere yönelik önlemler alınmıştır.
- 5) Dünya Bankası Borçları: Özellikle yoksulluğun giderilmesi için krediler sağlanmıştır. Eğitilmiş bir nüfusun sürdürülebilir büyümede etkisinin önemli olduğu düşüncesi ile insanların geliştirilmesine yönelik yatırımlar yapılmıştır.

2.2.4.3. Avrupa Birliği (EU)

Avrupa Komisyonu 2007 yılında Finansal Eğitim bildirisi yayımlayarak Avrupa Birliğinin finansal eğitime önem verdiğini ve finansal eğitim çalışmalarına destek vereceğini bildirmiştir. Avrupa Birliğine üye ülkeleri finansal eğitime teşvik etmiştir. Avrupa Birliği finansal okuryazarlığın artması için çeşitli toplantılar yaparak, konferanslar düzenlemektedir. Yaptıkları çalışmalardan biriside öğrenmenler için finansal okuryazarlıktır. Avrupa Birliği hem tüketicilerin finansal hizmetleri anlamasına yönelik hem de tüketici hakları için çalışmalar yapmıştır.

Avrupa Komisyonu, tüketiciler için finansal okuryazarlık düzeyini artırmaya yönelik çalışmalarda bulunmuştur. Avrupa Komisyonunun finansal okuryazarlık üzerine kurduğu amaç, kişilerin paralarını yönetebilecek kabiliyete gelmesi, finansal ürünleri anlayabilecek bilgiye sahip olmaları ve finansal ürünler arasında karar verirken doğru tercih yapabilecek seviyeye gelmeleridir (Figueira, 2007:1).

2.2.4.4. Jumpstart Koalisyonu

Jumpstart Koalisyonu yaptığı çalışmalar sonucunda bir kar amacı gütmemektedir. Lise düzeyindeki öğrencilerin mezun olduklarında yeterli finansal bilgiye sahip olmaları için çalışmalar yürütmektedir.

Jumpstart koalisyonu 1997 yılından beri Amerika çapında sınavlar yapmaktadır. Bu sınavlar 12. Sınıftan mezun olan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerini ölçmek için yapılmaktadır. Yapılan sınav sonucunda öğrencilerin ortalama düzeyin altında kaldığı sonucuna varılmaktadır.

2.2.4.5. Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneği (FODER)

FODER 2012 yılında kurulmuştur. Kuruluş amacı, finansal okuryazarlığı artırmak ve ekonomik sisteme katkı sağlamaktır. Devlet, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile ortak projeler yürütmektedir. Bu projeler, Türkiye’de yaşayan insanların finansal bilgi düzeyini artırmaya, uygulamalar ve araştırmalar yapmaya, finansal eğitimin gelişmesine yöneliktir. FODER, bankacılık sistemini yaygınlaştırmak, tasarruf oranlarını artırmak, kadın ve çocuklar öncelikli olmak üzere finansal konularda bilinçlendirmeler yapmak ve finansal okuryazarlığı resmi eğitim müfredatına dahil etmek gibi hedefler edinmiştir.

Başbakanlık genelgesi ile finansal eğitim, finansal erişim, finansal tüketicinin korunma stratejisi ve eylem planları başlığı altında yayımlanan eylem planı ile FODER ’in görevleri şu şekilde belirtilmiştir (www.fo-der.org):

- 1) Finansal eğitim ile ilgili ortak bir internet sayfası oluşturulması ve eğitim faaliyetlerinin sosyal medya yoluyla duyurulması.
- 2) Eğitim ve tanıtım materyalleri oluşturulması.
- 3) Konferans, seminer, TV ve radyo programları ile ve yarışmalar yoluyla finansal konulara ilginin artırılması.
- 4) Ev hanımlarının finansal konularda bilinçlendirilmesi

FODER ülke genelinde birçok farklı kurum, kuruluş, özel sektör ve üyeleri ile finansal okuryazarlığın geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve kişilerin finansal okuryazarlık düzeyinin artırılması için ortak projeler geliştirmektedir. Bu projeler:

Küresel Para Haftası: Dünya genelinde kutlanan küresel para haftasının Türkiye’de öncülüğünü FODER yapmaktadır. Proje kapsamında çocuklara ve gençlere finansal

okuryazarlık eğitimleri verilmektedir. FODER 2012 yılından günümüze kadar 169 ülkede verdiği eğitimlerde yaklaşık 32 milyon kişiye eğitim vermiştir. Ulusal düzeyde ise bu rakam 20 bin kişiye ulaşmıştır.

1000 Çiftçi 1000 Bereket: Proje ile çiftçilerin refahının artırılması ve tarımsal verimliliğin artırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda finansal okuryazarlık eğitimleri verilerek çiftçilerin finansal okuryazarlık düzeyleri artırılmaktadır. Aynı zamanda alanında uzman mühendisler ile birlikte yürütülen projede zirai danışmanlıkta yapılmaktadır. Tarıma dayalı teknolojik gelişmeler de dikkate alınarak çiftçilerin refah düzeyinin artırılacağı tarımsal çalışmalar düzenlenmektedir.

Bütçesini Bilen Çiftçiler: Projede Tarım Kredi Kooperatifleri ile işbirliği içinde bulunan FODER, çiftçilere finansal okuryazarlık eğitimleri vermektedir. Proje ile 1 milyon çiftçiye finansal okuryazarlık eğitimi vermek hedeflenmiştir.

Evin Hesap Uzmanı Kadın: Kadınlarında finansal okuryazarlık eğitimine önem veren FODER, bu proje ile kadınlara finansal okuryazarlık eğitimleri vermektedir. Bu projede FODER 'e İl Eğitim Müdürlükleri de destek vermektedir.

Parayön: Bu projede parametre, paragram ve parayol olmak üzere 3 farklı model ile yaklaşık 10 bin gence finansal okuryazarlık eğitimi verilmiştir.

Bireysel Bütçe Yönetimi Eğitimleri: Kişilerin kendi bütçelerini oluşturmasını hedefleyen finansal okuryazarlık eğitimleri verilmektedir. Projede farklı statüde bulunan kitlelere eğitim verilmiştir.

Bütçesini Bilen Çocuklar: Çocukların finansal okuryazarlık düzeyini artıracak bu proje İstanbul'da gerçekleştirilmektedir. İlkokul ve ortaokul düzeyindeki öğrencilere yönelik bir projedir.

Bütçesini Bilen Gençler: Lise öğrencilerini kapsayan projede öğrencilere finansal okuryazarlık eğitimleri verilmektedir.

Bütçesini Bilen Kadınlar: Proje hem kadınları finansal okuryazarlık konusunda bilinçlendirmek hem de kadınların ekonomiye katkı sağlamasını hedeflemektedir.

Yaz Çocukları Kampı: Proje 7-12 yaş aralığında ki çocukları kapsamaktadır. Proje ile yaz aylarında çocuklara finansal okuryazarlık eğitimi verilmektedir.

Finansal Okuryazarlık Sohbet ve Söyleşi Toplantıları: FODER ve birçok farklı kuruluşun birlikte gerçekleştirdiği finansal okuryazarlık üzerine sohbet ve söyleşi toplantıları yapılmaktadır.

2.2.4.6. TEDMEM

27 Kasım 2012 yılında kurulan kuruluş Türkiye’de eğitim sistemi üzerine araştırmalar yapıp geliştirilmesi ve tüm kamuoyunun yararlanması için projeler üretmektedir. Kuruluş son zamanlarda dünya genelinde önemi artan finansal okuryazarlığın Türkiye’de geliştirilmesi için faaliyetlerde bulunmaktadır. Dünya genelinde önemli çalışmalar yapan kuruluşlardan yola çıkarak Türkiye’de finansal okuryazarlık durumunu tespit edip uygulanabilecek politikalar ve faaliyetler ile eğitim politikalarının yönlendirilmesini birlikte değerlendirmeyi amaçlamıştır.

Kuruluş finansal okuryazarlığın bireyin yaşantısında sınırlı kalmadığını ve toplumun finansal yapısını genel olarak etkilediğini düşünmektedir. Finansal okuryazarlığın kişilere erken yaşlarda verilmesi gerektiğini ve eğitim politikalarında ders müfredatına eklenmesi gerektiği düşüncesinde olan kuruluş birçok ülkenin eğitim politikalarında finansal eğitime yer verildiği sonucuna varmıştır. Ülkelerin böyle bir eğitim düzenini bireylerin kendine bırakması uzun vadede finansal sistemin işleyişi için kötü sonuçlar oluşturacaktır. Teknolojinin hızla gelişmesi ile finansal ürünlerin kullanımında da kişiler daha karmaşık bir düzen algılamaktadır. Gençlerin finansal fırsatları ve riskleri algılayıp doğru bütçe yönetimi ve finansal problemler için öngörülebilir bulunabilmeleri, toplumun finansal işleyişini ve kişilerin finansal etkilerini olumlu etkileyecek ve finansla refahı artıracaktır.

2.2.4.7. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)

Farklı hedef kitlelere ulaşarak finansal okuryazarlık ve ekonomi eğitimi veren TCMB, herkes için ekonomi eğitimi, bilgi ve farkındalığı yükseltmek, ekonomiye ve merkez bankasına karşı ilgiyi artırmak için çalışmalar yürütmektedir. Faaliyetlerini farklı yaş gruplarına uygulayan merkez bankası yaş gruplarına uygun içerikler düzenlemektedir.

Teknolojinin hızla gelişmesinden ve ekonomik küreselleşmenin etkisinden kaynaklanan ekonomik krizlerden kurtulmak ve ülkelerin finansal istikrarını sağlamak için Merkez Bankaları finansal eğitim politikalarına önem vermiş ve gündemine almıştır.

Merkez Bankası finansal eğitimin önemli parçalarından biridir. Merkez Bankalarının kurumsal tecrübeleri, sahip oldukları bilgi, güvenilirlikleri ve finansal istikrarın finansal eğitim ile önemli ölçüde ilişkili olması, finansal eğitimin bir parçası olarak görülmektedir (Işık, 2011).

2.2.4.8. Borsa İstanbul (BİST)

Yatırımcı kuruluşlar ve üniversiteler ile işbirliği içinde yürütülen finansal okuryazarlığı artırmaya yönelik çalışmalar düzenlenmektedir. Hem bünyesinde bulundurduğu yatırımcıları hem de potansiyel yatırımcıları sermaye piyasaları, ürünleri gibi konularda bilgilendiren, seminerlerde tecrübeli yöneticiler ve tecrübeli eğitimcilerin katılımları ile pratik bilgiler veren ücretsiz çalışmalar yürütülmektedir (www.borsaistanbul.com).

2.2.5. Finansal Eğitim

Finansal okuryazarlığın ekonomik kalkınma ile etkileşim içinde olduğu sonucuna varılan çalışmalar doğrultusunda dünya genelinde finansal eğitim programları düzenlenmeye başlanmış ve kişilerin finansal okuryazarlık düzeyini artırmaya yönelik eğitimler vermeye başlanmıştır. Dünyada ulusal ve uluslararası programlar gerçekleştiren kuruluşlar, finansal okuryazarlığın arttığı ülkelerde ekonomik kalkınma ve tasarrufun arttığını gözlemlemiştir.

Finansal eğitim kavramının açıklamalarında yalnız bilgiye değil kişilerin finansal becerilerine, kişilerin finansal tutumlarına, kişilerin finansal davranışlarına ve güven gibi kavramlara da değinilmektedir. Çünkü sadece bilgi doğru karar verme açısından yeterlilik göstermemektedir. Finansal eğitimde kişinin finansal bilgisinin, finansal becerilerini etkileyeceği ve bu etki, finansal tutum ve finansal davranışta doğru adımlar atılmasını etkileyecektir. Finansal eğitimde temel amaç kişilerin finansal bilgi düzeyini artırıp, doğru finansal kararlar vermesini ve finansal okuryazar olabilmesini sağlamaktır.

Finansal eğitim insanlara para kullanımında ve paranın yönetiminde doğru kararlar vermesini sağlayan bilgiyi, beceriyi, tutumu ve davranışı kazandırır (Global Financial Education Program, 2009). Finansal eğitimin, günümüzde sürekli olarak finansal davranışlarda bulunan ve finansal karar alması gereken kişilere, bu davranış ve kararlarını verimli etkileyecek bilgiyi kişilere vermesi beklenir.

Finansal eğitimin kişilere sağlayacağı faydalar:

- Kişilerin finansal bilgi düzeyini artırmak
- Kişilerin doğru finansal beceri sergilemesini sağlamak
- Kişilerin doğru finansal davranış sergilemesini sağlamak
- Kişilerin finansal tutumlarını geliştirmek

- Kişilerin para yönetimini sağlamak
- Kişilerin bireysel harcama bütçesi hazırlayabilmesini sağlamak
- Kişilerin tasarruf yapabilmesini sağlamak
- Kişilerin doğru yatırım yapabilmesini sağlamak
- Kişilerin finansal okuryazar olabilmesini sağlamak

Kişilerin finansal okuryazarlıkları finansal eğitim programları ile artabilmektedir. Fakat; standart bir finansal eğitim programının olmayışı, uygulanan finansal eğitim programlarının herkese uygun olmayışı finansal eğitim programlarında bir dezavantaj olarak görülmektedir.

2.2.5.1. Finansal Eğitim ve Finansal Bilgi Düzeyi

Uygulanan finansal eğitimler kişilere öncelikle finansal kavram bilgisi yüklemektedir. Kişiler sergiledikleri finansal davranışlarda kullandıkları enstrümanları ve günümüzde kullanmak zorunda kaldıkları bankacılık programlarını tanıyarak enstrümanlar ve programlar hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Makroekonomik değişkenlerin bireysel ekonomilerine etkileri hakkında bilgi sahibi olmaktadır.

Finansal okuryazarlık üzerine yapılan çalışmalar sonucunda kişilerin finansal ürün, hizmet ve uygulamalara yönelik bilgi düzeylerinin düşük olduğu görülmektedir. Finansal okuryazarlık üzerine verilecek finansal eğitim programları bilgi düzeyini artıracak ve finansal piyasaların gelişimini sağlayacaktır (Lusardi ve Mitchell, 2007:43).

2.2.5.2. Finansal Eğitim ve Finansal Beceri

Kişilerin finansal faaliyetlerini gerçekleştirebilmesi için verilen eğitimler ile kişilerin finansal faaliyetlerini uygun bir şekilde gerçekleştirebilmesidir. Kişilerin borçlanmalarını bilinçli ve daha az maliyetli yapabilmesi gibi örneklerle finansal becerilerini artırmak için finansal eğitimler verilmektedir. Finansal beceri sahibi olmak kişilere fırsatları daha iyi değerlendirme becerisi katarken, kişilerin finansal faaliyetlerde kandırılmalarını güçleştirir.

Finansal beceri, kişinin geleceğe yönelik planlama yapabilmesi ve günlük yaşamında para yönetimini yapabilmesi için gereklidir. Kişisel ve çevresel durumları içeren finansal konular üzerine bilgi sahibi olma ve bu konuları anlayabilme finansal beceri ile mümkündür. Finansal beceriye sahip kişiler, bir bilgi donamına sahip olmamaları ve bilgiyi kullanma becerisi gösterememeleri mümkün değildir. Finansal

konularda yeteri kadar yetkin olan bir kişi finansal sorunları tanımlayıp bu sorunların üstesinden gelebilecek etkili çözümleri üretebilecek kapasiteye sahiptir (Mason, 2003:57).

2.2.5.3. Finansal Eğitim ve Finansal Davranış

Günümüzde kişiler günlük yaşamlarında sürekli olarak finansal davranışlar sergilemektedir. Finansal davranış sergileyen kişilerin bu davranışlarını bilinçli ve doğru kararlar alarak sergileyebilmesi için finansla eğitime ihtiyaçları vardır. Finansal eğitim alarak kişiler gerçekleştirdikleri davranışları kendilerine faydalı olacak şekilde sergileyebilecek ve sergiledikleri davranışlar hakkında fikir sahibi olacaklardır.

Çocukların finansal davranışlarındaki gelişimlerde ailenin etkisi dışarıdaki etkilerden daha önemlidir. Özellikle babalar model olmaktadır (Campbell, 2007:20)

2.2.5.4. Finansal Eğitim ve Finansal Tutum

Kişilerin gelirlerinden sağlayacakları tasarrufları düzenli ve bilinçli yapabilmesi ve finansal tutumlarını etkin sergileyebilmesi finansal eğitimler ile gerçekleştirilebilir. Finansal eğitim alınarak gerçekleştirilen finansal tutumlar ile kişiler gerekli tasarrufları sağlayıp finansal yatırımlarını bilinçli yapabilirler.

2.2.5.5. Finansal Eğitim ve Para yönetimi

Finansal eğitimlerle kişinin parasını yönetebilecek düzeye gelmesi gerekir. Finansal eğitimi almayan kişilerde para yönetimi yapılmaktadır. Fakat; finansal eğitim alan kişilerin sergileyecekleri para yönetiminde hem tasarruflarını hem harcamalarını hem de birikimlerini değerlendireceği enstrümanları daha etkin yönetebilecek kapasiteye ulaşırlar.

Parayı yönetebilmek finansal kontrolü sağlayabilmektir. Finansal kontrolü sağlayabilmek için ise bütçe yapabilmek, kayıtları tutabilmek, gelirlerin ve giderlerin dengesini koruyabilmek ve günlük yaşamda ihtiyacımızı tahmin edip yaşam maliyetimizi hesaplayabilmektir (Kempson, 2009).

2.2.5.6. Finansal Eğitim ve Harcama Bütçesi

Finansal eğitim alan kişilerin kişisel harcama bütçelerini hazırlayabilecek kapasiteye ulaşmaları beklenir. Kişisel harcama bütçesi hazırlayabilen kişiler dönem sonunda cari açık ya da cari fazla vereceklerini önceden öğrenebilir. Cari fazlalarını

uygun yatırımlara dönüştürebilir, cari açıklarını ise bulacakları uygun kredilerle kapatabilirler. Kredi ihtiyaçlarını önceden bilmeleri maliyeti daha düşük kredileri araştırma fırsatı sağlayacaktır.

2.2.5.7. Finansal Eğitim ve Tasarruf

Düzenli ve doğru tasarrufların ülke ekonomisinin kalkınması ile etkileşim içinde olduğu yapılan çalışmaların sonucunda görülmektedir. Ülke ekonomisinin kalkınmasına da etkisi olan tasarrufun finansal eğitimler ile kişilere öğretilmesi ve kişilerin tasarruflarını bilinçli yapması gerekmektedir.

Kişiler ve aileler sağladıkları gelirin tamamını tüketmeyip harcamalarının bir kısmını tasarrufa dönüştürüp, tasarruflarını yatırımda kullanırlar. Tüketimlerinde kısıtlamalar yaparak bazı fedakarlıklara katlanır ve ilerde daha iyi bir yaşam sürmeyi hedefler (Usul vd., 2002).

2.2.5.8. Finansal Eğitim ve Yatırım

Günümüzde bir çok yatırım enstrümanı bulunmaktadır. Kişilerin yatırımlarını doğru yönlendirebilmesi ve yatırımlarından sağlayacakları kazançlarını artırabilmesi için finansal eğitim almaları gereklidir. Finansal eğitim ile kişilerin yatırımlarını doğru yönlendirebilmesi mümkündür.

Finansal sistemde bilinçli olarak yapılan ve doğru yönlendirilen yatırımlar kişiler için ek getiri sağlayabilir. Bu sebepten finansal ürünleri ve yatırım araçlarını seçebilme kabiliyeti finansal okuryazarlık için önemli bir özelliktir (Capuano ve Ramsay, 2011).

2.2.5.9. Finansal Eğitim ve Finansal Okuryazarlık

Kişilerin finansal okuryazar olabilmesi için finansal davranışlarını, finansal tutumlarını, finansal bilgi düzeylerini, para yönetimlerini, tasarruflarını, yatırımlarını, harcama bütçelerini ve finansal becerilerini geliştirmesi gerekmektedir. Kişinin finansal okuryazar olabilmesi için üst düzey bilgilere ulaşması gerekmektedir. Enstrümanları ayırt edebilecek, adımlarını doğru atabilecek düzeye gelmeleri finansal okuryazar olmaları için yeterlidir.

Finansal eğitim ve finansal okuryazarlık genel olarak iç içe geçmiş kavramlar olup birbiri ile karıştırılsa da birbirinden bağımsız kavramlardır. Finansal eğitim bir süreci tanımlarken, finansal okuryazarlık bir durumu göstermektedir. Kişilerin finansal okuryazar olabilmesi için finansal eğitim sürecinden geçmiş olmaları gerekmektedir.

BÖLÜM 3

UYGULAMA

3.1.ÇALIŞMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Çalışmada, öğrencilerin finansal kavram bilgisini ölçmek ve bu bilgi düzeyi üzerinden hipotezler kurup, araştırmalar yapmak amaçlanmıştır. Ayrıca çalışmada, çalışmanın yapıldığı bölgedeki üniversitelerde eğitim gören öğrenciler ile yapılan anket sonuçları ile karşılaştırmalar yapmak amaçlanmıştır. Finansal okuryazarlık temelde kavramsal açıdan beş kategoriye ayrılmaktadır (Remund, 2010).

- Finansal kavramlar hakkındaki bilgi
- Finansal kavramlar üzerinde iletişim kurabilme yetisi
- Kişisel finansı yönetebilme yetisi
- Doğru finansal kararlar alma yetisi
- Gelecekteki finansal ihtiyaçlara uygun ve etkili bir planlama yapabilme yetisi

Literatüre bakıldığında üniversitelerde finansal okuryazarlık üzerine çalışmalar yapılmış ve bu çalışmalarda bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin cevapları ve fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin cevapları ile karşılaştırmalar yapılmıştır. Bu çalışma ise bölgesel bir çalışma olması ve bölgedeki üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin cevapları arasında karşılaştırmalar yapılması açısından literatüre önemli bir katkı sağlayacaktır.

3.2.YAZIN TARAMASI

Finansal okuryazarlık ile ilgili yapılmış yerli ve yabancı çalışmalar araştırılmıştır. Bu çalışmalardan bazıları burada sunulmuştur.

Yerli Çalışmalar

Bayram (2014), çalışmada öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerini ve bağlantılı olarak para yönetiminde gösterdikleri davranışları ölçmek hedeflenmiştir. Araştırma üniversite öğrencilerine rassal örnekleme yoluyla, anket yöntemi olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerin finansal okuryazarlık kavramını daha dar bir kavramda kapsadığı sonucuna varılmıştır.

Ergün, Şahin ve Ergin (2014), çalışmada öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin ölçülmesinin yanı sıra finansal okuryazarlık düzeyleri ile demografik

özellikleri arasında ilişki olup olmadığı araştırılmıştır. Çalışma İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerini kapsamaktadır. Kolayda örneklem yöntemi ile 275 öğrenciye anket yöntemi ile uygulanmıştır. Çalışmada genel akademik not ortalaması ile anne-baba eğitim düzeylerinin finansal okuryazarlık düzeyi ile ilişkisiz olduğu sonucuna varılmıştır.

Sönmez (2014), çalışmada öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma anket yöntemi ile Eskişehir, Bursa ve İstanbul'da öğrenim gören öğrencilerden oluşan 824 örnekleme uygulanmıştır. Çalışma ölçeğini, OECD Ülkelerinin finansal okuryazarlık düzeylerini ölçmek için kullanılan ölçek oluşturmaktadır. Çalışma sonucunda, öğrencilerin %31,7'sinin yüksek, %30,1'inin orta, %16'sının ise düşük finansal okuryazarlığa sahip olduğu belirlenmiştir.

Alkaya, Yağlı (2015), çalışmada İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeyini ölçmeyi hedeflemiştir. Çalışma yüz yüze anket yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Çalışmaya 185 öğrenci katılım sağlamış ve bunların %48,1'ini İşletme bölümü, %28,1'ini İktisat bölümü ve %23,8'ini Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik bölümü öğrencileri oluşturmuştur. Çalışma sonucunda ise öğrencilerin %78,4'ü olumlu finansal davranış sergilerken, öğrencilerin %84,3'ü para harcama ve yönetme becerilerini birincil kaynak olarak aileden öğrendiklerini bildirmişlerdir.

Kılıç, Ata ve Seyrek (2015), çalışmada üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerini ölçmeyi hedeflemişlerdir. Çalışmada anket yöntemi kullanılmış ve 12 fakültede 40'ar öğrenci olmak üzere 480 öğrenciye uygulanmıştır. Çalışma sonucunda ise erkek öğrencilerin kadın/ öğrencilere göre finansal okuryazarlık düzeyi daha yüksek olduğu gözlemlenmiş ve genel olarak finansal okuryazarlık düzeyleri %48 olarak tespit edilmiştir.

Barış (2016), çalışmada kişisel bütçeleme davranışına, finansal okuryazarlık düzeyinin etkisini araştırmak amaçlanmıştır. Çalışma İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerine anket yöntemi ile uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda kişisel bütçeleme davranışı ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır.

Biçer (2016), çalışmada öğrencilerin finansal okuryazarlık tutum ve davranışlarını belirlemek amaçlanmıştır. Çalışma 335 üniversite öğrencisine anket yöntemi ile uygulanmıştır. Çalışma; harcama, tutum, algı ve ilgi olmak üzere dört boyutta incelenmiş

ve finansal eğitim alan öğrencilerin, finansal eğitim almayan öğrencilere göre finansal okuryazarlık algılarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Coşkun (2016), çalışmada ön lisans öğrencilerinin finansal tutum ve davranışlarını ölçmek hedeflenmiştir. Çalışma dört bölümde tesadüfi olarak seçilen toplam 336 öğrenciye anket yöntemi ile uygulanmıştır. Sonuç olarak ankete katılım sağlayan öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin %49,6 olduğu tespit edilmiştir.

Danışman, Sezer ve Gümüş (2016), çalışmada Türkiye'deki öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerini belirlemek ve finansal farkındalıklarını artırmak hedeflenmiştir. 390 öğrenciye uygulanan ankette İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde eğitim gören öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin ortalamasının altında olduğu ve gelir düzeyinin finansal okuryazarlık arasında ilişki olmadığı tespit edilmiştir.

Şamiloğlu, Kahraman ve Bağcı (2016), çalışmada İşletme Bölümü ve diğer bölüm öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin farkını tespit etmek amaçlanmıştır. Çalışma 100 İşletme öğrencisi ve 100 diğer bölüm öğrencileri olmak üzere 200 öğrenciye yüz yüze anket yöntemi ile uygulanmıştır. İşletme bölümü öğrencilerinin %37,3'ü finansal okuryazarlığı bildiğini söylerken diğer bölüm öğrencilerinin %25'i finansal okuryazarlığı bildiğini söylemiştir.

Yılmaz, Elmas (2016), çalışmada öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin ölçülmesi ve aldıkları eğitimin finansal kararlarda etkili olup olmadıkları ölçmek hedeflenmiştir. Çalışma İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde eğitim gören 4. Sınıf öğrencilerinden oluşan 80 kişilik bir örnekleme anket yöntemi ile uygulanmıştır. Çalışma sonucunda öğrencilerin beklenen düzeyin altında kaldığı sonucuna varılmıştır.

Erdoğan (2017), çalışmada üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerini ölçmeyi hedeflemiştir. Çalışmada anket yöntemini kullanmış ve 315 kişi ankete katılmıştır. Çalışma sonucunda kadınların finansal okuryazarlık düzeyinin daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Erkeklerin ise finansal bilgi kullanımında kadınlara göre daha başarılı olduğu gözlemlenmiştir.

Yabancı Çalışmalar

Chen, Volpe (1998), çalışmada üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerini tespit etmek amaçlanmıştır. 924 öğrenciye uygulanan ankette öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin düşük olduğu ve yanlış finansal kararlar vermeye eğilimli oldukları sonucuna varılmıştır.

Beal ve Delpachitra (2003), çalışmada İşletme Bölümü öğrencileri ile diğer bölüm öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Çalışma sonucunda İşletme Bölümü öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin diğer bölüm öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinden daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Murphy (2005), çalışmada üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerini ölçmeyi amaçlamıştır. Çalışma, 277 öğrenciye anket yöntemi olarak uygulanmıştır. Çalışmanın sonucunda işletme bölümü öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin diğer bölüm öğrencilerinden daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Varcoe vd. (2005), çalışmada lise öğrencilerinin finansal okuryazarlık seviyelerini ölçmeyi amaçlamışlardır. Çalışmayı anket yöntemi ile 114 öğrenciye uygulamışlardır. Çalışma sonucunda ise okul müfredatına finansal okuryazarlığı kapsayan derslerin eklenmesi ile finansal okuryazarlık düzeylerinin ve finansal davranışlarının olumlu etkilendiği sonucuna varılmıştır.

Kieschnick (2006), çalışmada lise öğrencilerinin tasarruf davranışlarını ölçmeyi amaçlamıştır. Çalışmayı anket yöntemi ile 75 öğrenciye uygulamıştır. Çalışmada öğrencilerin tasarruf davranışlarının, finansal bilgi düzeyleri ile anlamlı bir ilişkide olduğu sonucuna varılmıştır.

Jorgensen (2007), çalışmada üniversite öğrencilerinin finansal bilgi ve tutumlarının finansal davranışları ile ilişkisi araştırılmıştır. Çalışmada öğrencilerin finansal bilgi, tutum ve davranışlarının düşük düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca öğrencilerin sınıf düzeyleri artarken finansal okuryazarlık düzeylerinin de önemli ölçüde arttığı gözlemlenmiş ve ailenin finansal okuryazarlık düzeylerinde etkili olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Eitel ve Martin (2009), çalışmada kız koleji öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerindeki farkları etkileyen durumları ölçmeyi hedeflemişlerdir. 204 öğrenciye uygulanan anket sonucunda öğrencilerin yaş faktörünün finansal okuryazarlık düzeylerini etkilediği sonucuna varmışlardır.

Huston (2010), çalışmada finansal okuryazarlık ve finansal bilgi üzerine araştırmacıların yaygın olarak kullanabileceği finansal okuryazarlık araçları sunmayı

amaçlamıştır. Çalışmada son on yılda yapılan araştırmalar irdelenmiştir. Kişisel finansı dört kategoride tanımlamış ve iki başlık altında kavramsallaştırmıştır.

Walstad vd. (2010), çalışmada finansal eğitime tabi tutulan lise öğrencilerinin finansal eğitim sonunda eğitimin etkisi ölçülmüştür. 800 öğrenciye eğitim öncesi ve eğitim sonrası anket uygulanmıştır. Uygulama sonucunda eğitim alan öğrencilerin finansal bilgi düzeylerinin arttığı görülmüştür. İyi analiz edilmiş ve doğru bir şekilde uygulanmış eğitimin öğrencilerin finansal bilgi düzeylerini artıracığı sonucuna varılmıştır.

Van Rooij, Lusardi, Alessie (2011), çalışmada hane halkının finansal okuryazarlık düzeyleri anket yöntemi ile saptanmıştır. Çalışmaya katılanların çok azının temel finans düzeyinden daha fazla bilgiye sahip olduğu ve finansal okuryazarlığın finansal karar vermeye etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Cameroon vd. (2014), çalışmada Yeni Zelanda'da eğitim gören lise öğrencilerinin finansal okuryazarlık farkındalıkları araştırılmıştır. 335 öğrenciye uygulanan anket sonucunda fakir öğrencilerin, matematiği zayıf öğrencilerin ve İngilizce becerisi düşük öğrencilerin finansal okuryazarlığının düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Lise düzeyinde verilecek finansal okuryazarlık eğitiminin, finansal karar vermeye etkili olacağı düşünülmüştür.

Opletalova (2015), çalışmada Çek Cumhuriyetinde lise düzeyinde eğitim gören öğrencilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin ölçülmesi hedeflenmiş ve çalışma sonucunda finansal okuryazarlığın okul müfredatına getirilmesi sonucuna varılmıştır.

3.3.TASARIM VE YÖNTEM

Çalışma TR83 (Amasya, Çorum, Samsun, Tokat) bölgesindeki üniversitelerin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesini kapsamaktadır. Çalışmaya, eğitim-öğretime yeni başlayan Amasya Üniversitesi dahil edilmemiştir. Çalışmada, bölgedeki üniversitelerin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin anket sorularına vermiş oldukları cevaplar karşılaştırılmıştır. Bu bağlamda çalışma, Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Hitit Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Ondokuzmayıs Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde bulunan ortak bölümler olan İktisat Bölümü ve İşletme Bölümünde yapılmıştır.

Çalışmada 900 anket uygulanmış ve bunların 841 adedi kullanılmıştır. Çalışma kapsamındaki üniversitelerin işletme ve iktisat bölümlerindeki toplam 3775 öğrenci

araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Çalışma tabaka örneklem yöntemi ile gerçekleştirilmiş ve uygulanan 900 anket önce üniversitelere, sonra üniversitelerin bölümlerine, sonra bölümlerin öğretim türlerine ve son olarak sınıflara, öğrencilerin sayısına göre oransal olarak dağıtılarak uygulanmıştır. Anket sınıflarda uygulanmış ve öğrenciler gönüllülük esasına göre ankete katılım göstermiştir.

Yapılan anket çalışmaları, SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) programı ile analiz edilmiştir. Çalışmada ilk olarak girilen anketlerin güvenilirliği ölçülmüştür. Çalışmanın Cronbach's Alpha değeri %84,5 olup güvenilirliği yüksektir. Çalışmanın Cronbach's Alpha değeri Tablo 5'de verilmektedir.

Tablo 5. Cronbach's Alpha Değeri

Cronbach's Alpha	N of Items
,845	32

Yapılan güvenilirlik analizinden sonra çalışmada anket sayısının (841) fazlalığından dolayı, cevapların normal dağılım gösterdiği varsayımı ile parametrik testler uygulanmıştır. Bu testler One-Way Anova Testi ve Independent T-Testi'dir. Ayrıca çalışmada, demografik özelliklerin ve cevapların dağılımının görülmesi açısından frekans analizi, çoktan seçmeli sorulara verilen cevapların dağılımının görülmesi açısından Crosstabs analizi ve One-Way Anova testinde anlamlı çıkan sonuçların, hangi gruplar arasında anlamlı olduğunun görülmesi açısından Post Hoc analizi kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan hipotezler Tablo 6'da verilmektedir.

Tablo 6. Hipotezler

Üniversite ile Finansal Okuryazarlık	H0	Üniversiteler ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Üniversiteler ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Üniversite ile Ekonomik Gelişmeleri Takip	H0	Üniversiteler ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Üniversiteler ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Üniversite ile Temel Finans Kavramları	H0	Üniversiteler ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Üniversiteler ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Cinsiyet ile Finansal Okuryazarlık	H0	Cinsiyet ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Cinsiyet ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Cinsiyet ile Ekonomik Gelişmeleri Takip	H0	Cinsiyet ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Cinsiyet ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Cinsiyet ile Temel Finans Kavramları	H0	Cinsiyet ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Cinsiyet ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Yaş ile Finansal Okuryazarlık	H0	Yaş ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Yaş ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Yaş ile Ekonomik Gelişmeleri Takip	H0	Yaş ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Yaş ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Yaş ile Temel Finans Kavramları	H0	Yaş ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Yaş ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Sınıf ile Finansal Okuryazarlık	H0	Sınıf ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Sınıf ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Sınıf ile Ekonomik Gelişmeleri Takip	H0	Sınıf ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Sınıf ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Sınıf ile Temel Finans Kavramları	H0	Sınıf ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Sınıf ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Öğrenim Türü ile Finansal Okuryazarlık	H0	Öğrenim türü ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Öğrenim türü ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Öğrenim Türü ile Ekonomik Gelişmeleri Takip	H0	Öğrenim türü ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Öğrenim türü ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Öğrenim Türü ile Temel Finans Kavramları	H0	Öğrenim türü ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Öğrenim türü ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Bölüm ile Finansal Okuryazarlık	H0	Bölüm ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Bölüm ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Bölüm ile Ekonomik Gelişmeleri Takip	H0	Bölüm ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Bölüm ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Bölüm ile Temel Finans Kavramları	H0	Bölüm ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Bölüm ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
GANO ile Finansal Okuryazarlık	H0	GANO ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	GANO ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
GANO ile Ekonomik Gelişmeleri Takip	H0	GANO ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	GANO ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır.
GANO ile Temel Finans Kavramları	H0	GANO ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	GANO ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Aylık Gelir ile Finansal Okuryazarlık	H0	Aylık gelir ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Aylık gelir ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Aylık Gelir ile	H0	Aylık gelir ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Ekonomik Gelişmeleri Takip	H1	Aylık gelir ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Aylık Gelir ile Temel Finans Kavramları	H0	Aylık gelir ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Aylık gelir ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Harcama Tutarı ile Finansal Okuryazarlık	H0	Harcama tutarı ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Harcama tutarı ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Harcama Tutarı ile Ekonomik Gelişmeleri Takip	H0	Harcama tutarı ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Harcama tutarı ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Harcama Tutarı ile Temel Finans Kavramları	H0	Harcama tutarı ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Harcama tutarı ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Ödeme Yöntemi ile Finansal Okuryazarlık	H0	Ödeme yöntemi ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Ödeme yöntemi ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Ödeme Yöntemi ile Ekonomik Gelişmeleri Takip	H0	Ödeme yöntemi ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Ödeme yöntemi ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Ödeme Yöntemi ile Temel Finans Kavramları	H0	Ödeme yöntemi ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Ödeme yöntemi ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Harcama Bütçesi ile	H0	Harcama bütçesi ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Finansal Okuryazarlık	H1	Harcama bütçesi ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Harcama Bütçesi ile Ekonomik Gelişmeleri Takip	H0	Harcama bütçesi ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Harcama bütçesi ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Harcama Bütçesi ile Temel Finans Kavramları	H0	Harcama bütçesi ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Harcama bütçesi ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Tasarruf ile Finansal Okuryazarlık	H0	Tasarruf ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Tasarruf ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Tasarruf ile Ekonomik Gelişmeleri Takip	H0	Tasarruf ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Tasarruf ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık vardır.
Tasarruf ile Temel Finans Kavramları	H0	Tasarruf ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
	H1	Tasarruf ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır.

3.4. ÇALIŞMA BULGULARI

Çalışmada uygulanan analiz sonuçları bu bölümde analiz yöntemlerine göre sınıflandırılarak verilmiştir.

3.4.1. Frekans Analizi

Ankete katılan öğrencilerin, öğrenim gördükleri üniversitelerin frekans ve yüzde analizi sonuçları Tablo 7’de görülmektedir.

Tablo 7. Öğrencilerin Üniversite Dağılımı

	Frekans	Yüzde
GOP	352	41,9
OMÜ	274	32,6
HİTİT	215	25,6

Toplam	841	100,0
--------	-----	-------

Çalışmaya katılan öğrencilerin %41,9'unu (352) Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencileri, %32,6'sını (274) Hitit Üniversitesi öğrencileri ve %25,6'sını (215) Ondokuz Mayıs Üniversitesi öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımı Tablo 8'de görülmektedir.

Tablo 8. Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Erkek	366	43,5
Kadın	475	56,5
Toplam	841	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin %43,5'ini (266) erkekler oluştururken %56,5'ini kadınlar oluşturmuştur. Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş dağılımı Tablo 9'da görülmektedir.

Tablo 9. Öğrencilerin Yaş Dağılımı

	Frekans	Yüzde
17-18	9	1,1
19-20	175	20,8
21-22	428	50,9
23-24	208	24,7
25 ve Üzeri	21	2,5
Toplam	841	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin %1,1'i (9) 17-18 yaş aralığında, %20,8'i (175) 19-20 yaş aralığında, %50,9'u (428) 21-22 yaş aralığında, %24,7'si (208) 23-24 yaş aralığında, %2,5'i (21) 25 yaş ve üzeri yaşlarda olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun 21-22 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin sınıf dağılımı Tablo 10'da görülmektedir.

Tablo 10. Öğrencilerin Sınıf Dağılımı

	Frekans	Yüzde
1.Sınıf	62	7,4
2.Sınıf	95	11,3
3.Sınıf	232	27,6

4.Sınıf	452	53,7
Toplam	841	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin %7,4'ünün (62) 1. sınıfta, %11,3'ünün (95) 2. sınıfta, %27,6'sının (232) 3. sınıfta ve %53,7'sinin (452) 4. sınıfta okuduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunu 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan öğrencilerin öğretim türü dağılımı Tablo 11'de görülmektedir.

Tablo 11. Öğrencilerin Öğretim Türü Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Normal Öğretim	573	68,1
İkinci Öğretim	268	31,9
Toplam	841	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin %68,1'inin (573) normal öğretim ve %31,9'unun (268) ikinci öğretim öğrencisi olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin bölüm dağılımı Tablo 12'de görülmektedir.

Tablo 12. Öğrencilerin Bölüm Dağılımı

	Frekans	Yüzde
İşletme	423	50,3
İktisat	418	49,7
Toplam	841	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin %50,3'ünün (423) işletme bölümü öğrencisi ve %49,7'sinin (418) iktisat bölümü öğrencisi olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin not ortalaması dağılımı Tablo 13'de görülmektedir.

Tablo 13. Öğrencilerin Not Ortalaması Dağılımı

	Frekans	Yüzde
0,00-1,00 / 0,00-30,00	2	0,2
1,01-2,00 / 30,23-53,33	133	15,8
2,01-3,00 / 53,56-76,66	597	71,0
3,01-4,00 / 76,90-100,00	109	13,0
Toplam	841	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin %0,2'sinin (2) not ortalaması 0,00-1,00 / 0,00-30,00 aralığında, %15,8'inin (133) not ortalamasının 1,01-2,00 / 30,23-53,33 aralığında, %71'inin (597) not ortalamasının 2,01-3,00 / 53,56-76,66 aralığında ve %13,0'ının (109) not ortalamasının 3,01-4,00 / 76,90-100,00 aralığında olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun not ortalaması 2,01-3,00 / 53,56-76,66 aralığındadır. Çalışmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumunun dağılımı Tablo 14'de görülmektedir.

Tablo 14. Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumu Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Okuryazar Değil	50	5,9
İlkokul	384	45,7
Ortaokul	193	22,9
Lise	155	18,4
Ön Lisans	18	2,1
Lisans	38	4,5
Lisansüstü	3	0,4
Toplam	841	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna bakıldığında %5,9'unun (50) okuryazar değil, %45,7'sinin (384) ilkokul mezunu, %22,9'unun (193) ortaokul mezunu, %18,4'ünün (155) lise mezunu, %2,1'inin (18) ön lisans mezunu, %4,5'inin (38) lisans mezunu, %0,4'ünün (3) lisansüstü mezunu olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumu çoğunluk olarak ilkokul mezundur. Çalışmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim durumu Tablo 15'de görülmektedir.

Tablo 15. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumu Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Okuryazar Değil	5	0,6
İlkokul	252	30,0
Ortaokul	207	24,6
Lise	230	27,3
Ön Lisans	40	4,8
Lisans	92	10,9
Lisansüstü	15	1,8
Toplam	841	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna bakıldığında %0,6'sının (5) okuryazar değil, %30,0'mın (252) ilkokul mezunu, %24,6'sının (207) ortaokul mezunu, %27,3'ünün (230) lise mezunu, %4,8'inin (40) ön lisans mezunu, %10,9'unun (92) lisans mezunu, %1,8'inin (15) lisansüstü mezunu olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim durumu çoğunluk olarak ilkokul mezundur. Çalışmaya katılan öğrencilerin aylık aile gelir dağılımı Tablo 16'da görülmektedir.

Tablo 16. Öğrencilerin Aylık Aile Gelir Dağılımı

	Frekans	Yüzde
0-2000	188	22,4
2001-4000	376	44,7
4001-6000	185	22,0
6001-8000	66	7,8
8001 ve Üzeri	26	3,1
Toplam	841	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin aylık aile gelirlerine bakıldığında %22,4'ünün (188) 0-2000 aralığında, %44,7'sinin (376) 2001-4000 aralığında, %22,0'nın (185) 4001-6000 aralığında, %7,8'inin (66) 6001-8000 aralığında, %3,1'inin (26) 8001 ve üzeri gelire sahip olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin aylık aile gelirlerinin çoğunluğu 2001-4000 aralığındadır. Çalışmaya katılan öğrencilerin aylık harcama tutarı dağılımı Tablo 17'de görülmektedir.

Tablo 17. Öğrencilerin Aylık Harcama Tutarı Dağılımı

	Frekans	Yüzde
500 ve Aşağısı	234	27,8
501-600	237	28,2
601-700	97	11,5
701-800	84	10,0
801 ve Üzeri	189	22,5
Toplam	841	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin aylık harcama tutarına bakıldığında %27,8'inin (234) 500 ve aşağısı aralığında, %28,2'sinin (237) 501-600 aralığında, %11,5'inin 601-700 aralığında, %10,0'inin (84) 701-800 aralığında, %22,5'inin (189) 801 ve üzeri

aralığında olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin aylık harcama tutarına bakıldığında çoğunluğun 501-600 aralığında olduğu görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin en çok kullandıkları ödeme yöntemi dağılımı Tablo 18’de görülmektedir.

Tablo 18. Öğrencilerin En Çok Kullandığı Ödeme Yöntemi Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Nakit Ödeme	450	53,5
Kart ile Ödeme	391	46,5
Toplam	841	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin en çok kullandıkları ödeme yöntemine bakıldığında %53,5’inin (450) nakit ödeme yaptığı, %46,5’inin (391) kart ile ödeme yaptığı görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin aylık harcama bütçesi hazırlar mısınız sorusuna vermiş oldukları cevapların dağılımı Tablo 19’da görülmektedir.

Tablo 19. Öğrencilerin Aylık Harcama Bütçesi Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Evet	290	34,5
Hayır	551	65,5
Toplam	841	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin aylık harcama bütçesi hazırlar mısınız soruna vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında %34,5’inin (290) evet cevabı verdiği, %65,5’inin (551) hayır cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin tasarruf yapar mısınız sorusuna vermiş oldukları cevapların dağılımı Tablo 20’de görülmektedir.

Tablo 20. Öğrencilerin Tasarruf Dağılımı

	Frekans	Yüzde
Evet	570	67,8
Hayır	271	32,2
Toplam	841	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin tasarruf yapar mısınız sorusuna vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında %67,8’inin (570) evet cevabı verdiği, %32,2’sinin (271) hayır cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin finansal

Çalışmaya katılan öğrencilerin ekonomik gelişmeleri gazeteden ne sıklıkla takip edersiniz sorusuna vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında %37,2'sinin (313) hiç takip etmediği görülmektedir. %40,4'ünün (340) nadiren takip ettiği %12,0'mın (101) ayda birkaç kez takip ettiği, %6,9'unun (58) haftada birkaç kez takip ettiği, %3,4'ünün (29) her gün takip ettiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun ekonomik gelişmeleri gazeteden nadiren takip ettiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin ekonomik gelişmeleri kitaptan ne sıklıkla takip edersiniz sorusuna vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında %25,4'ünün (214) hiç takip etmediği görülmektedir. %34,6'sının (291) nadiren takip ettiği, %23,9'unun (201) ayda birkaç kez takip ettiği, %11,3'ünün (95) haftada birkaç kez takip ettiği, %4,8'inin (40) her gün takip ettiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun ekonomik gelişmeleri kitaptan nadiren takip ettiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin ekonomik gelişmeleri dergiden ne sıklıkla takip edersiniz sorusuna vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında %42,2'sinin (355) hiç takip etmediği görülmektedir. %34,4'ünün (289) nadiren takip ettiği, %15,0'mın (126) ayda birkaç kez takip ettiği, %6,8'inin (57) haftada birkaç kez takip ettiği, %1,7'sinin (14) her gün takip ettiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun ekonomik gelişmeleri dergiden hiç takip etmediği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin ekonomik gelişmeleri televizyondan ne sıklıkla takip edersiniz sorusuna vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında %5,8'inin (49) hiç takip etmediği görülmektedir. %12,1'inin (102) nadiren takip ettiği, %11,9'unun (100) ayda birkaç kez takip ettiği, %40,0'mın (336) haftada birkaç kez takip ettiği, %30,2'sinin (254) her gün takip ettiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun ekonomik gelişmeleri televizyondan haftada birkaç kez takip ettiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin ekonomik gelişmeleri internetten ne sıklıkla takip edersiniz sorusuna vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında %0,5'inin (4) hiç takip etmediği görülmektedir. %2,7'sinin (23) nadiren takip ettiği, %5,1'inin (43) ayda birkaç kez takip ettiği, %19,6'sının (165) haftada birkaç kez takip ettiği, %72,1'inin (606) her gün takip ettiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun ekonomik gelişmeleri internetten her gün takip ettiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin ekonomik gelişmeleri sosyal medyadan ne sıklıkla takip edersiniz sorusuna vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında %3,0'ının (25) hiç takip etmediği görülmektedir. %4,9'unun (41) nadiren takip ettiği, %3,1'inin (26) ayda birkaç kez takip ettiği, %16,4'ünün (138) haftada birkaç kez takip ettiği, %72,7'sinin (611) her gün takip ettiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunun ekonomik gelişmeleri sosyal medyadan her gün takip ettiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin finansal bilgisinin ölçüldüğü temel finans sorularına vermiş oldukları cevapların dağılımı Tablo 23'de görülmektedir.

Tablo 23. Temel Finans Konularının Bilgi Düzeyi Dağılımı

	Frekans (Yüzde)					Toplam
	Bilmiyorum	Az Biliyorum	Orta Seviye Biliyorum	Biliyorum	İyi Biliyorum	
Basit Faiz	75(8,9)	198(23,5)	244(29,0)	225(26,8)	99(11,8)	841(100,0)
Bileşik Faiz	97(11,5)	195(23,2)	266(31,6)	200(23,8)	83(9,9)	841(100,0)
Reel Faiz	83(9,9)	155(18,4)	266(31,6)	239(28,4)	98(11,7)	841(100,0)
Enflasyon	13(1,5)	67(8,0)	165(19,6)	342(40,7)	254(30,2)	841(100,0)
Paranın Zaman Değeri	52(6,2)	94(11,2)	187(22,2)	311(37,0)	197(23,4)	841(100,0)
Tahvil	91(10,8)	176(20,9)	229(27,2)	251(29,8)	94(11,2)	841(100,0)
Hisse Senedi	34(4,0)	124(14,7)	238(28,3)	298(35,4)	147(17,5)	841(100,0)
Halka Arz	121(14,4)	189(22,5)	252(30,0)	199(23,7)	80(9,5)	841(100,0)
Kar Payı	33(3,9)	116(13,8)	237(28,2)	300(35,7)	155(18,4)	841(100,0)
Finansal Piyasalar	90(10,7)	199(23,7)	291(34,6)	196(23,3)	65(7,7)	841(100,0)
Finansal Teknikler	137(16,3)	224(26,6)	285(33,9)	161(19,1)	34(4,0)	841(100,0)
Finansal Analiz	100(11,9)	205(24,4)	275(32,7)	196(23,3)	65(7,7)	841(100,0)
Döviz Kuru	33(3,9)	117(13,9)	233(27,7)	277(32,9)	181(21,5)	841(100,0)
İskonto	74(8,8)	146(17,4)	233(27,7)	247(29,4)	141(16,8)	841(100,0)
Otofinansman	202(24,0)	190(22,6)	180(21,4)	175(20,8)	94(11,2)	841(100,0)
Risk-Getiri	78(9,3)	144(17,1)	248(29,5)	234(27,8)	137(16,3)	841(100,0)

Çalışmaya katılan öğrencilerin basit faiz bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %8,9'unun (75) bilmiyorum cevabı verdiği, %23,5'inin (198) az biliyorum cevabı verdiği, %29,0'ının (244) orta seviye biliyorum cevabı verdiği, %26,8'inin (225)

biliyorum cevabı verdiği , %11,8'inin (99) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu basit faiz konusunu orta seviye bildiğini söylemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin bileşik faiz bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %11,5'inin (97) bilmiyorum cevabı verdiği, %23,2'sinin (195) az biliyorum cevabı verdiği, %31,6'sının (266) orta seviye biliyorum cevabı verdiği, %23,8'inin (200) biliyorum cevabı verdiği, %9,9'unun (83) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu bileşik faiz konusunu orta seviye bildiğini söylemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin reel faiz bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %9,9'unun (83) bilmiyorum cevabı verdiği, %18,4'ünün (155) az biliyorum cevabı verdiği, %31,6'sının (266) orta seviye biliyorum cevabı verdiği, %28,4'ünün (239) biliyorum cevabı verdiği, %11,7'sinin (98) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu reel faiz konusunu orta seviye bildiğini söylemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin enflasyon bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %1,5'inin (13) bilmiyorum cevabı verdiği, %8,0'ının (67) az biliyorum cevabı verdiği, %19,6'sının (165) orta seviye biliyorum cevabı verdiği, %40,7'sinin (342) biliyorum cevabı verdiği, %30,2'sinin (254) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu enflasyon konusunu bildiğini söylemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin paranın zaman değeri bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %6,2'sinin (52) bilmiyorum cevabı verdiği, %11,2'sinin (94) az biliyorum cevabı verdiği, %22,2'sinin (187) orta seviye biliyorum cevabı verdiği, %37,0'ının (311) biliyorum cevabı verdiği, %23,4'ünün (197) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu paranın zaman değeri konusunu bildiğini söylemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin tahvil bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %10,8'inin (91) bilmiyorum cevabı verdiği, %20,9'unun (176) az biliyorum cevabı verdiği, %27,2'sinin (229) orta seviye biliyorum cevabı verdiği, %29,8'inin (251) biliyorum cevabı verdiği, %11,2'sinin (94) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu tahvil konusunu bildiğini söylemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin hisse senedi bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %4,0'ının (34) bilmiyorum cevabı verdiği, %14,7'sinin (124) az biliyorum cevabı verdiği, %28,3'ünün (238) orta seviye biliyorum cevabı verdiği, %35,4'ünün (298) biliyorum cevabı verdiği, %17,5'inin (147) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu hisse senedi konusunu bildiğini söylemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin halka arz bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %14,4'ünün (121) bilmiyorum cevabı verdiği, %22,5'inin (189) az biliyorum cevabı verdiği, %30,0'ının (252) orta seviye biliyorum cevabı verdiği, %23,7'sinin (199) biliyorum cevabı verdiği, %9,5'inin (80) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu halka arz konusunu orta seviye bildiğini söylemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin kar payı bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %3,9'unun (33) bilmiyorum cevabı verdiği, %13,8'inin (116) az biliyorum cevabı verdiği, %28,2'sinin (237) orta seviye biliyorum cevabı verdiği, %35,7'sinin (300) biliyorum cevabı verdiği, %18,4'ünün (155) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu kar payı konusunu bildiğini söylemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin finansal piyasalar bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %10,7'sinin (90) bilmiyorum cevabı verdiği, %23,7'sinin (199) az biliyorum cevabı verdiği, %34,6'sının (291) orta seviye biliyorum cevabı verdiği, %23,3'ünün (196) biliyorum cevabı verdiği, %7,7'sinin (65) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu finansal piyasalar konusunu orta seviye bildiğini söylemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin finansal teknikler bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %16,3'ünün (137) bilmiyorum cevabı verdiği, %26,6'sının (224) az biliyorum cevabı verdiği, %33,9'unun (285) orta seviye biliyorum cevabı verdiği, %19,1'inin (161) biliyorum cevabı verdiği, %4,0'ının (34) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu finansal teknikler konusunu orta seviye bildiğini söylemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin finansal analiz bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %11,9'unun (100) bilmiyorum cevabı verdiği, %24,4'ünün (205) az biliyorum cevabı verdiği, %32,7'sinin (275) orta seviye biliyorum cevabı verdiği,

%23,3'ünün (196) biliyorum cevabı verdiği, %7,7'sinin (65) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu finansal analiz konusunu orta seviye bildiğini söylemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin döviz kuru bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %3,9'unun (33) bilmiyorum cevabı verdiği, %13,9'unun (117) az biliyorum cevabı verdiği, %27,7'sinin (233) orta seviye biliyorum cevabı verdiği, %32,9'unun (277) biliyorum cevabı verdiği, %21,5'sinin (181) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu döviz kuru konusunu bildiğini söylemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin iskonto bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %8,8'inin (74) bilmiyorum cevabı verdiği, %17,4'ünün (146) az biliyorum cevabı verdiği, %27,7'sinin (233) orta seviye biliyorum cevabı verdiği, %29,4'ünün (247) biliyorum cevabı verdiği, %16,8'inin (141) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu iskonto konusunu bildiğini söylemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin otfinsman bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %24,0'inin (202) bilmiyorum cevabı verdiği, %22,6'sının (190) az biliyorum cevabı verdiği, %21,4'ünün (180) orta seviye biliyorum cevabı verdiği, %20,8'inin (175) biliyorum cevabı verdiği, %11,2'sinin (94) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu otfinsman konusunu bilmediğini söylemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin risk-getiri bilgisinin ölçüldüğü soruya bakıldığında %9,3'ünün (78) bilmiyorum cevabı verdiği, %17,1'inin (144) az biliyorum cevabı verdiği, %29,5'inin (248) orta seviye biliyorum cevabı verdiği, %27,8'inin (234) biliyorum cevabı verdiği, %16,3'ünün (137) iyi biliyorum cevabı verdiği görülmektedir. Çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunluğu risk-getiri konusunu orta seviye bildiğini söylemektedir.

3.4.2. Crosstabs Analizi

Bu analizlerde çoktan seçmeli sorulara verilen cevaplar görülecektir.

1) Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

a) Enflasyon paranın zaman değerini etkilememektedir

b) Uzun vadeli olarak basit faiz ile bileşik faize yatırılan aynı tutarlarda ki para, çekildiği zamanda aynı tutarlarda çekilebilir

- c) Kar payı hisse senedine yatırılan paranın, hisselerin değeri kazanması ile artması işlemidir
- d) Reel faiz, nominal faizin enflasyondan arındırılmış halidir

1. çoktan seçmeli soruya verilen cevapların üniversite ve bölüm dağılımları Tablo 24'de görülmektedir.

Tablo 24. 1. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı

Üniversite	Bölüm	Frekans (Yüzde)			
		A	B	C	D
GOP	İktisat	19(11,0)	17(9,9)	53(30,8)	83(48,3)
	İşletme	25(13,9)	23(12,8)	37(20,6)	95(52,8)
	Toplam	44(12,5)	40(11,4)	90(25,6)	178(50,6)
HİTİT	İktisat	15(10,6)	17(12,0)	47(33,1)	63(44,4)
	İşletme	29(22,0)	12(9,1)	45(34,1)	46(34,8)
	Toplam	44(16,1)	29(10,6)	92(33,6)	109(39,8)
OMÜ	İktisat	11(10,1)	9(8,3)	40(36,7)	49(45,0)
	İşletme	6(5,7)	10(9,4)	50(47,2)	40(37,7)
	Toplam	17(7,9)	19(8,8)	90(41,9)	89(41,4)

Çalışmaya katılan öğrencilerin 1. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %48,3'lük (83) çoğunluğu doğru şıkkı (D), İşletme Bölümü öğrencilerinin %52,8'lik (95) çoğunluğu doğru şıkkı (D), Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin %50,6'lık (178) çoğunluğu doğru şıkkı (D) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 1. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Hitit Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %44,4'lük (63) çoğunluğu doğru şıkkı (D), İşletme Bölümü öğrencilerinin %34,8'lik (46) çoğunluğu doğru şıkkı (D), Hitit Üniversitesi öğrencilerinin %39,8'lik (109) çoğunluğu doğru şıkkı (D) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 1. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Ondokuzmayıs Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %45,0'lik (49) çoğunluğu doğru şıkkı (D), İşletme Bölümü öğrencilerinin %47,2'lik (50) çoğunluğu yanlış şıkkı (C), Ondokuzmayıs Üniversitesi öğrencilerinin %41,9'luk (90) çoğunluğu yanlış şıkkı (C) seçtiği görülmektedir.

2) Bir firmadan tahvil aldığımızda?

- a) Firmanın ortağı olmuş olurum b) Firmaya karşı borçlanırım
c) Firmadan faiz getirisi elde ederim d) Firmaya faiz ödemesi yaparım

2. çoktan seçmeli soruya verilen cevapların üniversite ve bölüm dağılımları Tablo 25'de görülmektedir.

Tablo 25. 2. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı

Üniversite	Bölüm	Frekans (Yüzde)			
		A	B	C	D
GOP	İktisat	29(16,9)	66(38,4)	56(32,6)	21(12,2)
	İşletme	23(12,8)	80(44,49)	67(37,2)	10(5,6)
	Toplam	52(14,8)	146(41,5)	123(34,9)	31(8,8)
HİTİT	İktisat	25(17,6)	40(28,2)	63(44,4)	14(9,9)
	İşletme	18(13,6)	49(37,1)	56(42,4)	9(6,8)
	Toplam	43(15,7)	89(32,5)	119(43,4)	23(8,4)
OMÜ	İktisat	25(22,9)	35(32,1)	43(39,4)	6(5,5)
	İşletme	25(23,6)	25(23,6)	53(50,0)	3(2,8)
	Toplam	50(23,3)	60(27,9)	96(44,7)	9(4,2)

Çalışmaya katılan öğrencilerin 2. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %38,4'lük (66) çoğunluğu yanlış şıkkı (B), İşletme Bölümü öğrencilerinin %44,4'lük (80) çoğunluğu yanlış şıkkı (B), Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin %41,5'lik (146) çoğunluğu yanlış şıkkı (B) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 2. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Hitit Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %44,4'lük (63) çoğunluğu doğru şıkkı (C), İşletme Bölümü öğrencilerinin %42,4'lük (56) çoğunluğu doğru şıkkı (C), Hitit Üniversitesi öğrencilerinin %43,4'lük (119) çoğunluğu doğru şıkkı (C) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 2. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Ondokuzmayıs Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %39,4'lük (43) çoğunluğu doğru şıkkı (C), İşletme Bölümü öğrencilerinin %50,0'lük (53) çoğunluğu doğru şıkkı (C), Ondokuzmayıs Üniversitesi öğrencilerinin %44,7'lik (96) çoğunluğu doğru şıkkı (C) seçtiği görülmektedir.

3) Firmalar hisselerini halka arz ettiğinde aşağıdakilerden hangisini hedeflemiyordur?

- a) Artı finansman kaynağı sağlamak ve kredibilitiyi artırmak

- b) Şirketin hisse senedi fiyatlarını artırmak
 c) Şirketin tanınmasını ve itibar kazanmasını sağlamak
 d) Şirketin kurumsallaşmasını sağlamak

3. çoktan seçmeli soruya verilen cevapların üniversite ve bölüm dağılımları Tablo 26'da görülmektedir.

Tablo 26. 3. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı

Üniversite	Bölüm	Frekans (Yüzde)			
		A	B	C	D
GOP	İktisat	34(19,8)	62(36,0)	33(19,2)	43(25,0)
	İşletme	43(23,)	51(28,3)	41(22,8)	45(25,0)
	Toplam	77(21,9)	113(32,1)	74(21,0)	88(25,0)
HİTİT	İktisat	27(19,0)	35(24,6)	33(23,2)	47(33,1)
	İşletme	30(22,7)	35(26,5)	29(22,0)	38(28,8)
	Toplam	57(20,8)	70(25,5)	62(22,6)	85(31,0)
OMÜ	İktisat	18(16,5)	50(45,9)	15(13,8)	26(23,9)
	İşletme	19(17,9)	30(28,3)	17(16,0)	40(37,7)
	Toplam	37(17,2)	80(37,2)	32(14,9)	66(30,7)

Çalışmaya katılan öğrencilerin 3. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %36,0'lık (62) çoğunluğu doğru şıkkı (B), İşletme Bölümü öğrencilerinin %28,3'lük (51) çoğunluğu doğru şıkkı (B), Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin %32,1'lik (113) çoğunluğu doğru şıkkı (B) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 3. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Hitit Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %33,1'lik (47) çoğunluğu yanlış şıkkı (D), İşletme Bölümü öğrencilerinin %28,8'lik (38) çoğunluğu yanlış şıkkı (D), Hitit Üniversitesi öğrencilerinin %31,0'lık (85) çoğunluğu yanlış şıkkı (D) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 3. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Ondokuzmayıs Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %45,9'luk (50) çoğunluğu doğru şıkkı (B), İşletme Bölümü öğrencilerinin %37,7'lik (40) çoğunluğu yanlış şıkkı (D), Ondokuzmayıs Üniversitesi öğrencilerinin %37,2'lik (80) çoğunluğu doğru şıkkı (B) seçtiği görülmektedir.

4) Yatırım için yeterli varlığa sahip olmayan bir yatırımcının, iş yapmak için ihtiyaç duyduğu makineyi kiralaması durumu hangi finansal teknik işlemidir?

- a) Swap
b) Leasing
c) Faktoring
d) Forfaiting

4. çoktan seçmeli soruya verilen cevapların üniversite ve bölüm dağılımları Tablo 27'de görülmektedir.

Tablo 27. 4. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı

Üniversite	Bölüm	Frekans (Yüzde)			
		A	B	C	D
GOP	İktisat	41(23,8)	65(37,8)	42(24,4)	24(14,0)
	İşletme	13(7,2)	83(46,1)	50(27,8)	34(18,9)
	Toplam	54(15,3)	148(42,0)	92(26,1)	58(16,5)
HİTİT	İktisat	33(23,2)	46(32,4)	41(28,9)	22(15,5)
	İşletme	17(12,9)	54(40,9)	43(32,6)	18(13,6)
	Toplam	50(18,2)	100(36,5)	84(30,7)	40(14,6)
OMÜ	İktisat	22(20,2)	32(29,4)	38(34,9)	17(15,6)
	İşletme	15(14,2)	44(41,5)	30(28,3)	17(16,0)
	Toplam	37(17,2)	76(35,3)	68(31,6)	34(15,8)

Çalışmaya katılan öğrencilerin 4. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %37,8'lik (65) çoğunluğu doğru şıkkı (B), İşletme Bölümü öğrencilerinin %46,1'lik (83) çoğunluğu doğru şıkkı (B), Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin %42,0'lık (148) çoğunluğu doğru şıkkı (B) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 4. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Hitit Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %32,4'lük (46) çoğunluğu doğru şıkkı (B), İşletme Bölümü öğrencilerinin %40,9'lük (54) çoğunluğu doğru şıkkı (B), Hitit Üniversitesi öğrencilerinin %36,5'lik (100) çoğunluğu doğru şıkkı (B) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 4. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Ondokuzmayıs Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %34,9'lük (38) çoğunluğu yanlış şıkkı (C), İşletme Bölümü öğrencilerinin %41,5'lik (44) çoğunluğu doğru şıkkı (B), Ondokuzmayıs Üniversitesi öğrencilerinin %35,3'lük (76) çoğunluğu doğru şıkkı (B) seçtiği görülmektedir.

5) Bir işletmenin bankadan kredi istemesi durumunda, bankanın işletmenin nakit durumunu ölçmesi için hangi finansal oran grubuna başvurması doğru olur?

- a) Mali yapı veya kaldıraç oranları b) Faaliyet oranları
c) Karlılık oranları d) Likidite oranları

5. çoktan seçmeli soruya verilen cevapların üniversite ve bölüm dağılımları Tablo 28'de görülmektedir.

Tablo 28. 5. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı

Üniversite	Bölüm	Frekans (Yüzde)			
		A	B	C	D
GOP	İktisat	58(33,7)	20(11,6)	31(18,0)	63(26,6)
	İşletme	58(32,2)	22(12,2)	25(13,9)	75(41,7)
	Toplam	116(33,0)	42(11,9)	42(15,9)	138(39,2)
HİTİT	İktisat	69(48,6)	23(16,2)	23(14,8)	29(20,4)
	İşletme	37(28,0)	16(12,1)	16(16,7)	57(43,2)
	Toplam	106(38,7)	39(14,2)	39(15,7)	86(31,4)
OMÜ	İktisat	32(29,4)	17(15,6)	17(12,8)	46(42,2)
	İşletme	28(26,4)	20(18,9)	20(17,0)	40(37,7)
	Toplam	60(27,9)	37(17,2)	37(14,9)	86(40,0)

Çalışmaya katılan öğrencilerin 5. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %36,6'lık (63) çoğunluğu doğru şıkkı (D), İşletme Bölümü öğrencilerinin %41,7'lik (75) çoğunluğu doğru şıkkı (D), Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin %39,2'lik (138) çoğunluğu doğru şıkkı (D) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 5. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Hitit Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %48,6'lık (69) çoğunluğu yanlış şıkkı (A), İşletme Bölümü öğrencilerinin %43,2'lik (57) çoğunluğu doğru şıkkı (D), Hitit Üniversitesi öğrencilerinin %38,7'lik (106) çoğunluğu yanlış şıkkı (A) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 5. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Ondokuzmayıs Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %42,2'lik (46) çoğunluğu doğru şıkkı (D), İşletme Bölümü öğrencilerinin %37,7'lik (40) çoğunluğu doğru şıkkı (D), Ondokuzmayıs Üniversitesi öğrencilerinin %40,0'lık (86) çoğunluğu doğru şıkkı (D) seçtiği görülmektedir.

6) Bir ülkede bulunan döviz kaynağının miktarının artması durumunda ülkenin yerel parasının dövize karşı durumu ne olur?

- a) Yerel paranın dövize karşı değeri artar
- b) Yerel paranın dövize karşı değeri azalır
- c) Aralarında bir değer değişimi olmaz
- d) Birbirleri ile etkileşim içinde değillerdir

6. çoktan seçmeli soruya verilen cevapların üniversite ve bölüm dağılımları Tablo 29'da görülmektedir.

Tablo 29. 6. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı

Üniversite	Bölüm	Frekans (Yüzde)			
		A	B	C	D
GOP	İktisat	70(40,7)	77(44,8)	20(11,6)	5(2,9)
	İşletme	68(37,7)	95(52,8)	12(6,7)	5(2,8)
	Toplam	138(39,2)	172(48,9)	32(9,1)	10(2,8)
HİTİT	İktisat	60(42,3)	65(45,8)	12(8,5)	5(3,5)
	İşletme	50(37,9)	65(49,2)	11(8,3)	6(4,5)
	Toplam	110(40,1)	130(47,4)	23(8,4)	11(4,0)
OMÜ	İktisat	44(40,4)	54(49,5)	7(6,4)	4(3,7)
	İşletme	52(49,1)	40(37,7)	8(7,5)	6(5,7)
	Toplam	96(44,7)	94(43,7)	15(7,0)	10(4,7)

Çalışmaya katılan öğrencilerin 6. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %44,8'lik (77) çoğunluğu yanlış şıkkı (B), İşletme Bölümü öğrencilerinin %52,8'lik (95) çoğunluğu yanlış şıkkı (B), Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin %48,9'luk (172) çoğunluğu yanlış şıkkı (B) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 6. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Hitit Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %45,8'lik (65) çoğunluğu yanlış şıkkı (B), İşletme Bölümü öğrencilerinin %49,2'lik (65) çoğunluğu yanlış şıkkı (B), Hitit Üniversitesi öğrencilerinin %47,4'lük (130) çoğunluğu yanlış şıkkı (B) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 6. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Ondokuzmayıs Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %49,5'lik (54) çoğunluğu yanlış şıkkı (B), İşletme Bölümü öğrencilerinin

%49,1'lik (52) çoğunluğu doğru şıkkı (A), Ondokuzmayıs Üniversitesi öğrencilerinin %44,7'lik (96) çoğunluğu doğru şıkkı (A) seçtiği görülmektedir.

7) İskonto ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a) İskonto, işletmenin borcunu ödemesi durumunda aldığı belgedir
- b) İskonto, işletmenin borcunu zamanından sonra ödemesi durumunda faizli ödemesidir
- c) İskonto, işletmenin borcunu zamanından önce ödemesi durumunda indirimli ödemesidir
- d) İskonto, işletmenin borçlarında yapılandırma yapması işlemidir

7. çoktan seçmeli soruya verilen cevapların üniversite ve bölüm dağılımları Tablo 30'da görülmektedir.

Tablo 30. 7. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı

Üniversite	Bölüm	Frekans (Yüzde)			
		A	B	C	D
GOP	İktisat	21(12,2)	26(15,1)	96(55,8)	29(16,9)
	İşletme	17(9,4)	26(14,4)	111(61,7)	26(14,4)
	Toplam	38(10,8)	52(14,8)	207(58,8)	55(15,6)
HİTİT	İktisat	17(12,0)	27(19,0)	77(54,2)	21(14,8)
	İşletme	15(11,4)	20(15,2)	81(61,4)	16(12,1)
	Toplam	32(11,7)	47(17,2)	158(57,7)	37(13,5)
OMÜ	İktisat	15(13,8)	18(16,5)	61(56,0)	15(13,8)
	İşletme	10(9,4)	10(9,4)	73(68,9)	13(12,3)
	Toplam	25(11,6)	28(13,0)	134(62,3)	28(13,0)

Çalışmaya katılan öğrencilerin 7. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %55,8'lik (96) çoğunluğu doğru şıkkı (C), İşletme Bölümü öğrencilerinin %61,7'lik (111) çoğunluğu doğru şıkkı (C), Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin %58,8'lik (207) çoğunluğu doğru şıkkı (C) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 7. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Hitit Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %54,2'lik (77) çoğunluğu doğru şıkkı (C), İşletme Bölümü öğrencilerinin %61,4'lük (81) çoğunluğu doğru şıkkı (C), Hitit Üniversitesi öğrencilerinin %57,7'lik (158) çoğunluğu doğru şıkkı (C) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 7. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Ondokuzmayıs Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %56,0'lık (61) çoğunluğu doğru şıkkı (C), İşletme Bölümü öğrencilerinin %68,9'luk (73) çoğunluğu doğru şıkkı (C), Ondokuzmayıs Üniversitesi öğrencilerinin %62,3'lük (134) çoğunluğu doğru şıkkı (C) seçtiği görülmektedir.

8) Aşağıdakilerden hangisi otofinansman işlemidir?

- a) Bankadan borç alınarak varlıkların finansının sağlanması
- b) İşletmeye özsermaye aktarımı yapılarak varlıkların finansının sağlanması
- c) İşletmenin dağıtılmayan karları ile varlıkların finansının sağlanması
- d) İşletmenin dağıtılan karları ile varlıkların finansının sağlanması

8. çoktan seçmeli soruya verilen cevapların üniversite ve bölüm dağılımları Tablo 31'de görülmektedir.

Tablo 31. 8. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı

Üniversite	Bölüm	Frekans (Yüzde)			
		A	B	C	D
GOP	İktisat	26(15,1)	50(29,1)	72(41,9)	24(14,0)
	İşletme	15(8,3)	36(20,0)	106(58,9)	23(12,8)
	Toplam	41(11,6)	86(24,4)	178(50,6)	47(13,4)
HİTİT	İktisat	26(18,3)	41(28,9)	50(35,2)	25(17,6)
	İşletme	15(11,4)	43(32,6)	54(40,9)	20(15,2)
	Toplam	41(15,0)	84(30,7)	104(38,0)	45(16,4)
OMÜ	İktisat	16(14,7)	40(36,7)	32(29,4)	21(19,3)
	İşletme	15(14,2)	38(35,8)	38(35,8)	15(14,2)
	Toplam	31(14,4)	78(36,3)	70(32,6)	36(16,7)

Çalışmaya katılan öğrencilerin 8. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %41,9'luk (72) çoğunluğu doğru şıkkı (C), İşletme Bölümü öğrencilerinin %58,9'luk (106) çoğunluğu doğru şıkkı (C), Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin %50,6'lık (178) çoğunluğu doğru şıkkı (C) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 8. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Hitit Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %35,2'lik (50) çoğunluğu doğru şıkkı (C), İşletme Bölümü öğrencilerinin %40,9'luk (54)

çoğunluğu doğru şıkkı (C), Hitit Üniversitesi öğrencilerinin %38,0'lık (104) çoğunluğu doğru şıkkı (C) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 8. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Ondokuzmayıs Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %36,7'lik (40) çoğunluğu yanlış şıkkı (B), İşletme Bölümü öğrencilerinin %35,8'i (38) doğru şıkkı (C) ve aynı oranda İşletme Bölümü öğrencisinin yanlış şıkkı (B), Ondokuzmayıs Üniversitesi öğrencilerinin %36,3'lük (78) çoğunluğu yanlış şıkkı (B) seçtiği görülmektedir.

9) Risk ile getiri arasında nasıl bir ilişki vardır?

- a) Risk arttıkça getiri azalır
- b) Risk arttıkça getiri artar
- c) Risk ile getiri arasında ilişki yoktur
- d) Risk getiri artırırken getiri riski zamanla azaltır

9. çoktan seçmeli soruya verilen cevapların üniversite ve bölüm dağılımları Tablo 32'de görülmektedir.

Tablo 32. 9. Çoktan Seçmeli Sorunun Cevap Dağılımı

Üniversite	Bölüm	Frekans (Yüzde)			
		A	B	C	D
GOP	İktisat	34(19,8)	65(37,8)	23(13,4)	50(29,1)
	İşletme	23(12,8)	65(36,1)	17(9,4)	75(41,7)
	Toplam	57(16,2)	130(36,9)	40(11,4)	125(35,5)
HİTİT	İktisat	40(28,2)	55(38,7)	12(8,5)	35(24,6)
	İşletme	18(13,6)	78(59,1)	7(5,3)	29(22,0)
	Toplam	58(21,2)	133(48,5)	19(6,9)	64(23,4)
OMÜ	İktisat	30(27,5)	44(40,4)	10(9,2)	25(22,9)
	İşletme	21(19,8)	45(42,5)	10(9,4)	30(28,3)
	Toplam	51(23,7)	89(41,4)	20(9,3)	55(25,6)

Çalışmaya katılan öğrencilerin 9. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %37,8'lik (65) çoğunluğu doğru şıkkı (B), İşletme Bölümü öğrencilerinin %41,7'lik (75) çoğunluğu yanlış şıkkı (D), Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin %36,9'luk (130) çoğunluğu doğru şıkkı (B) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 9. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Hitit Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %38,7'lik (55) çoğunluğu doğru şıkkı (B), İşletme Bölümü öğrencilerinin %59,1'lik (78) çoğunluğu doğru şıkkı (B), Hitit Üniversitesi öğrencilerinin %48,5'lik (133) çoğunluğu doğru şıkkı (B) seçtiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin 9. çoktan seçmeli soruya vermiş oldukları cevapların dağılımına bakıldığında Ondokuzmayıs Üniversitesi İktisat Bölümü öğrencilerinin %40,4'lük (44) çoğunluğu doğru şıkkı (B), İşletme Bölümü öğrencilerinin %42,5'lik (45) çoğunluğu doğru şıkkı (B), Ondokuzmayıs Üniversitesi öğrencilerinin %41,4'lük (89) çoğunluğu doğru şıkkı (B) seçtiği görülmektedir.

3.4.3. Independent T-Testi

Cinsiyet ile finansal okuryazarlık düzeyi arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 33'de verilmektedir.

Tablo 33. Cinsiyet ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki

	t	sig.
Okuryazarlık Düzeyi	2,999	0,003

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 > 0,003$ sonucu ile cinsiyet ve finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Cinsiyet ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 34'de verilmektedir.

Tablo 34. Cinsiyet ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki

	t	sig.
Gazete	3,772	0,000
Kitap	-2,376	0,018
Dergi	-0,925	0,355
Televizyon	-1,618	0,106
İnternet	1,225	0,221
Sosyal Medya	1,329	0,184

Yapılan analiz sonucunda P değerlerine bakıldığında $0,05 > 0,000$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri gazeteden takip etme sıklığı ve cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,018$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri kitaptan takip etme sıklığı ve cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

Ekonomik gelişmeleri, diğer değişkenlerden takip etme sıklığı ve cinsiyet arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Cinsiyet değişkeni ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 35’de verilmektedir.

Tablo 35. Cinsiyet ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki

	t	sig.
Basit Faiz	1,534	0,125
Bileşik Faiz	1,621	0,105
Reel Faiz	-1,243	0,214
Enflasyon	0,110	0,912
Paranın Zaman Değeri	0,565	0,572
Tahvil	-0,902	0,367
Hisse Senedi	1,169	0,243
Halka Arz	2,191	0,029
Kar Payı	1,478	0,140
Finansal Piyasalar	1,590	0,112
Finansal Teknikler	-0,060	0,952
Finansal Analiz	-0,039	0,969
Döviz Kuru	3,512	0,000
İskonto	0,862	0,389
Otofinansman	-0,235	0,814
Risk-Getiri	1,371	0,171

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 > 0,029$ sonucu ile halka arz konusundaki bilgi düzeyi ve cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ve döviz kuru konusundaki bilgi düzeyi ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Diğer temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi ile cinsiyet arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Öğrenim türü ile finansal okuryazarlık düzeyi arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 36’da verilmektedir.

Tablo 36. Öğrenim Türü ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki

	t	sig.
Okuryazarlık Düzeyi	0,527	0,598

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında öğrenim türü ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Öğrenim türü

ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 37’de verilmektedir.

Tablo 37. Öğrenim Türü ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki

	t	sig.
Gazete	-0,107	0,915
Kitap	3,191	0,001
Dergi	1,530	0,126
Televizyon	2,610	0,009
İnternet	-0,227	0,821
Sosyal Medya	-0,673	0,501

Yapılan analiz sonucunda P değerlerine bakıldığında $0,05 > 0,001$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri kitaptan takip etme sıklığı ve öğrenim türü arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,009$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri televizyondan takip etme sıklığı ve öğrenim türü arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Ekonomik gelişmeleri, diğer değişkenlerden takip etme sıklığı ve öğrenim türü arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Öğrenim türü ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 38’de verilmektedir.

Tablo 38. Öğrenim Türü ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki

	t	sig.
Basit Faiz	-0,255	0,798
Bileşik Faiz	0,579	0,563
Reel Faiz	-0,631	0,528
Enflasyon	0,125	0,900
Paranın Zaman Değeri	-1,436	0,152
Tahvil	1,327	0,185
Hisse Senedi	0,914	0,361
Halka Arz	1,086	0,278
Kar Payı	0,324	0,746
Finansal Piyasalar	1,559	0,119
Finansal Teknikler	0,501	0,616
Finansal Analiz	-1,940	0,053
Döviz Kuru	1,675	0,095

İskonto	-0,482	0,630
Otofinansman	-2,235	0,026
Risk-Getiri	-1,757	0,079

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 > 0,026$ sonucu ile otofinansman konusundaki bilgi düzeyi ve öğrenim türü arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Diğer temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi ile öğrenim türü arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Bölüm ile finansal okuryazarlık düzeyi arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 39’da verilmektedir.

Tablo 39. Bölüm ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki

	t	sig.
Okuryazarlık Düzeyi	1,642	0,101

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında bölüm ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Bölüm ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 40’da verilmektedir.

Tablo 40. Bölüm ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki

	t	sig.
Gazete	-0,828	0,408
Kitap	-0,517	0,605
Dergi	0,605	0,545
Televizyon	1,004	0,316
İnternet	-0,459	0,646
Sosyal Medya	0,121	0,903

Yapılan analiz sonucunda P değerlerine bakıldığında ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı ile bölüm arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Bölüm ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 41’de verilmektedir.

Tablo 41. Bölüm ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki

	t	sig.
Basit Faiz	-2,085	0,037
Bileşik Faiz	-1,884	0,060
Reel Faiz	0,401	0,689
Enflasyon	1,436	0,152

Paranın Zaman Değeri	-3,530	0,000
Tahvil	1,484	0,138
Hisse Senedi	-1,435	0,152
Halka Arz	-2,491	0,013
Kar Payı	-0,536	0,592
Finansal Piyasalar	-0,964	0,335
Finansal Teknikler	-1,896	0,058
Finansal Analiz	-4,246	0,000
Döviz Kuru	3,215	0,001
İskonto	-1,172	0,241
Otofinansman	-5,421	0,000
Risk-Getiri	-2,246	0,025

Yapılan analiz sonucunda P değerlerine bakıldığında $0,05 > 0,037$ sonucu ile basit faiz konusundaki bilgi düzeyi ve bölüm arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile paranın zaman değeri konusundaki bilgi düzeyi ve bölüm arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,013$ sonucu ile halka arz konusundaki bilgi düzeyi ve bölüm arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile finansal analiz konusundaki bilgi düzeyi ve bölüm arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,001$ sonucu ile döviz kuru konusundaki bilgi düzeyi ve bölüm arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile otofinansman konusundaki bilgi düzeyi ve bölüm arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,025$ sonucu ile risk-getiri konusundaki bilgi düzeyi ve bölüm arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Diğer temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi ile bölüm arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Ödeme yöntemi ile finansal okuryazarlık düzeyi arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 42’de verilmektedir.

Tablo 42. Ödeme Yöntemi ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki

	t	sig.
Okuryazarlık Düzeyi	2,052	0,040

Yapılan analiz sonucunda P değerlerine bakıldığında $0,05 > 0,040$ sonucu ile finansal okuryazarlık düzeyi ile ödeme yöntemi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Ödeme yöntemi ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 43’de verilmektedir.

Tablo 43. Ödeme Yöntemi ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki

	t	sig.
Gazete	0,991	0,322
Kitap	-0,613	0,540
Dergi	-0,758	0,449
Televizyon	3,464	0,001
İnternet	-0,847	0,397
Sosyal Medya	-2,191	0,029

Yapılan analiz sonucunda P değerlerine bakıldığında $0,05 > 0,001$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri televizyondan takip etme sıklığı ve ödeme yöntemi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,029$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri sosyal medyadan takip etme sıklığı ile ödeme yöntemi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Ekonomik gelişmeleri, diğer değişkenlerden takip etme sıklığı ile ödeme yöntemi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Ödeme yöntemi ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 44’de verilmektedir.

Tablo 44. Ödeme Yöntemi ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki

	t	sig.
Basit Faiz	-0,067	0,946
Bileşik Faiz	0,377	0,706
Reel Faiz	0,302	0,763
Enflasyon	-0,996	0,320
Paranın Zaman Değeri	-1,350	0,177
Tahvil	-0,137	0,891
Hisse Senedi	-0,649	0,517
Halka Arz	1,365	0,173
Kar Payı	-0,130	0,897
Finansal Piyasalar	1,658	0,098
Finansal Teknikler	0,378	0,705
Finansal Analiz	0,202	0,840
Döviz Kuru	0,316	0,752
İskonto	-0,159	0,874
Otofinansman	1,330	0,184
Risk-Getiri	-0,192	0,848

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi ile ödeme yöntemi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Harcama bütçesi ile finansal okuryazarlık düzeyi arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 45’de verilmektedir.

Tablo 45. Harcama Bütçesi ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki

	t	sig.
Okuryazarlık Düzeyi	3,585	0,000

Yapılan analiz sonucunda P değerlerine bakıldığında $0,05 > 0,000$ sonucu ile finansal okuryazarlık düzeyi ile harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Harcama bütçesi ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 46’da verilmektedir.

Tablo 46. Harcama Bütçesi ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki

	t	sig.
Gazete	1,755	0,080
Kitap	2,721	0,007
Dergi	1,988	0,047
Televizyon	-0,673	0,501
İnternet	0,372	0,710
Sosyal Medya	-0,915	0,360

Yapılan analiz sonucunda P değerlerine bakıldığında $0,05 > 0,007$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri kitaptan takip etme sıklığı ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,047$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri dergiden takip etme ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Ekonomik gelişmeleri, diğer değişkenlerden takip etme sıklığı ile harcama bütçesi arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Harcama bütçesi ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 47’de verilmektedir.

Tablo 47. Harcama Bütçesi ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki

	t	sig.
Basit Faiz	3,677	0,000
Bileşik Faiz	4,312	0,000
Reel Faiz	4,529	0,000

Enflasyon	1,716	0,087
Paranın Zaman Değeri	2,048	0,041
Tahvil	2,111	0,035
Hisse Senedi	2,240	0,025
Halka Arz	3,631	0,000
Kar Payı	1,719	0,086
Finansal Piyasalar	3,593	0,000
Finansal Teknikler	3,631	0,000
Finansal Analiz	2,922	0,004
Döviz Kuru	1,055	0,292
İskonto	1,771	0,077
Otofinansman	3,132	0,002
Risk-Getiri	2,365	0,018

Yapılan analiz sonucunda P değerlerine bakıldığında $0,05 > 0,000$ sonucu ile basit faiz konusundaki bilgi düzeyi ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile bileşik faiz konusundaki bilgi düzeyi ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile reel faiz konusundaki bilgi düzeyi ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,041$ sonucu ile paranın zaman değeri konusundaki bilgi düzeyi ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,035$ sonucu ile tahvil konusundaki bilgi düzeyi ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,025$ sonucu ile hisse senedi konusundaki bilgi düzeyi ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile halka arz konusundaki bilgi düzeyi ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile finansal piyasalar konusundaki bilgi düzeyi ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile finansal teknikler konusundaki bilgi düzeyi ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,004$ sonucu ile finansal analiz konusundaki bilgi düzeyi ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,002$ sonucu ile otofinansman konusundaki bilgi düzeyi ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,018$ sonucu ile risk-getiri konusundaki bilgi düzeyi ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Diğer temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi ile harcama bütçesi arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Tasarruf ile finansal

okuryazarlık düzeyi arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 48’de verilmektedir.

Tablo 48. Tasarruf ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki

	t	sig.
Okuryazarlık Düzeyi	5,678	0,000

Yapılan analiz sonucunda P değerlerine bakıldığında $0,05 > 0,000$ sonucu ile finansal okuryazarlık düzeyi ile tasarruf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Tasarruf ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 49’da verilmektedir.

Tablo 49. Tasarruf ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki

	t	sig.
Gazete	1,568	0,117
Kitap	1,041	0,299
Dergi	1,314	0,190
Televizyon	0,217	0,828
İnternet	-0,226	0,821
Sosyal Medya	-2,117	0,035

Yapılan analiz sonucunda P değerlerine bakıldığında $0,05 > 0,035$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri sosyal medyadan takip etme sıklığı ve tasarruf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Ekonomik gelişmeleri, diğer değişkenlerden takip etme sıklığı ile tasarruf arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Tasarruf ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki Independent Samples T-Testi sonuçları Tablo 50’de verilmektedir.

Tablo 50. Tasarruf ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki

	t	sig.
Basit Faiz	2,261	0,024
Bileşik Faiz	1,705	0,089
Reel Faiz	1,789	0,074
Enflasyon	0,525	0,599
Paranın Zaman Değeri	0,347	0,729
Tahvil	-0,810	0,418
Hisse Senedi	-0,143	0,886
Halka Arz	2,291	0,022

Kar Payı	1,383	0,167
Finansal Piyasalar	2,830	0,005
Finansal Teknikler	1,661	0,097
Finansal Analiz	1,751	0,080
Döviz Kuru	0,858	0,392
İskonto	0,665	0,506
Otofinansman	-0,243	0,808
Risk-Getiri	0,427	0,670

Yapılan analiz sonucunda P değerlerine bakıldığında $0,05 > 0,024$ sonucu ile basit faiz konusundaki bilgi düzeyi ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,022$ sonucu ile halka arz konusundaki bilgi düzeyi ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,005$ sonucu ile finansal piyasalar konusundaki bilgi düzeyi ve harcama bütçesi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Diğer temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi ile harcama bütçesi arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

3.4.4. One-Way Anova Testi

Üniversite ile finansal okuryazarlık düzeyi arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 51’de verilmektedir.

Tablo 51. Üniversite ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Finansal Okuryazarlık Düzeyi	0,134	0,875

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 < 0,875$ sonucu ile üniversite ve finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Üniversite ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 52’de verilmektedir.

Tablo 52. Üniversite ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Gazete	2,849	0,058
Kitap	2,519	0,081
Dergi	1,358	0,258
Televizyon	1,029	0,358
İnternet	1,213	0,298
Sosyal Medya	1,718	0,180

Yapılan analiz sonucunda P değerlerine bakıldığında, bütün değerlerin 0,05'ten büyük olduğu yani üniversite ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Üniversite ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 53'de verilmektedir.

Tablo 53. Üniversite ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Basit Faiz	0,086	0,918
Bileşik Faiz	0,141	0,868
Reel Faiz	2,960	0,052
Enflasyon	2,219	0,109
Paranın Zaman Değeri	2,589	0,076
Tahvil	3,266	0,039
Hisse Senedi	3,045	0,048
Halka Arz	2,333	0,098
Kar Payı	0,671	0,512
Finansal Piyasalar	3,585	0,028
Finansal Teknikler	0,976	0,377
Finansal Analiz	6,007	0,003
Döviz Kuru	12,759	0,000
İskonto	3,173	0,042
Otofinansman	26,329	0,000
Risk-Getiri	1,337	0,263

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 > 0,039$ sonucu ile üniversite ve tahvil konusundaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,048$ sonucu ile üniversite ve hisse senedi konusundaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,028$ sonucu ile üniversite ve finansal piyasalar konusundaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,003$ sonucu ile üniversite ve finansal analiz konusundaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile üniversite ve döviz kuru konusundaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,042$ sonucu ile üniversite ve iskonto konusundaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile üniversite ve otofinansman konusundaki bilgi düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Diğer temel finans kavramındaki bilgi düzeyi ile üniversite arasında

anamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Üniversite ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı farklılık gösteren kavramların Post Hoc analizleri Tablo 54’de verilmektedir.

Tablo 54. Üniversite ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi

			Mean Difference	Sig.
Tahvil	HİTİT	OMÜ	-0,269	0,042
Hisse Senedi	GOP	HİTİT	0,179	0,037
Finansal Piyasalar	GOP	OMÜ	-0,251	0,030
Finansal Analiz	GOP	HİTİT	0,306	0,003
Döviz Kuru	GOP	OMÜ	-0,406	0,000
	HİTİT	OMÜ	-0,455	0,000
İskonto	GOP	HİTİT	0,215	0,025
	HİTİT	OMÜ	-0,227	0,036
Otofinansman	GOP	HİTİT	0,682	0,000
	GOP	OMÜ	0,617	0,000

Yapılan analiz sonucunda P değerlerine bakıldığında temel finans kavramları ile üniversiteler arasındaki anlamlı farklılıkların dağılımı görülmektedir. Yaş ile finansal okuryazarlık düzeyi arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 55’de verilmektedir.

Tablo 55. Yaş ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Finansal Okuryazarlık Düzeyi	1,259	0,285

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 < 0,285$ sonucu ile yaş ve finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Yaş ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 56’da verilmektedir.

Tablo 56. Yaş ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Gazete	3,329	0,010
Kitap	1,716	0,144
Dergi	0,460	0,765
Televizyon	2,001	0,093
İnternet	1,174	0,321
Sosyal Medya	0,300	0,878

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 > 0,010$ sonucu ile yaş ve ekonomik gelişmeleri gazeteden takip etme sıklığı arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Ekonomik gelişmeleri, diğer değişkenlerden takip etme sıklığı ile yaş arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Yaş ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasında anlamlı farklılık gösteren kavramların Post Hoc analizleri Tablo 57’de verilmektedir.

Tablo 57. Yaş ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi

			Mean Difference	Sig.
Gazete	19-20	23-24	-0,282	0,008
	19-20	25 ve Üzeri	-0,490	0,041
	21-22	23-24	-0,255	0,004
	21-22	25 ve Üzeri	-0,463	0,045

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında 19-20 ile 23-24 ve 25 ve üzeri yaşlar arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Ayrıca 21-22 ile 23-24 ve 25 ve üzeri yaşlar arasında da anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Yaş ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 58’de verilmektedir.

Tablo 58. Yaş ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Basit Faiz	7,140	0,000
Birleşik Faiz	6,104	0,000

Reel Faiz	7,202	0,000
Enflasyon	1,228	0,297
Paranın Zaman Değeri	1,154	0,330
Tahvil	6,144	0,000
Hisse Senedi	2,130	0,075
Halka Arz	4,590	0,001
Kar Payı	1,667	0,156
Finansal Piyasalar	4,136	0,003
Finansal Teknikler	5,385	0,000
Finansal Analiz	8,278	0,000
Döviz Kuru	1,020	0,396
İskonto	0,823	0,510
Otofinansman	8,957	0,000
Risk-Getiri	5,532	0,000

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 > 0,000$ sonucu ile basit faiz konusundaki bilgi düzeyi ve yaş arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile birleşik faiz konusundaki bilgi düzeyi ve yaş arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile reel faiz konusundaki bilgi düzeyi ve yaş arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile tahvil konusundaki bilgi düzeyi ve yaş arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,001$ sonucu ile halka arz konusundaki bilgi düzeyi ve yaş arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,003$ sonucu ile finansal piyasalar konusundaki bilgi düzeyi ve yaş arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile finansal teknikler konusundaki bilgi düzeyi ve yaş arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile finansal analiz konusundaki bilgi düzeyi ve yaş arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile otofinansman konusundaki bilgi düzeyi ve yaş arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile risk-getiri konusundaki bilgi düzeyi ve yaş arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Diğer temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi ile yaş arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Yaş ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı farklılık gösteren kavramların Post Hoc analizleri Tablo 59'da verilmektedir.

Tablo 59. Yaş ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi

			Mean Difference	Sig.
Basit Faiz	19-20	21-22	-0,351	0,019
	19-20	23-24	-0,494	0,001
	19-20	25 ve Üzeri	-0,996	0,006
Birleşik Faiz	19-20	21-22	-0,321	0,043
	19-20	23-24	-0,465	0,003
	19-20	25 ve Üzeri	-0,897	0,021
Reel Faiz	19-20	21-22	-0,410	0,003
	19-20	23-24	-0,571	0,000
Tahvil	19-20	23-24	-0,492	0,002
	19-20	25 ve Üzeri	-0,922	0,019
Halka Arz	19-20	23-24	-0,456	0,007
Finansal Piyasalar	19-20	25 ve Üzeri	-0,954	0,006
	21-22	25 ve Üzeri	-0,784	0,035
Finansal Teknikler	19-20	21-22	-0,306	0,039
	19-20	23-24	-0,398	0,011
	19-20	25 ve Üzeri	-0,886	0,013
Finansal Analiz	19-20	21-22	-0,440	0,001
	19-20	23-24	-0,538	0,000
	19-20	25 ve Üzeri	-1,004	0,004
Otofinansman	19-20	21-22	-0,434	0,008
	19-20	23-24	-0,768	0,000
Risk-Getiri	19-20	23-24	-0,486	0,003

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında yaş ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki anlamlı farklar genel olarak 19-20 yaş ile 21-22, 23-24, 25 ve üzeri yaşlar arasında olduğu görülmektedir. Sınıf ile finansal okuryazarlık düzeyi arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 60'da verilmektedir.

Tablo 60. Sınıf ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Finansal Okuryazarlık Düzeyi	3,226	0,022

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 < 0,022$ sonucu ile sınıf ve finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Sınıf ile finansal okuryazarlık düzeyi arasındaki anlamlı farklılığın Post Hoc analizi Tablo 61'de verilmektedir.

Tablo 61. Sınıf ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi

			Mean Difference	Sig.
Fin. Okuryazarlık	2.Sınıf	4.Sınıf	-0,209	0,033
	3.Sınıf	4.Sınıf	-0,189	0,007

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında finansal okuryazarlık düzeyi ile sınıf arasındaki anlamlı farklar 4.sınıf ile 2.sınıf ve 3.sınıf arasında olduğu görülmektedir. Sınıf ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 62'de verilmektedir.

Tablo 62. Sınıf ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Gazete	1,662	0,174
Kitap	2,302	0,076
Dergi	0,151	0,929
Televizyon	1,325	0,265
İnternet	6,324	0,000
Sosyal Medya	1,837	0,139

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 > 0,000$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri internetten takip etme sıklığı ve sınıf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Ekonomik gelişmeleri, diğer değişkenlerden takip etme sıklığı ile

sınıf arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Sınıf ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasında anlamlı farklılık gösteren kavramların Post Hoc analizleri Tablo 63’de verilmektedir.

Tablo 63. Sınıf ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi

			Mean Difference	Sig.
İnternet	2.sınıf	4.sınıf	-0,347	0,001

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında anlamlı farklılık ekonomik gelişmeleri internetten takip etme sıklığı ile sınıf arasında olduğu görülmektedir. Sınıf ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 64’de verilmektedir.

Tablo 64. Sınıf ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Basit Faiz	9,598	0,000
Bileşik Faiz	6,946	0,000
Reel Faiz	14,986	0,000
Enflasyon	7,198	0,000
Paranın Zaman Değeri	7,004	0,000
Tahvil	19,235	0,000
Hisse Senedi	5,688	0,001
Halka Arz	9,088	0,000
Kar Payı	4,152	0,006
Finansal Piyasalar	7,357	0,000
Finansal Teknikler	8,799	0,000
Finansal Analiz	19,284	0,000
Döviz Kuru	2,233	0,083
İskonto	1,030	0,379
Otofinansman	35,055	0,000
Risk-Getiri	17,040	0,000

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 > 0,000$ sonucu ile basit faiz konusundaki bilgi düzeyi ve sınıf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile birleşik faiz konusundaki bilgi düzeyi ve sınıf arasında anlamlı bir

farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile reel faiz konusundaki bilgi düzeyi ve sınıf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile enflasyon konusundaki bilgi düzeyi ve sınıf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile paranın zaman değeri konusundaki bilgi düzeyi ve sınıf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile tahvil konusundaki bilgi düzeyi ve sınıf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,001$ sonucu ile hisse senedi konusundaki bilgi düzeyi ve sınıf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile halka arz konusundaki bilgi düzeyi ve sınıf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,006$ sonucu ile kar payı konusundaki bilgi düzeyi ve sınıf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile finansal piyasalar konusundaki bilgi düzeyi ve sınıf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile finansal teknikler konusundaki bilgi düzeyi ve sınıf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile finansal analiz konusundaki bilgi düzeyi ve sınıf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile otofinansman konusundaki bilgi düzeyi ve sınıf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile getiri-risk konusundaki bilgi düzeyi ve sınıf arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Diğer temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi ile sınıf arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Sınıf ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı farklılık gösteren kavramların Post Hoc analizleri Tablo 65’de verilmektedir.

Tablo 65. Sınıf ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi

			Mean Difference	Sig.
Basit Faiz	1.Sınıf	4.Sınıf	-0,597	0,002
	2.Sınıf	4.Sınıf	-0,432	0,010
	3.Sınıf	4.Sınıf	-0,335	0,004
Birleşik Faiz	1.Sınıf	4.Sınıf	-0,444	0,042
	3.Sınıf	4.Sınıf	-0,331	0,005
Reel Faiz	1.Sınıf	3.Sınıf	-0,554	0,008

	1.Sınıf	4.Sınıf	-0,873	0,000
	2.Sınıf	4.Sınıf	-0,467	0,004
	3.Sınıf	4.Sınıf	-0,319	0,006
Enflasyon	1.Sınıf	3.Sınıf	-0,493	0,005
	1.Sınıf	4.Sınıf	-0,588	0,000
Paranın Zaman D.	1.Sınıf	3.Sınıf	-0,556	0,008
	1.Sınıf	4.Sınıf	-0,459	0,030
	2.Sınıf	3.Sınıf	-0,476	0,008
	2.Sınıf	4.Sınıf	-0,379	0,032
Tahvil	1.Sınıf	4.Sınıf	-0,646	0,001
	2.Sınıf	4.Sınıf	-0,645	0,000
	3.Sınıf	4.Sınıf	-0,561	0,000
Hisse Senedi	3.Sınıf	4.Sınıf	-0,350	0,001
Halka Arz	3.Sınıf	4.Sınıf	-0,489	0,000
Kar Payı	3.Sınıf	4.Sınıf	-0,298	0,007
Finansal Piyasalar	1.Sınıf	4.Sınıf	-0,511	0,007
	3.Sınıf	4.Sınıf	-0,330	0,003
Finansal Teknikler	1.Sınıf	4.Sınıf	-0,470	0,015
	3.Sınıf	4.Sınıf	-0,392	0,000
Finansal Analiz	1.Sınıf	4.Sınıf	-0,668	0,000
	2.Sınıf	4.Sınıf	-0,589	0,000
	3.Sınıf	4.Sınıf	-0,530	0,000
Otofinansman	1.Sınıf	4.Sınıf	-0,969	0,000
	2.Sınıf	4.Sınıf	-1,046	0,000
	3.Sınıf	4.Sınıf	-0,781	0,000

Risk-Getiri	1.Sınıf	4.Sınıf	-0,908	0,000
	2.Sınıf	4.Sınıf	-0,405	0,023
	3.Sınıf	4.Sınıf	-0,467	0,000

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında sınıf ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki anlamlı farklar genel olarak 4.sınıf ve 1.sınıf, 2.sınıf, 3.sınıf arasında olduğu görülmektedir. GANO (Genel Akademik Not Ortalaması) ile finansal okuryazarlık düzeyi arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 66'da verilmektedir.

Tablo 66. GANO ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Finansal Okuryazarlık Düzeyi	2,322	0,074

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında GANO ve finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. GANO ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 67'de verilmektedir.

Tablo 67. GANO ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Gazete	6,426	0,000
Kitap	3,618	0,013
Dergi	2,011	0,111
Televizyon	4,405	0,004
İnternet	4,409	0,004
Sosyal Medya	4,207	0,006

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 > 0,000$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri gazeteden takip etme sıklığı ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,013$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri kitaptan takip etme sıklığı ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,004$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri televizyondan takip etme sıklığı ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,004$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri internette takip etme sıklığı ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,006$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri sosyal medyadan takip etme

sıklığı ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Ekonomik gelişmeleri dergiden takip etme ile GANO arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. GANO ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasında anlamlı farklılık gösteren kavramların Post Hoc analizleri Tablo 68’de verilmektedir.

Tablo 68. GANO ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi

			Mean Difference	Sig.
Gazete	1.Grup	2.Grup	3,135	0,000
	1.Grup	3.Grup	2,992	0,001
	1.Grup	4.Grup	3,018	0,001
Kitap	1.Grup	2.Grup	2,312	0,037
Televizyon	2.Grup	3.Grup	-0,354	0,019
İnternet	3.Grup	4.Grup	0,251	0,016
Sosyal Medya	3.Grup	4.Grup	0,349	0,008

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı ile gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların dağılımı görülmektedir. Tablodaki gruplar şunları ifade etmektedir: 1.Grup=0,00-1,00/0,00-30,00 2.Grup=1,01-2,00/30,23-53,33 3.Grup=2,01-3,00/53,56-76,66 4.grup=3,01-4,00/76,90-100,00. GANO ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 69’da verilmektedir.

Tablo 69. GANO ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Basit Faiz	11,496	0,000
Bileşik Faiz	14,647	0,000
Reel Faiz	7,806	0,000
Enflasyon	7,066	0,000
Paranın Zaman Değeri	5,422	0,001
Tahvil	14,666	0,000

Hisse Senedi	8,757	0,000
Halka Arz	5,333	0,001
Kar Payı	8,354	0,000
Finansal Piyasalar	4,761	0,003
Finansal Teknikler	2,004	0,112
Finansal Analiz	5,239	0,001
Döviz Kuru	5,430	0,001
İskonto	3,575	0,014
Otofinansman	4,439	0,004
Risk-Getiri	5,151	0,002

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 > 0,000$ sonucu ile basit faiz konusundaki bilgi düzeyi ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile birleşik faiz konusundaki bilgi düzeyi ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile reel faiz konusundaki bilgi düzeyi ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile enflasyon konusundaki bilgi düzeyi ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,001$ sonucu ile paranın zaman değeri konusundaki bilgi düzeyi ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile tahvil konusundaki bilgi düzeyi ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile hisse senedi konusundaki bilgi düzeyi ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,001$ sonucu ile halka arz konusundaki bilgi düzeyi ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile kar payı konusundaki bilgi düzeyi ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,003$ sonucu ile finansal piyasalar konusundaki bilgi düzeyi ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,001$ sonucu ile finansal analiz konusundaki bilgi düzeyi ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,001$ sonucu ile döviz kuru konusundaki bilgi düzeyi ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,014$ sonucu ile iskonto konusundaki bilgi düzeyi ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,004$ sonucu ile otofinansman konusundaki bilgi düzeyi ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,002$ sonucu ile getiri-risk konusundaki bilgi düzeyi ve GANO arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Finansal teknikler konusundaki bilgi düzeyi ile GANO arasında ise

anamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. GANO ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı farklılık gösteren kavramların Post Hoc analizleri Tablo 70’de verilmektedir.

Tablo 70. GANO ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi

			Mean Difference	Sig.
Basit Faiz	2.grup	3.grup	-0,413	0,002
	2.grup	4.grup	-0,839	0,000
	3.grup	4.grup	-0,426	0,005
Birleşik Faiz	2.grup	3.grup	-0,430	0,001
	2.grup	4.grup	-0,963	0,000
	3.grup	4.grup	-0,533	0,000
Reel Faiz	2.grup	3.grup	-0,391	0,005
	2.grup	4.grup	-0,692	0,000
Enflasyon	2.grup	3.grup	-0,273	0,034
	2.grup	4.grup	-0,561	0,000
	3.grup	4.grup	-0,288	0,042
Paranın Zaman D.	2.grup	3.grup	-0,369	0,009
	2.grup	4.grup	-0,518	0,006
Tahvil	2.grup	3.grup	-0,539	0,000
	2.grup	4.grup	-0,964	0,000
	3.grup	4.grup	-0,425	0,006
Hisse Senedi	2.grup	3.grup	-0,299	0,033
	2.grup	4.grup	-0,671	0,000
	3.grup	4.grup	-0,372	0,010
Halka Arz	2.grup	3.grup	-0,371	0,013

	2.grup	4.grup	-0,531	0,007
Kar Payı	2.grup	3.grup	-0,382	0,003
	2.grup	4.grup	-0,657	0,000
Finansal Piyasalar	2.grup	4.grup	-0,516	0,004
	3.grup	4.grup	-0,361	0,018
Finansal Analiz	2.grup	3.grup	-0,346	0,015
	2.grup	4.grup	-0,489	0,009
Döviz Kuru	2.grup	4.Grup	-0,563	0,001
	3.grup	4.Grup	-0,337	0,031
İskonto	2.grup	4.Grup	-0,483	0,019
Otofinansman	2.grup	3.Grup	-0,428	0,010
Risk-Getiri	2.grup	3.Grup	-0,373	0,013
	2.grup	4.Grup	-0,540	0,006

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında sınıf ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki anlamlı farklar genel olarak 2.grup ve 3.grup, 4.grup arasında olduğu görülmektedir. Aylık gelir ile finansal okuryazarlık düzeyi arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 71’de verilmektedir.

Tablo 71. Aylık Gelir ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Finansal Okuryazarlık Düzeyi	1,999	0,093

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında aylık gelir ve finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Aylık gelir ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 72’de verilmektedir.

Tablo 72. Aylık Gelir ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Gazete	4,963	0,001
Kitap	2,491	0,042

Dergi	2,880	0,022
Televizyon	1,302	0,267
İnternet	1,160	0,327
Sosyal Medya	1,696	0,149

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 > 0,001$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri gazeteden takip etme sıklığı ve aylık gelir arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,042$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri kitaptan takip etme sıklığı ve aylık gelir arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,022$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri dergiden takip etme sıklığı ve aylık gelir arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Ekonomik gelişmeleri, diğer değişkenlerden takip etme ile aylık gelir arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Aylık Gelir ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasında anlamlı farklılık gösteren kavramların Post Hoc analizleri Tablo 73'de verilmektedir.

Tablo 73. Aylık Gelir ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi

			Mean Difference	Sig.
Gazete	1.Düzye	2.Düzye	-0,327	0,014
	1.Düzye	3.Düzye	-0,401	0,007
Kitap	1.Düzye	2.Düzye	-0,239	0,003
	1.Düzye	3.Düzye	-0,235	0,042
Dergi	1.Düzye	3.Düzye	-0,283	0,006
	1.Düzye	5.Düzye	-0,421	0,042
	2.Düzye	3.Düzye	-0,182	0,041

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı ile aylık gelir arasındaki anlamlı farklılıklar 1.Düzye ile 2, 3, 5.Düzyeler arasında görülmektedir. Tablodaki düzeyler şunları ifade etmektedir: 1.Düzye=0-2000, 2.Düzye=2001-4000, 3.Düzye=4001-6000, 4.Düzye=6001-8000, 5.Düzye=8001 ve

üzeri. Aylık gelir ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 74’de verilmektedir.

Tablo 74. Aylık Gelir ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Basit Faiz	1,951	0,100
Bileşik Faiz	1,289	0,273
Reel Faiz	0,769	0,545
Enflasyon	1,222	0,300
Paranın Zaman Değeri	0,709	0,586
Tahvil	0,972	0,422
Hisse Senedi	1,462	0,212
Halka Arz	1,859	0,116
Kar Payı	0,702	0,591
Finansal Piyasalar	1,427	0,223
Finansal Teknikler	3,294	0,011
Finansal Analiz	4,114	0,003
Döviz Kuru	3,753	0,005
İskonto	3,547	0,007
Otofinansman	2,972	0,019
Risk-Getiri	1,058	0,376

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 > 0,011$ sonucu ile finansal teknikler konusundaki bilgi düzeyi ve aylık gelir arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,003$ sonucu ile finansal analiz konusundaki bilgi düzeyi ve aylık gelir arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,005$ sonucu ile döviz kuru konusundaki bilgi düzeyi ve aylık gelir arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,007$ sonucu ile iskonto konusundaki bilgi düzeyi ve aylık gelir arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,019$ sonucu ile otofinansman konusundaki bilgi düzeyi ve aylık gelir arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Diğer temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi ile aylık gelir arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Aylık gelir ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı farklılık gösteren kavramların Post Hoc analizleri Tablo 75’de verilmektedir.

Tablo 75. Aylık Gelir ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi

			Mean Difference	Sig.
Finansal Teknik	1.Düzye	4.Düzye	-0,441	0,034
	1.Düzye	4.Düzye	-0,515	0,011
Finansal Analiz	1.Düzye	5.Düzye	-0,649	0,043
	1.Düzye	3.Düzye	-0,313	0,043
Döviz Kuru	1.Düzye	4.Düzye	-0,443	0,036
	1.Düzye	3.Düzye	-0,353	0,033
İskonto	1.Düzye	5.Düzye	-0,712	0,033
	1.Düzye	4.Düzye	-0,469	0,013
Otofinansman	1.Düzye	5.Düzye	-0,701	0,012
	2.Düzye	5.Düzye	-0,584	0,030
	1.Düzye	3.Düzye	-0,353	0,033

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında aylık gelir ile temel finans kavramları arasındaki anlamlı farklılıklar genel olarak 1.Düzye ile 2, 3, 4 ve 5.Düzeyler arasında olduğu görülmektedir. Harcama tutarı ile finansal okuryazarlık düzeyi arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 76'da verilmektedir.

Tablo 76. Harcama Tutarı ile Finansal Okuryazarlık Düzeyi Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Finansal Okuryazarlık Düzeyi	1,298	0,269

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında harcama tutarı ve finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Harcama tutarı ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 77'de verilmektedir.

Tablo 77. Harcama Tutarı ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Gazete	2,474	0,043
Kitap	1,879	0,112

Dergi	1,126	0,343
Televizyon	4,198	0,002
İnternet	5,266	0,000
Sosyal Medya	5,312	0,000

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 > 0,002$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri televizyondan takip etme sıklığı ve harcama tutarı arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri internette takip etme sıklığı ve harcama tutarı arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. $0,05 > 0,000$ sonucu ile ekonomik gelişmeleri sosyal medyadan takip etme sıklığı ve harcama tutarı arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Ekonomik gelişmeleri, diğer değişkenlerden takip etme ile harcama tutarı arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Harcama tutarı ile ekonomik gelişmelerin nereden ve ne sıklıkla takip edildiği arasında anlamlı farklılık gösteren kavramların Post Hoc analizleri Tablo 78’de verilmektedir.

Tablo 78. Harcama Tutarı ile Ekonomik Gelişmelerin Nereden ve Ne Sıklıkla Takip Edildiği Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi

			Mean Difference	Sig.
Gazete	1.Düzye	3.Düzye	-0,298	0,017
	2.Düzye	3.Düzye	-0,330	0,008
	2.Düzye	5.Düzye	-0,204	0,044
Televizyon	1.Düzye	5.Düzye	0,381	0,025
İnternet	1.Düzye	2.Düzye	-0,247	0,011
	1.Düzye	4.Düzye	-0,349	0,009
Sosyal Medya	1.Düzye	2.Düzye	-0,300	0,024
	1.Düzye	3.Düzye	-0,391	0,026
	1.Düzye	4.Düzye	-0,421	0,021
	1.Düzye	5.Düzye	-0,302	0,039

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında aylık gelir ile ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı arasındaki anlamlı farklılıklar genel olarak 1.Düzye ile 2,

3, 4 ve 5.Düzye arasında olduğu görölmektedir. Tablodaki düzeyler şunları ifade etmektedir: 1.Düzye=500 ve aşğısı, 2.Düzye=501-600, 3.Düzye=601-700, 4.Düzye=701-800, 5.Düzye=801 ve üzeri. Harcama tutarı ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki One-Way Anova Testi sonuçları Tablo 79'da verilmektedir.

Tablo 79. Harcama Tutarı ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki İlişki

	F	Sig.
Basit Faiz	1,349	0,250
Bileşik Faiz	1,138	0,337
Reel Faiz	1,755	0,136
Enflasyon	1,119	0,346
Paranın Zaman Değeri	1,396	0,233
Tahvil	1,987	0,095
Hisse Senedi	1,419	0,226
Halka Arz	1,827	0,122
Kar Payı	0,428	0,789
Finansal Piyasalar	2,293	0,058
Finansal Teknikler	1,649	0,160
Finansal Analiz	1,556	0,184
Döviz Kuru	2,275	0,060
İskonto	3,444	0,008
Otofinansman	2,599	0,035
Risk-Getiri	1,674	0,154

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında $0,05 > 0,008$ sonucu ile iskonto konusundaki bilgi düzeyi ve harcama tutarı arasında anlamlı bir farklılık olduğu görölmektedir. $0,05 > 0,035$ sonucu ile otofinansman konusundaki bilgi düzeyi ve harcama tutarı arasında anlamlı bir farklılık olduğu görölmektedir. Diğer temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi ile harcama tutarı arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görölmektedir. Harcama tutarı ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında anlamlı farklılık gösteren kavramların Post Hoc analizleri Tablo 80'de verilmektedir.

Tablo 80. Harcama Tutarı ile Temel Finans Kavramlarındaki Bilgi Düzeyi Arasındaki Anlamlı Farkların Analizi

			Mean Difference	Sig.
İskonto	1	5	-0,386	0,026
Otofinansman	2	3	-0,366	0,022
	2	5	-0,362	0,005

Yapılan analiz sonucunda P değerine bakıldığında harcama tutarı ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasındaki anlamlı farklılıkların dağılımı görülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışma TR83 bölgesini kapsayan bir anket çalışmasıdır. Çalışmada elde edilen anketlere SPSS programı ile analizler uygulanmıştır. Uygulanan frekans analizi sonucunda, çalışmaya katılan öğrencilerin %41,9'u (352) Gaziosmanpaşa Üniversitesinde, %32,6'sı (274) Hitit Üniversitesinde ve %25,6'sı (215) Ondokuzmayıs Üniversitesinde okumaktadır. Çalışmaya katılan öğrencilerin %56,5'ini (475) kadınlar oluştururken %43,5'ini erkekler oluşturmuştur. Çalışmaya katılanların %50,9'luk (428) kısmını 21-22 yaş aralığındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmada tabakalı örneklem yöntemi kullanıldığından ve Gaziosmanpaşa Üniversitesi ile Hitit Üniversitesinin 1 ve 2.sınıf öğrencilerinde ikinci öğretim olmadığından çalışmanın %53,7'lik (452) çoğunluğunu 4.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan öğrencilerin %71,0'lık (597) kısmı not ortalamasının 2,01-3,00/53,56-76,66 aralığında olduğunu söylemiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin %67,8'lik (570) kısmı tasarruf yaptığını söylerken, %65,5'lik (551) kısmı harcama bütçesi yapmadığını söylemiştir.

Çalışmada finansal okuryazarlığın açıklamasının yapıp öğrencilere finansal okuryazarlık düzeyinin sorulduğu soruda öğrencilerin %47,0'lık (395) kısmı orta seviyede finansal okuryazar olduğunu söylerken, %31,7'lik kısmı da iyi seviyede finansal okuryazar olduğunu söylemiştir.

Öğrenciler, ekonomik gelişmeleri nereden ve ne sıklıkla takip edersiniz sorusuna genel olarak gazete, kitap ve dergiden hiç ya da nadiren takip ettiğini söylerken, televizyon, internet ve sosyal medyadan daha sık takip ettiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin %72,1'i (606) ekonomik gelişmeleri internette her gün takip ettiğini söylerken, %72,7'si (611) ekonomik gelişmeleri sosyal medyadan her gün takip ettiğini söylemektedir.

Çalışmada öğrenciler, temel finans kavramları hakkındaki bilgi düzeyinin sorulduğu sorulara genel olarak orta seviye biliyorum ve biliyorum seçenekleri çoğunluğu oluşturmuştur. Bu bağlamda öğrenciler finansal okuryazarlık seviyesine ve temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyine genel olarak eş değer cevaplar vermiştir.

Uygulanan Crosstabs analizi sonucunda Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencileri 1, 4, 8. çoktan seçmeli sorulara verilen doğru cevaplarda yüzdesel çoğunluğu oluştururken, Ondokuzmayıs Üniversitesi öğrencileri 2, 3, 5, 6, 7. çoktan seçmeli sorulara verilen doğru cevaplarda yüzdesel çoğunluğu oluşturmuştur. Hitit Üniversitesi

öğrencileri ise 9. çoktan seçmeli soruya verilen doğru cevaplarda çoğunluğu oluşturmuştur. Genel olarak bakıldığında ise sorulara verilen cevaplarda öğrencilerin çoğunluğu doğru cevaplara yönelmiştir. Soruların doğru cevaplarının dağılımına bakıldığında ise İşletme Bölümü öğrencileri, İktisat Bölümü öğrencilerine göre yüzdesel olarak daha fazla doğru cevap vermiştir.

Uygulanan T-Testi sonucunda cinsiyet ile finansal okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna varılmıştır. Çalışmada, Kılıç vd. çalışmasında olduğu gibi erkek öğrencilerin (Mean=3,43) finansal okuryazarlık düzeyi kadın öğrencilerin (Mean=3,25) finansal okuryazarlık düzeyinden daha iyi olduğu sonucuna varılmıştır. Cinsiyet ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında ise on altı kavram arasından ikisinde anlamlı farklılık olduğu diğerlerinde ise anlamlı farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır.

Çalışmada harcama bütçesi hazırlayan öğrenci ile harcama bütçesi hazırlamayan öğrenci arasında, finansal okuryazarlık düzeylerinde anlamlı farklılık olduğu sonucuna varılmıştır. Harcama bütçesi hazırlayan öğrencilerin (Mean=3,48), harcama bütçesi hazırlamayan öğrencilere (Mean=3,25) göre finansal okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Harcama bütçesi hazırlayan öğrenciler ile harcama bütçesi hazırlamayan öğrencilerin, temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında on altı kavram arasından dördünde anlamlı farklılık olmadığı diğer kavramlarda ise anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Harcama bütçesi hazırlayan öğrencilerin temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyinin hazırlamayan öğrencilerin bilgi düzeyinden daha iyi olduğu sonucuna varılmıştır.

Uygulanan One-Way Anova Testi sonucunda yaş ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı farklılık olmadığı ve Eitel ve Martinin çalışmasından farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır. Yaş ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında on altı kavramdan altısında anlamlı farklılık olmadığı diğerlerinde ise anlamlı farklılık olduğu sonucuna varılmıştır. Anlamlı farklılıklarda yaş arttıkça temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyinin de arttığı sonucuna varılmıştır.

Çalışmada sınıf düzeyi ile finansal okuryazarlık arasında Jorgensen'in çalışmasında olduğu gibi anlamlı farklılık olduğu ve sınıf düzeyinin arttıkça finansal okuryazarlık düzeyinin de arttığı sonucuna varılmıştır. Çalışmada sınıf düzeyi ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında on altı kavramdan ikisinde anlamlı farklılık

olmadığı diğerlerinde ise anlamlı farklılık olduğu sonucuna varılmıştır. Anlamlı farklılıklarda sınıf düzeyi arttıkça temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyinin de arttığı sonucuna varılmıştır.

Çalışmada GANO ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında Ergün vd. çalışmasında olduğu gibi anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. GANO ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında on altı kavramdan birinde anlamlı farklılık olmadığı diğerlerinde ise anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Anlamlı farklılıklarda GANO arttıkça temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyinin de arttığı sonucuna varılmıştır.

Çalışmada gelir düzeyi ile finansal okuryazarlık düzeyi arasında Danışman vd. çalışmasında olduğu gibi anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır. Gelir düzeyi ile temel finans kavramlarındaki bilgi düzeyi arasında on altı kavram arasından on birinde anlamlı farklılık olmadığı diğerlerinde ise anlamlı farklılık olduğu sonucuna varılmıştır.

Çalışmadan yola çıkarak ilerde yapılabilecek çalışma önerileri, TR83 bölgesinde Amasya Üniversitesi kısıtlara uyması dahilinde yeni bir çalışma yapılabilir. Çalışma genişletilerek tüm fakülteleri kapsayacak şekilde yapılabilir. TR83 bölgesinde ya da diğer bölgelerde lise düzeyi ve ortaöğretim düzeyi için bölgesel çalışma yapılabilir. Dünya çapında faaliyetler yürüten kurumların finansal eğitimi çocuk yaştaki bireylere indirgemesi örnek alınmalıdır.

KAYNAKÇA

- ALKAYA, A. ve YAĞLI, İ. (2015). Finansal Okuryazarlık-Finansal Bilgi, Davranış ve Tutum: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İİBF Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama. *Journal of International Social Research*, 8(40).
- APAK, S. ve DEMİREL E. (2010). *Finansal Yönetim*. İstanbul: Papatya Yayıncılık Eğitim.
- ATKINSON, A. and MESSY, F. (2013). Promoting Financial Inclusion Through Financial Education: OECD/INFE Evidence, Policies and Practice. OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions, No. 34, OECD.
- AYDIN, N. BAŞAR, M. ve COŞKUN, M. (2010). *Finansal Yönetim*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- AYDIN N. ŞEN, M. BERK, N. (2015), *Finansal Yönetim-1*, Web-Ofset, Eskişehir, 3
- BARIŞ, S. (2016). Finansal Okuryazarlık ve Bütçeleme Davranışı: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *TESAM Akademi*, 3(2).
- BAŞAR, M. (2005). *Finansal Yönetim*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- BAYRAM, S. S. (2014). Finansal Okuryazarlık ve Para Yönetimi Davranışları: Anadolu Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Uygulama. *Business & Management Studies: An International Journal*, 2(2), 105-135.
- BEAL, D. J. and DELPACHÍTRA, S. B. (2003). Financial Literacy Among Australian University Students. *Economic Papers: A Journal of Applied Economics and Policy*, 22(1), 65-78.
- BİÇER, E. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık ile İlgili Tutum ve Davranışlarının Değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 20: 1519-1533
- CANBAŞ, S. ve DOĞUKANLI, H. (2007). *Finansal Pazarlar – Finansal Kurumlar ve Sermaye Pazarları Analizleri*. Ankara
- CAMERON, M. P. CALDERWOOD, R. COX, A., LİM, S. and YAMAOKA, M. (2014). Factors Associated with Financial Literacy Among High School Students in New Zealand. *International Review of Economics Education*, 16, 12-21.
- CAMPBELL, M. A. B. (2007). A Phenomenological Study of Family Influence on Millennial College Students' Money Beliefs and Behaviors.
- CAPUANO, A. and RAMSAY, I. (2011). What Causes Suboptimal Financial Behaviour?

An Exploration of Financial Literacy. Social Influences and Behavioural Economics.

- CEYLAN, A. (2003). İşletmelerde Finansal Yönetim. Bursa: Ekin Kitabevi.
- CEYLAN, A. ve KORKMAZ, T. (2017). İşletmelerde Finansal Yönetim. Bursa: Ekin Kitabevi.
- CHEN, H. and VOLPE, R. P. (1998). An Analysis Of Personal Financial Literacy Among College Students. *Financial Services Review*, 7(2), 107-128.
- COŞKUN, S. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Finansal Davranış Ve Tutumlarının Belirlenmesi: Finansal Okuryazarlık Alguları Üzerine Bir Araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(7), 2247-2258.
- DANIŞMAN, E. SEZER, D. ve GÜMÜŞ, U. T. (2016). Finansal Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Kara Harp Okulu Bilim Dergisi*, 26.
- EİTEL, S. J. and MARTİN, J. (2009). First-Generation Female College Students' Financial Literacy: Real and Perceived Barriers to Degree Completion. *College Student Journal*, 43(2), 616-631.
- ERDOĞAN S. TÜFEKÇİ B. SEÇGİN N. KARACA S.S. (2017), Finansal Okuryazarlık Bilgi Düzeyinin Ölçülmesi: İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama. *International Journal of Business, Economics and Management Perspectives*, 7, 58-72
- ERGÜN, B. ŞAHİN, A. ve ERGİN, E. (2014). Finansal Okuryazarlık: İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma. *Journal of International Social Research*, 7(34).
- ERTEM İ. S. (2014). Okuma Yazma Eğitimi ve Teknoloji. Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık
- FİGUEİRA F. (2007). The European Commission and Financial Capability: Simplifying Financial Services, ECRİ Policy Brief No:2, Financial Regulator Financial Capability in Ireland- an Overview.
- GLOBAL FINANCIAL EDUCATION PROGRAM (2009) Financial Literacy, Financial Education, Financial Capabilities: Are They Different?, Financial Education Update, Volume 3, Issue 2
- GÖKMEN, H (2012), Finansal Okuryazarlık. İstanbul, Hiperlink Yayınları
- GÖNENLİ, A. (1978). İşletmelerde Finansal Yönetim. İstanbul: İstanbul Üniversitesi

Yayımları.

- HUSTON, S. J. (2010). Measuring financial literacy. *Journal of Consumer Affairs*, 44(2), 296-316.
- IŞIK, İ. (2011). Dünyada ve Türkiye’de Finansal Hizmetlere Erişim ve Finansal Eğitim. Ankara, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası.
- JORGENSEN, B. L. (2007). Financial Literacy of College Students: Parental and Peer Influences. Doctoral Dissertation, Virginia Tech.
- KARACA S. S., KANIŞLI E. (2015) Finansal Yönetim. Tokat, Fakülte Yayınevi, 1
- KAZGAN, H. (1962). Otofinsman. İstanbul.
- KEMPSON, E. (2009). Framework for the Development of Financial Literacy Baseline Surveys.
- KILIÇ, Y. ATA, H. SEYREK, İ. (2015). Finansal Okuryazarlık: Üniversite Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 129-150
- KIESCHNICK, D. A. H. (2006). Financial Knowledge Levels and Savings Behaviors of Bermudian High School Seniors at CedarBridge Academy. Iowa State University.
- KONDAY, N. (2002). İşletmelerde Finansman Sorunu Ve Çözüm Yolları. İstanbul: Der Yayınları.
- LUSARDİ, A. (2008). Financial Literacy: An Essential Tool for Informed Consumer Choice Joint Center for Housing Studies. Harvard University.
- LUSARDİ, A. and MITCHELLİ, O. S. (2007). Financial Literacy and Retirement Preparedness: Evidence and Implications for Financial Education. *Business Economics*, 42(1), 35-44.
- MASON, CAROLYNNE L. J. and RICHARD M. S. WILSON. (2000). Conceptualising Financial Literacy, Loughborough University Business.
- MASON, C. L. (2003). Conceptualising Financial Literacy: an Ethnographic Study of School Governors. Doctoral Dissertation.
- MURPHY, A. J. (2005). Money, money, money: An exploratory study on the financial literacy of black college students. *College Student Journal*, 39(3), 478-489.
- NOCTOR, M. STONEY, S. and STRADLİNG, R. (1992). Financial Literacy: a Discussion of Concepts and Competences of Financial Literacy and Opportunities for its Introduction into Young People’s Learning. London, National Foundation for Educational Research

- OPLETALOVÁ, A. (2015). Financial Education and Financial Literacy in the Czech Education System. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 171, 1176-1184.
- ÖNAL, İ. (2010). Tarihsel Değişim Sürecinde Yaşam Boyu Öğrenme ve Okuryazarlık: Türkiye Deneyimi. *Bilgi Dünyası*, 11(1)
- ÖZDEMİR, M. (1999). *Finansal Yönetim*. İstanbul: Türkmen Kitabevi.
- PACFL, (2008). President's Advisory Council on Financial Literacy. Annual Report to the President.
- POYRAZ E. (2013). *Finansal Yönetim*. Bursa: Ekin Yayınevi
- REMUND, D. L. (2010). Financial literacy explicated: The case for a clearer definition in an increasingly complex economy. *Journal of consumer affairs*, 44(2), 276-295.
- REYES, RAMON L. (2006). *The Psychological Meanings of Money*. Alliant Internaional University.
- SÖNMEZ, D . (2014). Lisans Eğitim Programlarının Finansal Okuryazarlık Düzeyine Etkisinin Araştırılması: Türkiye Örneği. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 14: 113-125
- ŞAMİLOĞLU, F. KAHRAMAN, Y. E. ve BAĞCI, H. (2016). Finansal Okuryazarlık Araştırması: Erciyes Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 30: 308-318.
- ŞENAY, E. (1986). "Finansal Kiralama" Tarihsel ve Güncel Ekonomide Diyalog Dergisi. Sayı: 28-29.
- TEKİNALP, Ü. (1989). Hukuki Yönden Finansal Kiralama Kanunu. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası Finansal Kiralama Semineri. 5-6 Aralık.
- TOROSLU, V. (2000). *Çağdaş Finansal Teknikler*. İstanbul: Beta Basım.
- USUL, H. BEKÇİ, İ. ve EROĞLU, A. H. (2002). Bireysel Yatırımcıların Hisse Senedi Edinimine Etki Eden Sosyo-Ekonomik Etkenler. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (19), 135-150.
- UZUN, A. M. (2001). Yoksulluk Olgusu ve Dünya Bankası. *CÜ İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 4(2), 155-174.
- VARCOE, K. MARTİN, A. DEVİTTO, Z. and GO, C. (2005). Using a Financial Education Curriculum for Teens. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 16(1).
- VAN ROOIJ, M. LUSARDİ, A. and ALESSİE, R. (2011). Financial Literacy and Stock

- Market Participation. *Journal of Financial Economics*, 101(2):449-472.
- WALSTAD, W. B. REBECK, K. and MACDONALD, R. A. (2010). The Effects of Financial Education on the Financial Knowledge of High School Students. *Journal of Consumer Affairs*, 44(2), 336-357.
- YILMAZ, H. ve ELMAS, B. (2016). Finansal Okuryazarlık: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma. *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1).

İnternet Kaynakları

- Borsa İstanbul. <https://www.borsaistanbul.com/duyurular/2018/04/16/finansal-okuryazarligin-gelistirilmesi-kapsaminda-egitim-seminerlerine-devam-ediliyor> (30.06.2019)
- Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneği. <https://www.fo-der.org/finansal-okuryazarlik-nedir/> (30.06.2019)

EKLER

Ek 1. Finansal Okuryazarlık Anketi

Bu çalışma bilimsel amaçlı hazırlanmakta olan “TR83 Bölgesindeki Üniversitelerin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencilerinin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırması” adlı çalışmanın analiz verilerini oluşturacaktır. **Kişisel bilgileriniz istenmemektedir.** Bu bilimsel çalışmaya destek amaçlı verdiğiniz **cevapları özenle seçmeniz** bizi memnun edecektir. Katkılarınızdan dolayı **tesekkür ederiz.**

Ömer Tayyip TAŞ
KARACA

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Fakültesi
İşletme Anabilim Dalı
Danışmanı
Muhasebe ve Finansman Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

Doç. Dr. Süleyman Serdar

Tokat Gaziosmanpaşa

İktisadi ve İdari Bilimler

Öğretim Üyesi/Tez

A. Demografik Sorular

- 1) Cinsiyetiniz?
 - a) Erkek
 - b) Kadın
- 2) Yaşınız?
 - a) 17-18
 - b) 19-20
 - c) 21-22
 - d) 23-24
 - e) 25 ve üzeri
- 3) Kaçınıcı sınıfta okuyorsunuz?
 - a) 1
 - b) 2
 - c) 3
 - d) 4
- 4) Öğrenim türünüz nedir?
 - a) Normal Öğretim
 - b) İkinci Öğretim
- 5) Hangi bölümde okumaktasınız?
 - a) İktisat
 - b) İşletme
- 6) Not ortalamanız kaç? (Dörtlük veya yüzlük sistemde)
 - a) 0,00-1,00 / 0,00-30,00
 - b) 1,01-2,00 / 30,23-53,33
 - c) 2,01-3,00 / 53,56-76,66
 - d) 3,01-4,00 / 76,90-100,00
- 7) Annenizin eğitim durumu nedir?
 - a) Okuryazar değil
 - b) İlkokul
 - c) Ortaokul
 - d) Lise
 - e) Ön Lisans
 - f) Lisans
 - g) Lisansüstü (Yüksek Lisans/Doktora)

- 8) Babanızın eğitim durumu nedir?
 a) Okuryazar değil b) İlkokul c) Ortaokul d) Lise
 e) Ön Lisans f) Lisans g) Lisansüstü (Yüksek Lisans/Doktora)
- 9) Ailenizin aylık geliri ne kadar?
 a) 0-2000 b) 2001-4000 c) 4001-6000 d) 6001-8000 e) 8001 ve üzeri
- 10) Aylık kişisel harcama miktarınız ne kadar?
 a) 500 ve aşağısı b) 501-600 c) 601-700
 d) 701-800 e) 801 ve üzeri
- 11) En çok hangi ödeme yöntemini kullanmaktasınız?
 a) Nakit ödeme b) Kart ile ödeme c) Diğer
 (Belirtiniz).....
- 12) Aylık harcama bütçesi hazırlar mısınız?
 a) Evet b) Hayır
- 13) Tasarruf yapar mısınız?
 a) Evet b) Hayır

B. Temel Finans Soruları

- 14) **Finansal okuryazarlık**, bireyin bütçeleme, tasarruf, borç alma ve yatırım gibi temel finansal kavramlar konusunda ekonomik koşulları da göz önünde bulundurarak karar alma yeterliliğini ve finansal planlama yoluyla kişisel finans durumunu idare etme yeteneğini gösterdiği durumdur.
 Buna göre finansal okuryazarlık düzeyinizi belirtiniz. (1-En kötünden, 5-En iyiye doğru sıralanmaktadır)
 a) 1 b) 2 c) 3 d) 4 e) 5
- 15) Ekonomik gelişmeleri nereden ve ne sıklıkla takip edersiniz?

	Hiç	Nadiren	Ayda birkaç kez	Haftada birkaç kez	Her gün
Gazeteler					
Kitaplar					
Dergiler					
Televizyon					
İnternet					
Sosyal Medya					

Aşağıdaki konular hakkında ne kadar bilgi sahibi olduğunuzu belirtiniz (16-31. Sorular).

		Bilmiyorum	Az Biliyorum	Orta Seviye Biliyorum	Biliyorum	İyi Biliyorum
16	Basit Faiz					
17	Bileşik Faiz					
18	Reel Faiz					
19	Enflasyon					
20	Paranın Zaman Değeri					
21	Tahvil					
22	Hisse Senedi					
23	Halka Arz					
24	Kar Payı					
25	Finansal Piyasalar					
26	Finansal Teknikler					
27	Finansal Analiz					
28	Döviz Kuru					
29	İskonto					
30	Otofinansman					
31	Risk-Getiri					

Aşağıdaki soruları (32-40. sorular) cevaplayınız.

- 32) Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
- Enflasyon paranın zaman değerini etkilememektedir
 - Uzun vadeli olarak basit faiz ile bileşik faize yatırılan aynı tutarlarda ki para, çekildiği zamanda aynı tutarlarda çekilebilir
 - Kar payı hisse senedine yatırılan paranın, hisselerin değer kazanması ile artması işlemidir
 - Reel faiz, nominal faizin enflasyondan arındırılmış halidir
- 33) Bir firmadan tahvil aldığınızda?
- Firmanın ortağı olmuş olurum
 - Firmaya karşı borçlanırım
 - Firmadan faiz getirisi elde ederim
 - Firmaya faiz ödemesi yaparım
- 34) Firmalar hisselerini halka arz ettiğinde aşağıdakilerden hangisini hedeflemiyordur?
- Artı finansman kaynağı sağlamak ve kredibilitiyi artırmak
 - Şirketin hisse senedi fiyatlarını artırmak
 - Şirketin tanınmasını ve itibar kazanmasını sağlamak
 - Şirketin kurumsallaşmasını sağlamak

- 35) Yatırım için yeterli varlığa sahip olmayan bir yatırımcının, iş yapmak için ihtiyaç duyduğu makineyi kiralaması durumu hangi finansal teknik işlemidir?
 a) Swap
 b) Leasing
 c) Faktoring
 d) Forfaiting
- 36) Bir işletmenin bankadan kredi istemesi durumunda, bankanın işletmenin nakit durumunu ölçmesi için hangi finansal oran grubuna başvurması doğru olur?
 a) Mali yapı veya kaldıraç oranları
 b) Faaliyet oranları
 c) Karlılık oranları
 d) Likidite oranları
- 37) Bir ülkede bulunan döviz kaynağının miktarının artması durumunda ülkenin yerel parasının dövize karşı durumu ne olur?
 a) Yerel paranın dövize karşı değeri artar
 b) Yerel paranın dövize karşı değeri azalır
 c) Aralarında bir değer değişimi olmaz
 d) Birbirleri ile etkileşim içinde değillerdir
- 38) İskonto ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
 a) İskonto, işletmenin borcunu ödemesi durumunda aldığı belgedir
 b) İskonto, işletmenin borcunu zamanından sonra ödemesi durumunda faizli ödemesidir
 c) İskonto, işletmenin borcunu zamanından önce ödemesi durumunda indirimli ödemesidir
 d) İskonto, işletmenin borçlarında yapılandırma yapması işlemidir
- 39) Aşağıdakilerden hangisi otofinansman işlemidir?
 a) Bankadan borç alınarak varlıkların finansının sağlanması
 b) İşletmeye özsermaye aktarımı yapılarak varlıkların finansının sağlanması
 c) İşletmenin dağıtılmayan karları ile varlıkların finansının sağlanması
 d) İşletmenin dağıtılan karları ile varlıkların finansının sağlanması
- 40) Risk ile getiri arasında nasıl bir ilişki vardır?
 a) Risk arttıkça getiri azalır
 b) Risk arttıkça getiri artar
 c) Risk ile getiri arasında ilişki yoktur
 d) Risk getiriye artırırken getiri riski zamanla azaltır

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Ömer Tayyip TAŞ
Doğum Yılı ve Yeri :1994 Erbaa/Tokat

Eğitim Durumu
Lisans Öğrenimi : Kafkas Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrenimi : Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yabancı Dili :
Bilimsel Faaliyetleri : 3. LİOS katılım, 4. LİOS katılım ve sunum

İş Deneyimi :

İletişim
E-Posta Adresi : omertayyiptas@gmail.com